

Afrykański pomór świń (ASF)

Aktualna sytuacja epidemiologiczna

Państwowy Instytut Weterynaryjny-Państwowy Instytut Badawczy
w Puławach

Zygmunt Pejsak, Małgorzata Pomorska-Mól, Grzegorz Woźniakowski,
Krzysztof Niemczuk

12.03.2018.

ASF najważniejsze praktyczne dane o chorobie

Zakaźna i zaraźliwa, wolno szerząca się choroba wyłącznie świń i dzików, występująca od kilkudziesięciu lat w Afryce.

Wirus ASF (ASFV) nie jest chorobotwórczy dla ludzi oraz innych gatunków zwierząt.

W roku 2014 po raz pierwszy w historii ASF wystąpił w Polsce i innych krajach Europy Centralnej; po raz pierwszy w historii wystąpiła w populacji dzików.

Mimo kilkudziesięciu lat badań nie opracowano skutecznej szczepionki. Nie ma perspektyw by taka szczepionka w najbliższych 10 latach została opracowana.

Mimo obserwowanych mutacji w obrębie genomu wirusa ASF, na Sardynii, w Rosji i W krajach ostatnio dotkniętych ASF, przede wszystkim w populacji dzików, nie obserwuje się osłabienia zjadliwości wirusa.



ASF najważniejsze praktyczne dane o chorobie

Choroba ma ogromne konsekwencje ekonomiczne. Kraj traci prawo eksportu świń i wieprzowiny.

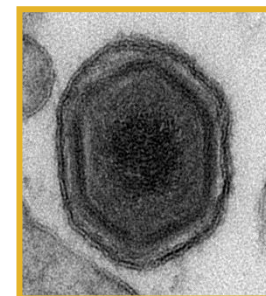
W większości krajów wystąpienie choroby doprowadziło do zasadniczych przekształceń w sposobie chowu świń (likwidacja gospodarstw drobnotowarowych, rozwój dobrze bioasekurowanych ferm wielkotowarowych).

Czynnik etiologiczny

Wirus afrykańskiego pomoru świń (ASFV)

Rodzina: Asfarviridae

Rodzaj: Asfivirus



Izolat Georgia 2007/1, który w 2007 roku pojawił się w Gruzji, należy do Genotypu II, który pierwotnie izolowany był na terenie Mozambiku i Zambii, a w roku 1998 w regionie Madagaskaru, skąd rozprzestrzenił się na terenie Kaukazu, Rosji i UE.

Polska – ASFV genotyp II

W połowie ubiegłego wieku na terenie Europy występował genotyp I

Wirus afrykańskiego pomoru świń

- Replikuje dając efekt cytopatyczny; ma zdolność **Hemadsorpcji** monocytów i makrofagów → Malmquist and Hay 1960; Minguez et al., 1988.
- Bardzo duży wirus (około 200 nm) i genom (DNA) (170-193kbp) → Blasco et al., 1989
- Posiada strukturalne proteiny (min. 28) → Tabarés et al., 1980
- Posiada nie strukturalne proteiny (co najmniej 100) → Estevez et al., 1986

Najbardziej złożony wirus świń

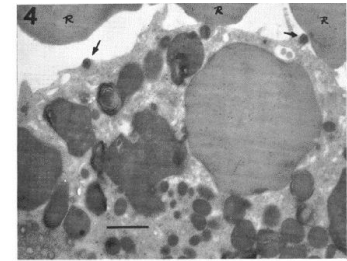
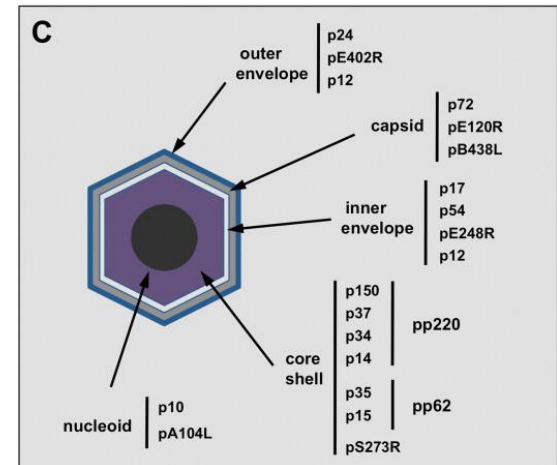
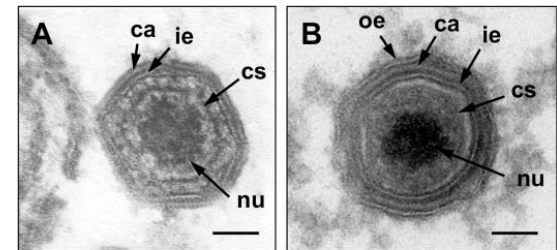


Fig. 3. Hemadsorption at higher magnification showing red cell attachment and narrow electron-lucent zone (arrow), virus (V), and red cells (R). Magnification mark = 1 μ .
Fig. 4. Hemadsorption showing virus (arrows) budding from leucocytes and red cells (R). Magnification mark = 1 μ .



Salas et al., 2013

Aktualna sytuacja w Polsce marzec, 9.03.2018: ogniska – 108, przypadki 1526

Wielkość gospodarstw, w których stwierdzono ASF

2017

Liczba świń w gospodarstwie	Liczba ognisk
1-10	19
11-50	52
51-100	5
101-500	3
> 500	2

2018

Liczba świń w gospodarstwie	Liczba ognisk
11-50	1
51-100	2

Aktualna sytuacja epizootyczna w innych krajach na podstawie danych z systemu ADNS – stan na 31.01.2018.

Kraj	Liczba przypadków u dzików		Liczba ognisk u świń	
	W 2017 r.	W 2018 r.	W 2017 r.	W 2018 r.
Estonia	637	54	3	0
Litwa	1 328	283	30	0
Łotwa	947	142	8	0
Czechy	202	14	-	-
Ukraina	37	9	124	10
Rumunia	-	-	2	2
Włochy (Sardynia)	102	24	17	1

Szerzenie się zakażeń ASFV

Bezpośrednio:

świnia → świnia

świnia → dzik

dzik → świnia

dzik → dzik

Pośrednio: zanieczyszczone wirusem produkty pochodzenia zwierzęcego, środki transportu, ludzie, słoma, siano, kleszcze.

Ogromna oporność wirusa na działanie czynników środowiskowych (wysychanie, gnicie, temp., zmiany pH) !!

Warunki	Przeżywalność	Źródło
Krew (4°C)	18 m-cy	Iowa, 2006
Kał (20°C)	11 dni	Iowa, 2006
Zanieczyszczone kojce	1 m-c	Iowa, 2006
Temperatura 56°C	70 min.	Mebus i wsp. 1998 W: Foreign Animal Diseases
Temperatura 60°C	20 min.	Mebus i wsp. 1998 W: Foreign Animal Diseases
pH<3.9 lub pH>11.5 (podłoże bez surowicy)	Minuty	Mebus i wsp. 1998 W: Foreign Animal Diseases/Plowright,1994
pH 13.4 podłoże bez surowicy	21 godz.	OIE
pH 13.4 podłoże z 25% serum	7 dni	OIE

Szczególnie oporny na działanie niskich temperatur !

PRODUKT	PRZEŻYWALNOŚĆ (DNI)
Solone mięso odkostnione	182
Solone mięso z kością	182
Gotowane mięso odkostnione	0
Gotowane mięso z kością	0
Suszone mięso odkostnione	300
Suszone mięso z kością	300
Wędzone mięso odkostnione	30
Mięso mrożone	1000
Chłodzone mięso odkostnione	110
Chłodzone mięso z kością	110
Suszony tłuszcz	300
Podrobie	105
Skóra/tłuszcz	300

Wirus zachowuje właściwości zakaźne we krwi, kale, tkankach (zwłaszcza surowych lub niedogotowanych produktach pochodzenia wieprzowego, dziczyzny) przez długi okres (3-6 m-cy)
Może się namnażać w kleszczach z rodzaju *Ornithodoros sp.*



Źródło wirusa

- zakażone świnie/dziki
- przedmioty, odzież, obuwie zanieczyszczone wirusem
- pasza niewiadomego pochodzenia
- zlewki/odpadki kuchenne zanieczyszczone wirusem (np. zawierające materiał od chorego dzika)
- inne produkty pochodzenia zwierzęcego





**Krew, tkanki, wydzieliny i wydaliny
chorych i martwych zwierząt**



**Nie wykorzystywać słomy pochodzącej z obszarów,
na których stwierdzano przypadki ASF u dzików –
1 ognisko ASF w tym roku**

Produkty zwierzęcego pochodzenia

Wirus ASF może pozostać zakaźny w produktach spożywczych, takich jak:

schłodzone mięso (co najmniej 15 tygodni);

wędliny, które nie były gotowane lub wędzone w wysokiej temperaturze (3-6 miesięcy)

Niedogotowane, suszone i wędzone mięso wieprzowe (dzika) oraz tusza świń (dzików) muszą być traktowane jako produkty potencjalnie niebezpieczne!!! **(dla zwierząt!!)**



<http://www.fao.org/docrep/004/Y0510E/Y0510E02.htm>



Objawy kliniczne

Objawy kliniczne

Postać ostra:

Okres inkubacji choroby: 4 - 8 dni (maksymalnie 21 dni)

Pierwszym objawem choroby jest gorączka 41° - 42°C

Gorączkujące świny niekiedy mają zachowany apetyt;
niektóre wykazują objawy podniecenia

Gorączka - objaw mało specyficzny



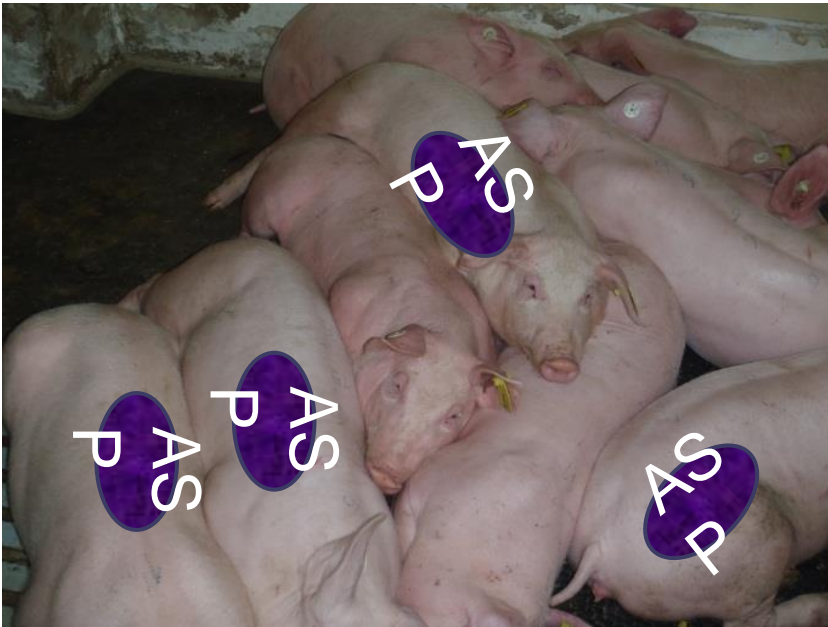
Dzięki uprzejmości Sary Bloome, FLI, Niemcy



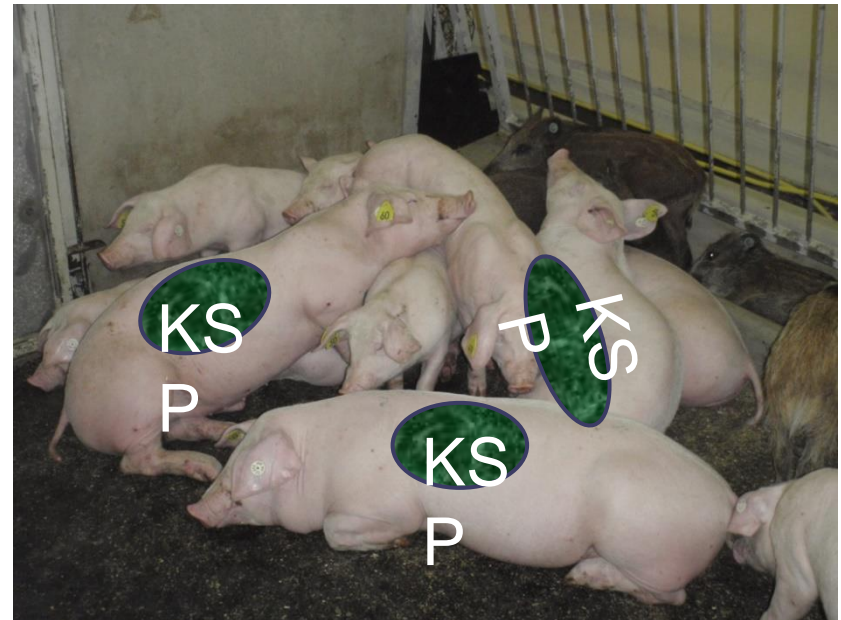




Gorączka – objaw mało specyficzny



???



Dzięki uprzejmości Sary Bloome, FLI, Niemcy

Objawy kliniczne

❑ Gorączka utrzymuje się 3-4 dni, później wcc spada poniżej normy:

sinica skóry uszu, boków brzucha; wybroczyny.

Niekiedy, duszność; pienisty wypływ z nosa;

biegunka z domieszką krwi;

wymioty; niedowładny zady; poronienia;

niekiedy objawy nerwowe



❑ W ciągu kilku - kilkunastu dni świnie lub dziki padają

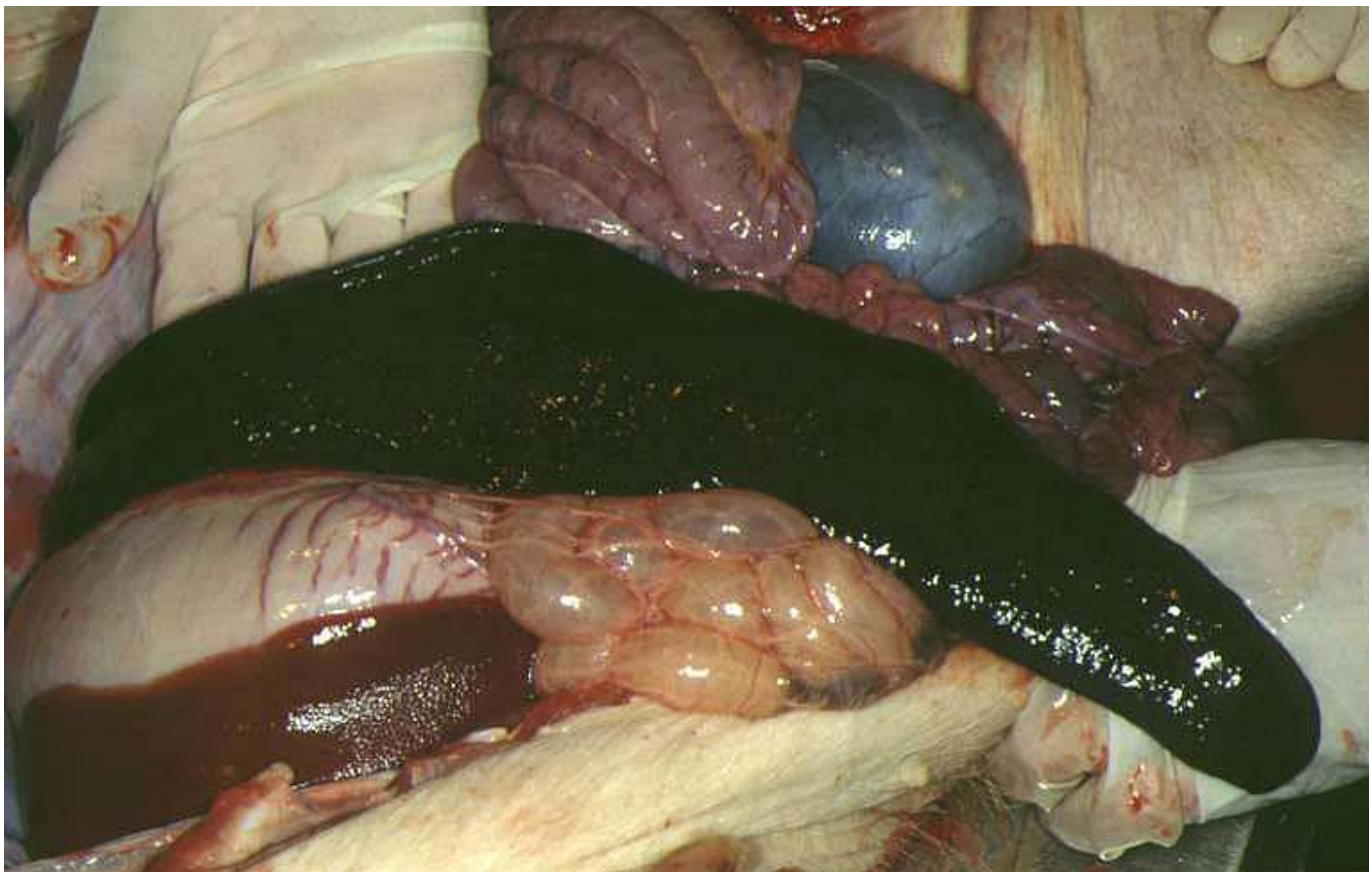


Zmiany anatomopatologiczne





Śledziona



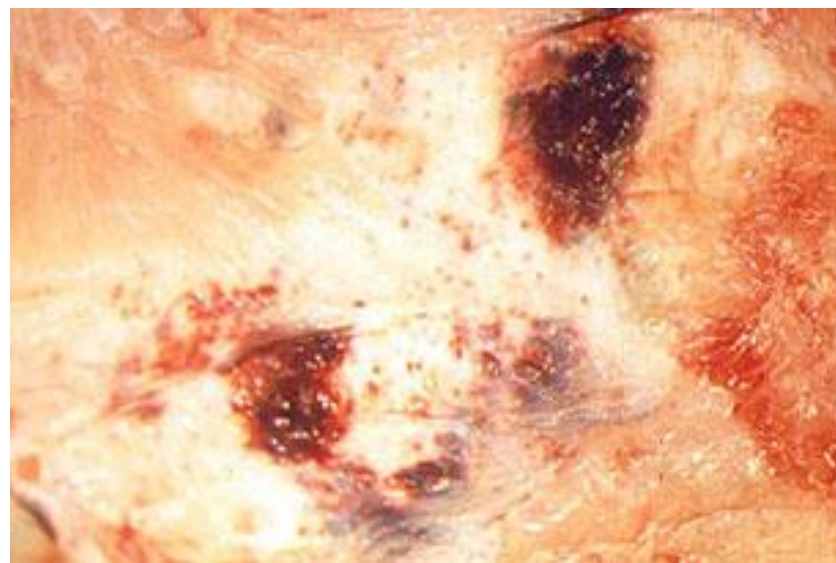
Padłe dziki – zmiany anatomopatologiczne



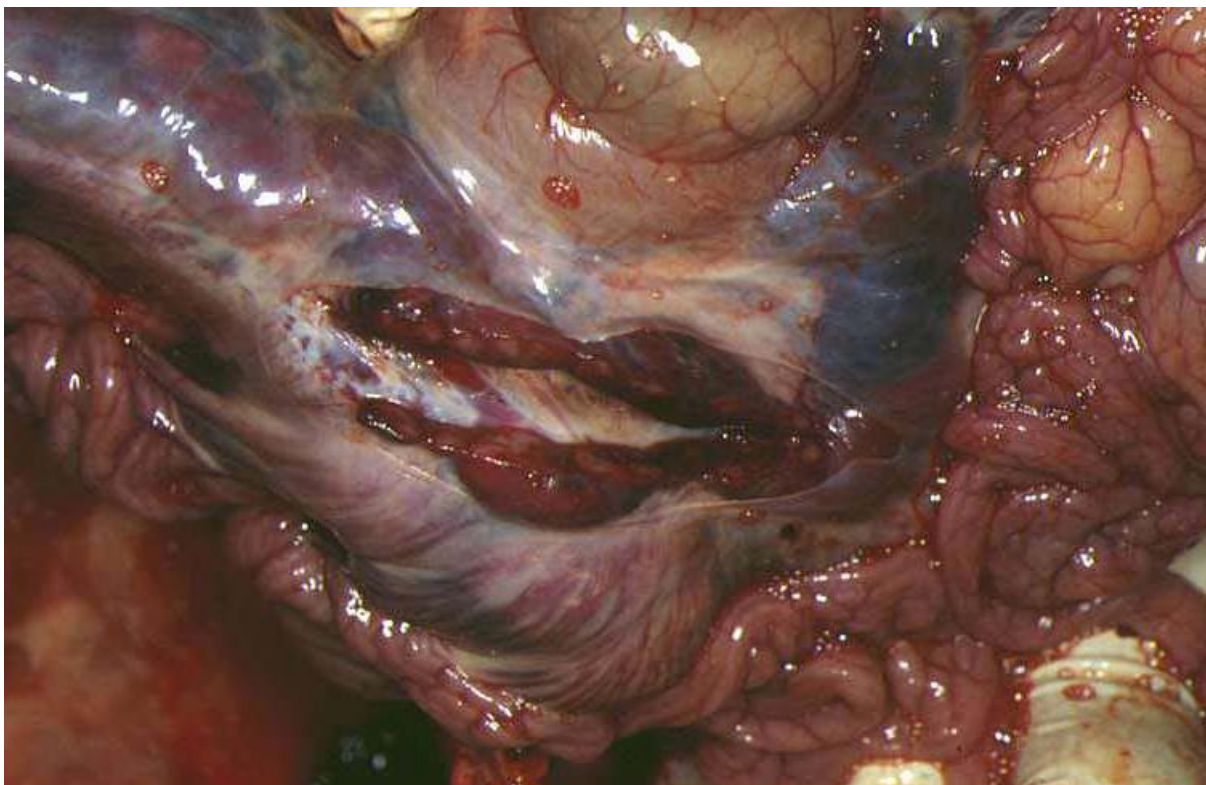
Śledziona

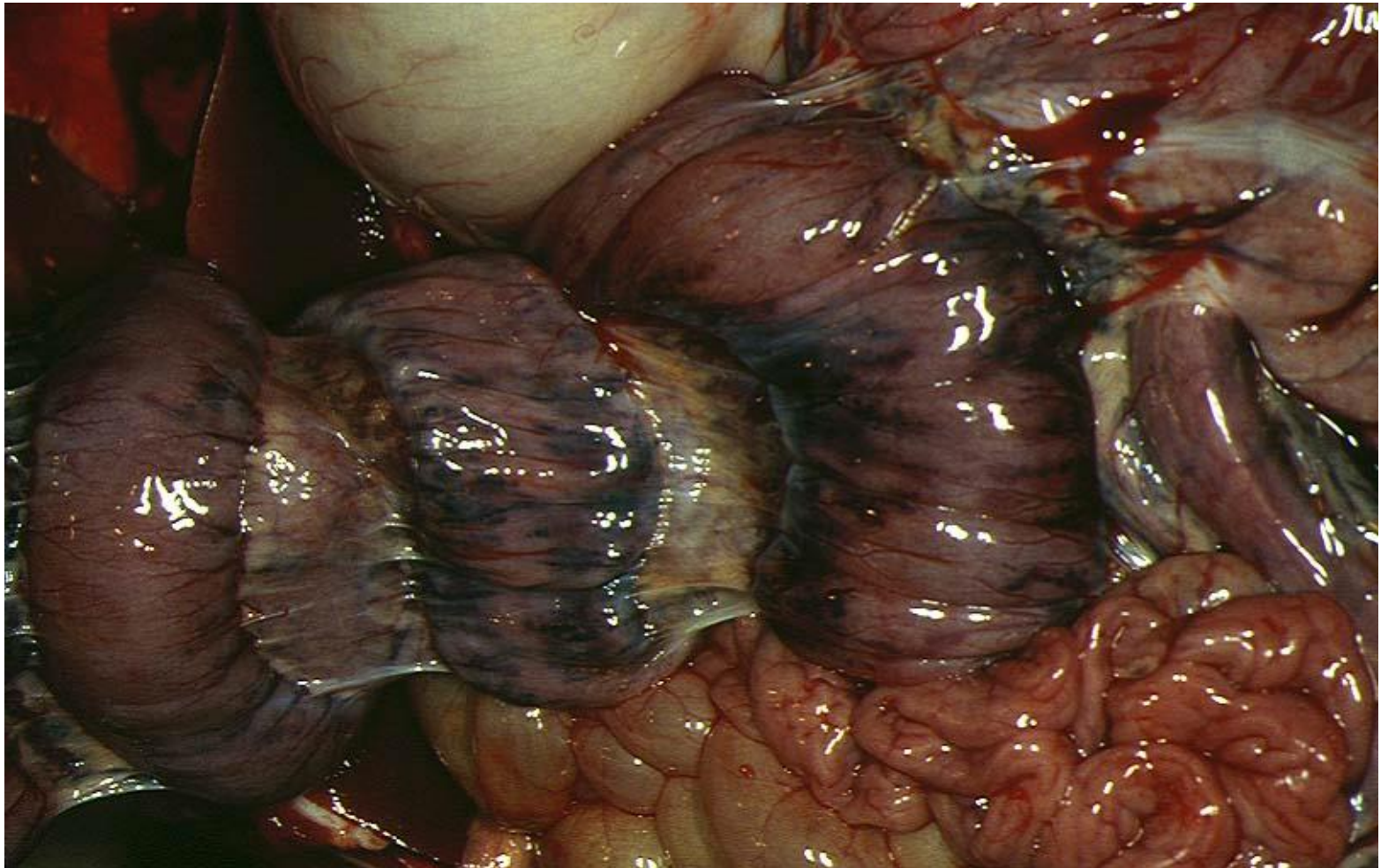


Skóra, tkanka podskórna

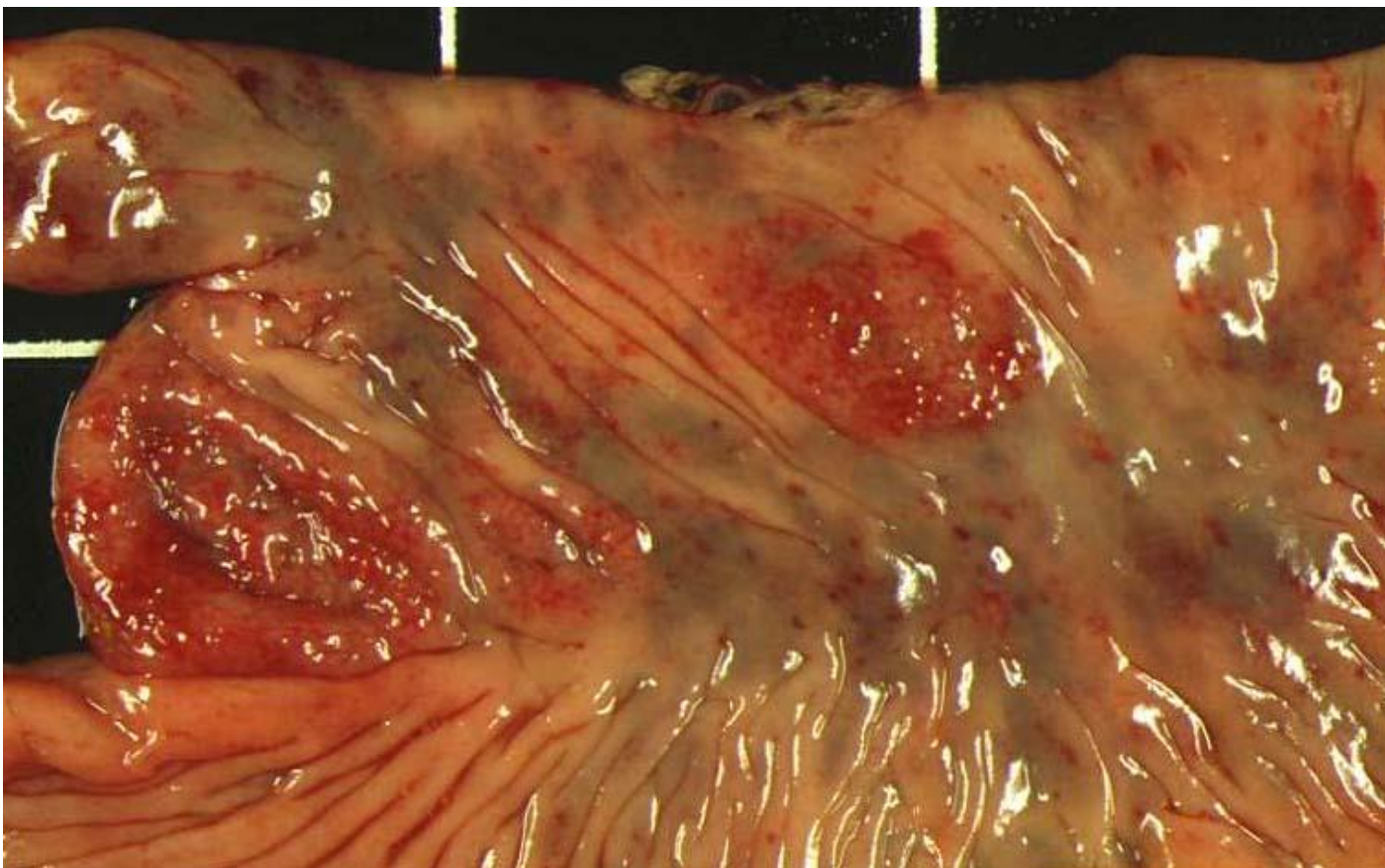


Jama brzuszna, przewód pokarmowy

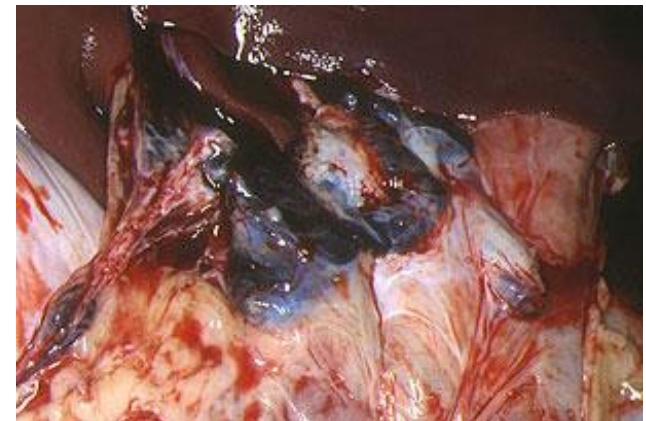
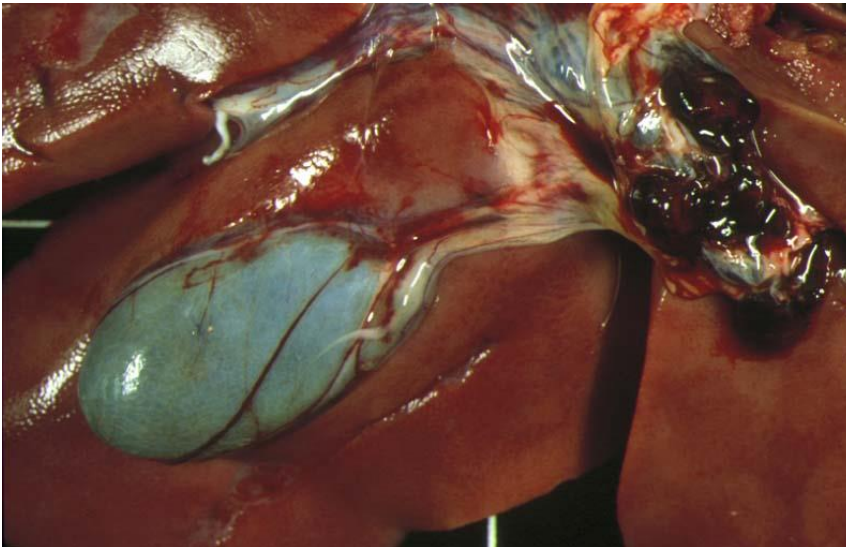
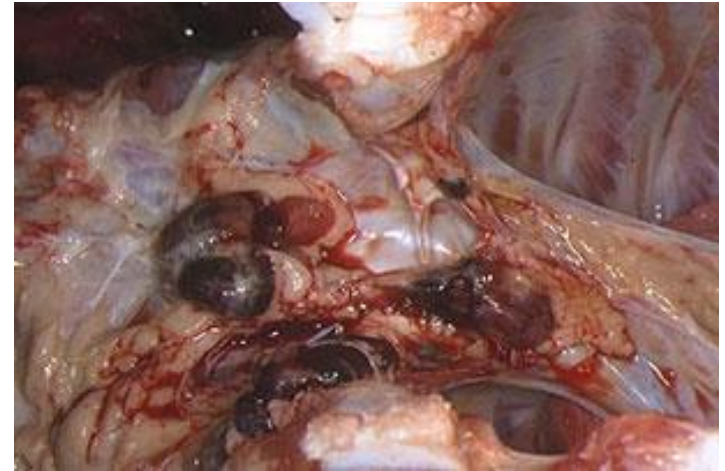
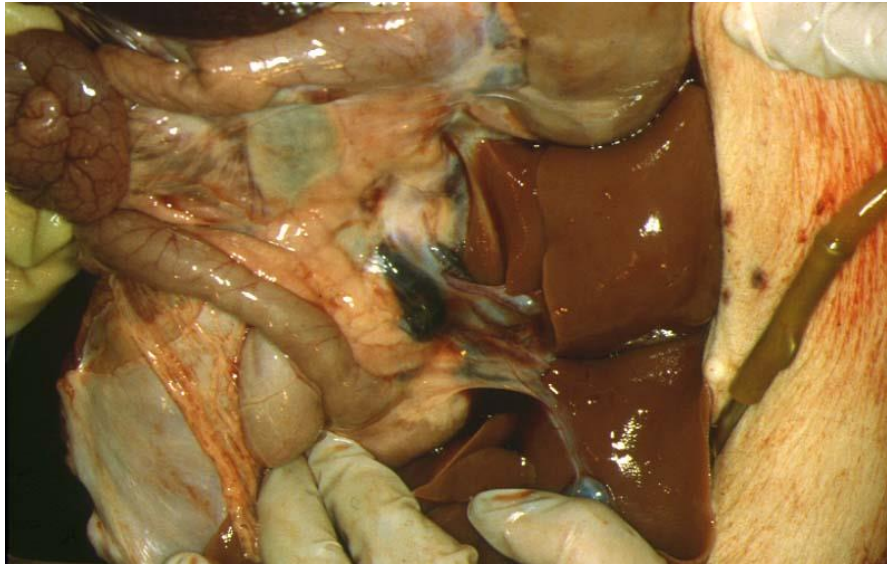




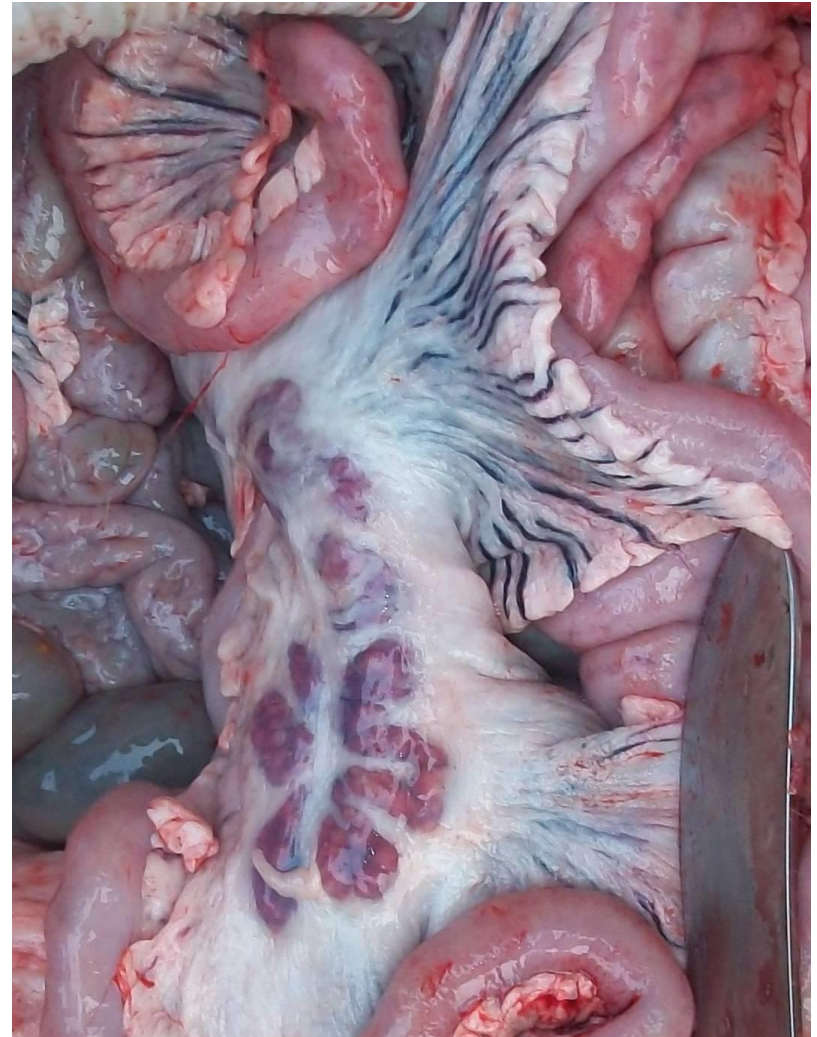
Jelito ślepe



Wątroba, woreczek żółciowy, węzły chłonne wątrobowe



Wątroba, węzły chłonne

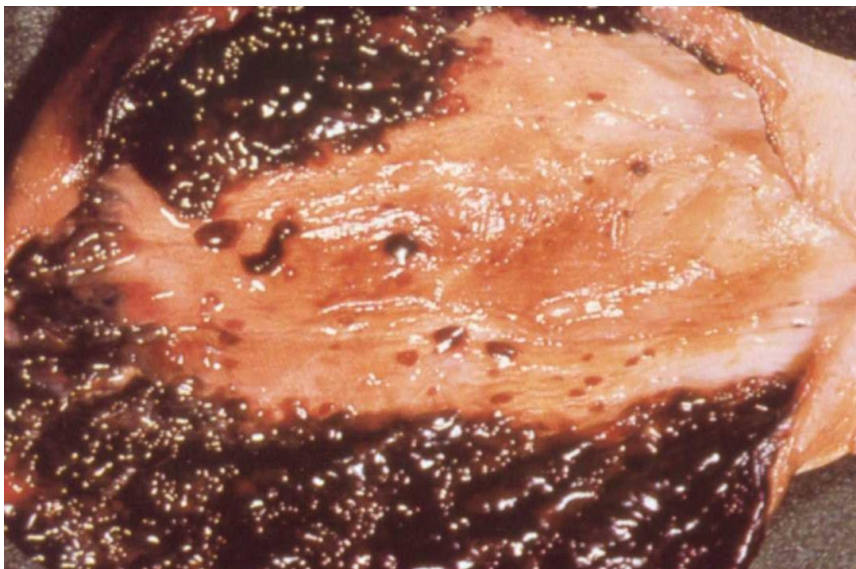


Nerki, płuca, węzły chłonne, wrzody żołądka

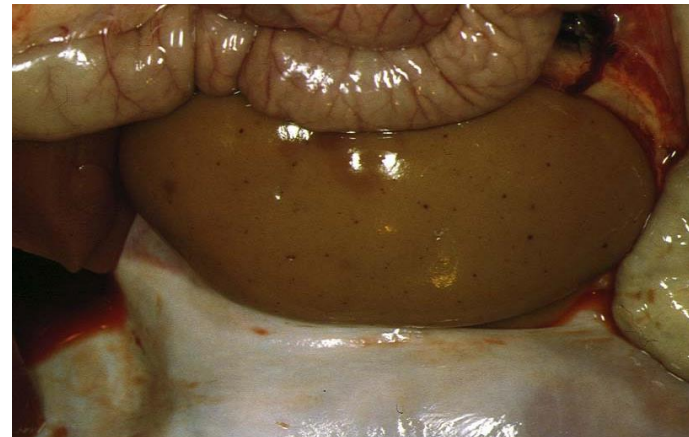
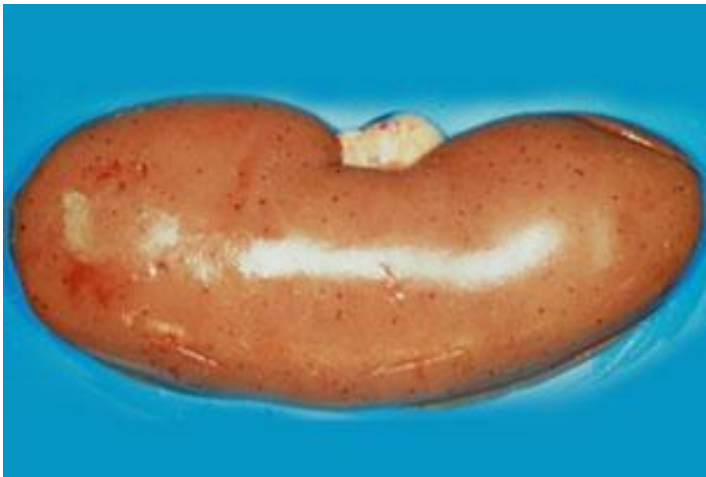


Dzięki uprzejmości Sary Bloome,
FLI, Niemcy

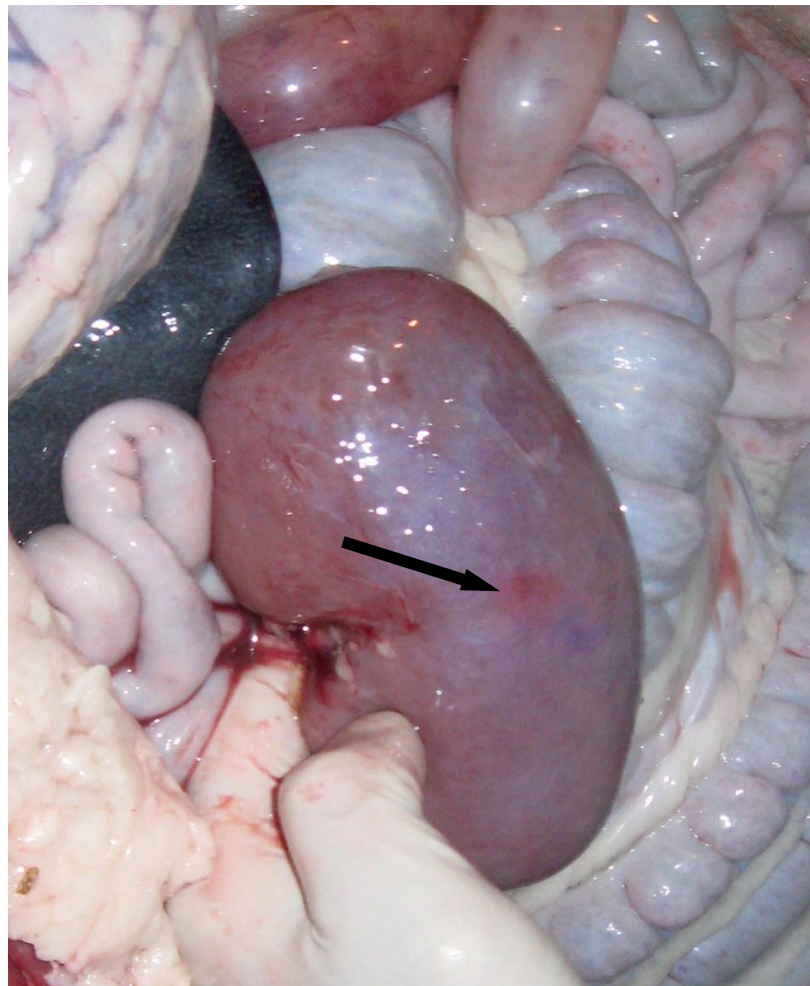
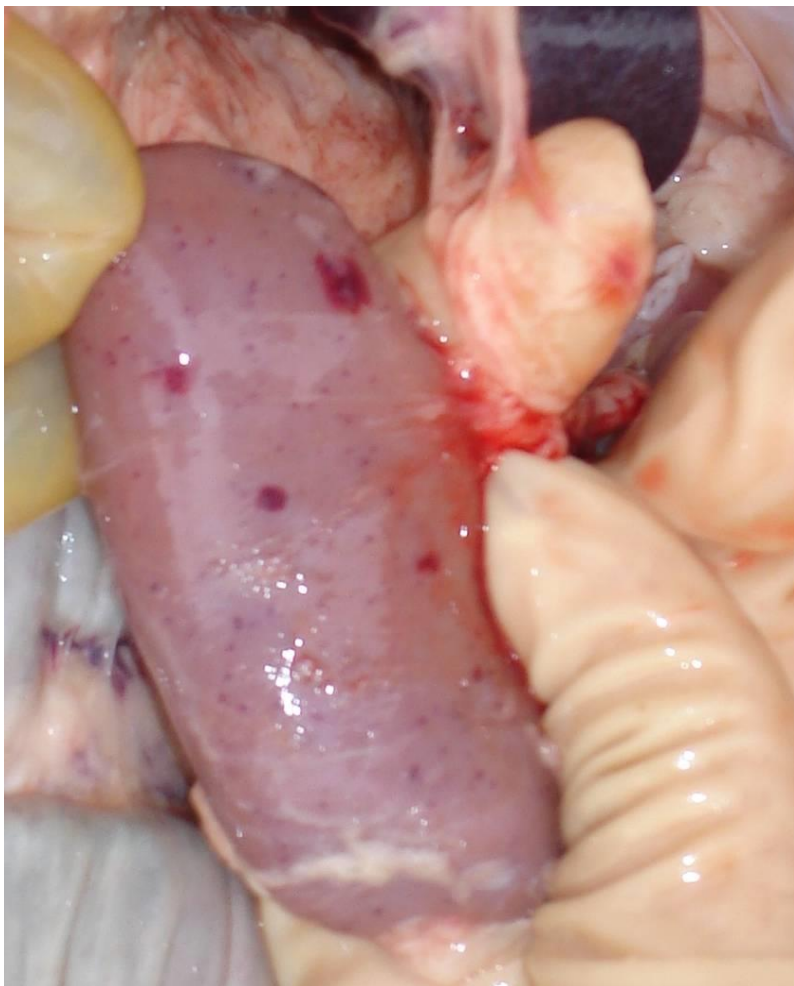
Pęcherz moczowy



Nerki



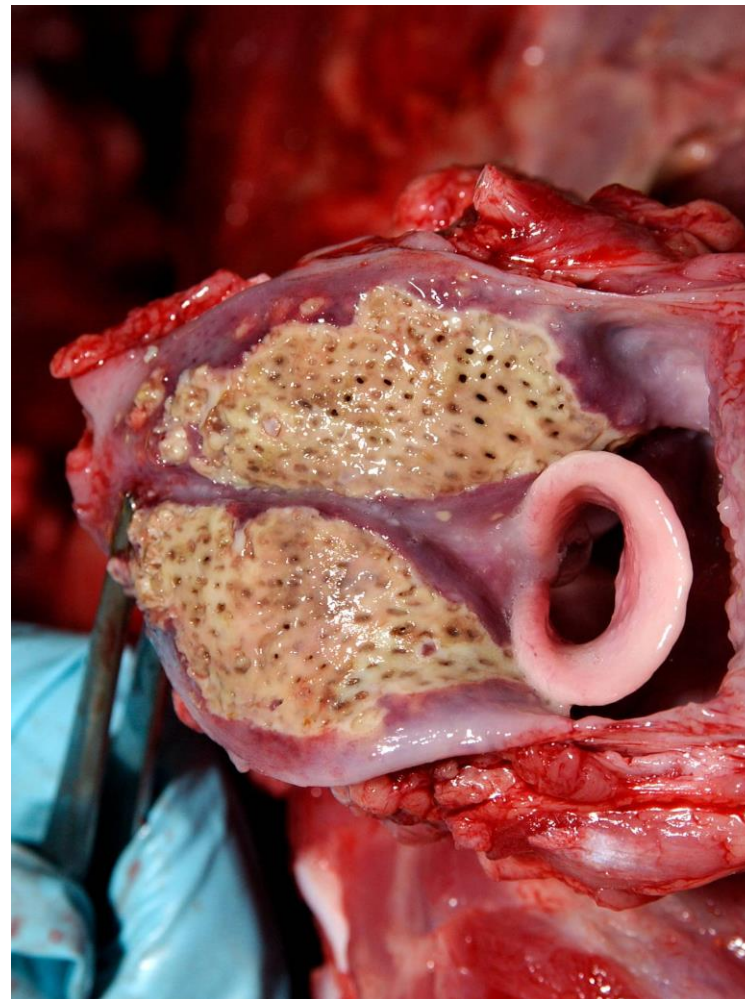
Nerki



Migdałki



Migdałki, węzły chłonne



Węzły chłonne



- ❑ Miejsca, z których pobierane są próby, nie mogą być odkażane, ponieważ nawet nieznaczna ilość środka odkażającego może inaktywować ASFV.
- ❑ Miejsca pobrania prób należy oczyścić lub opłukać wodą bez detergentów i środków dezynfekcyjnych.
- ❑ Próbki materiału pobiera się czystymi, jałowymi zędziami najlepiej jednokrotnego użyci

Od zwierząt żywych pobiera się krew:

- **do probówek z antykoagulantem** (wykrycie wirusa/materiału genetycznego wirusa we krwi)
- **do probówek bez w/w środka** (wykrycie obecności swoistych dla ASFV przeciwciał)

Od zwierząt padłych lub zabitych pobiera się:

śledzionę, migdałki, nerki, węzły chłonne,
wątroba

a w dalszej kolejności płuca lub szpik kostny

**(optimalnie próby powinny być pobrane od zwierząt
poddanych eutanazji (bezkrwawo) w szczytowej
fazie choroby.**

Szczegółowe informacje na temat
sposobu pobierania i przesyłania
materiału do badań znajduje się na
stronie:

www.piwet.pulawy.pl

Najważniejsze fakty istotne w diagnostyce ASF:

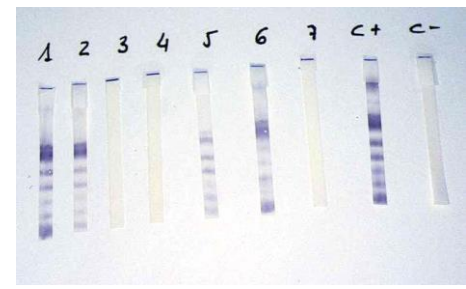
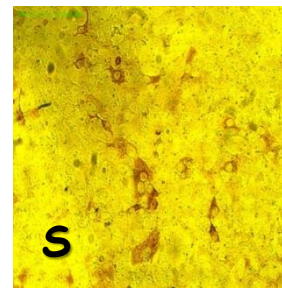
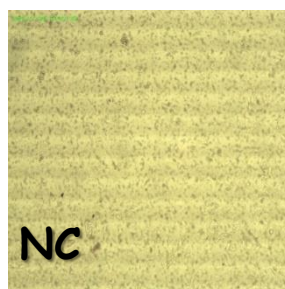
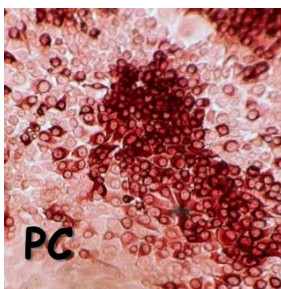
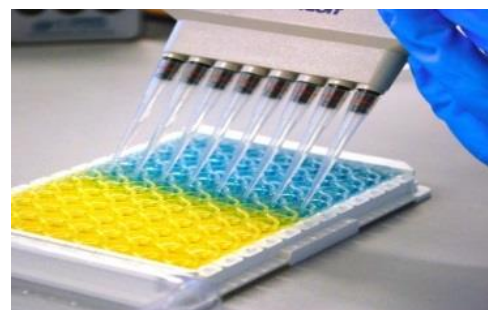
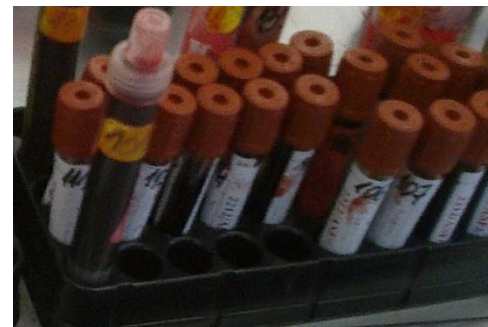
- ☐ Brak szczepionek \longleftrightarrow przeciwciała = zakażenie
- ☐ Brak przeciwciał neutralizujących wirusa = długotrwała wiremia
- ☐ Wczesna odpowiedź humoralna
(obecność IgM od 4 DPZ, IgG od 7-10 DPZ)

Rozpoznanie laboratoryjne ASF

Wykrywanie obecności przeciwciał

- ELISA
- Immunoblotting
- Test immunoperoksydazowy IPT

Próbki krwi (surowicy) pobrane przyżyciowo od świń lub dzików lub od dzików odstrzelonych lub padłych



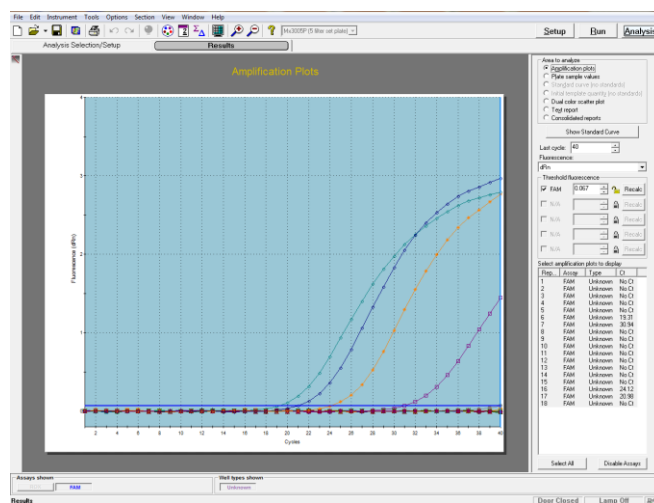
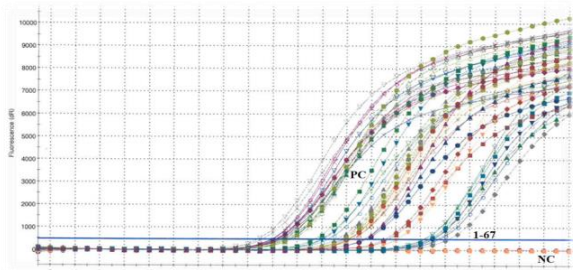
Rozpoznanie laboratoryjne ASF

Wykrywanie wirusa

- ELISA
- Immunofluorescencja bezpośrednia
- Hemadsorbcja

Wykrywanie materiału genetycznego ASFV

- **PCR**



Próbki do badania: śledziona, nerki, węzły chłonne, migdałki, krew



Diagnostyka - interpretacja danych

Ostateczną decyzję o stwierdzeniu choroby podejmuje PLW biorąc pod uwagę przede wszystkim wyniki badań laboratoryjnych ale także uwarunkowania epidemiologiczne.

Ujemny serologiczny wynik badania laboratoryjnego nie jest dowodem, że padłe zwierzę nie było zakażone ASFV.

W przypadku dodatniego wyniku badania serologicznego i jednocześnie ujemnego wyniku badania wirusologicznego w strefach III i II (obszar objęty ograniczeniami i obszar ochronny) zgodnie z decyzją Rady Sanitarno Epidemiologicznej przypadek należy uznać jako dodatni.

Jeżeli sytuacja taka ma miejsce poza strefami III i II ostateczny rezultat zależy od uwarunkowań epidemiologicznych.

Diagnostyka różnicowa ASF

- klasyczny pomór świń
- **różyczka** (w Polsce każdorazowo ASF mylono z różyczką)
- cirkowiroza (PCV2) - PMWS/PDNS
- salmoneloza
- dyzenteria
- pleuropneumonia (App)
- grypa świń
- streptokokoza
- pastereloza
- choroba Aujeszkiego
- pikornawirusowe zapalenie mózgu i rdzenia (choroba cieszyńska)
- zatrucia

Aktualna sytuacja epizootyczna DZIKI



Aktualna sytuacja epizootyczna-dziki

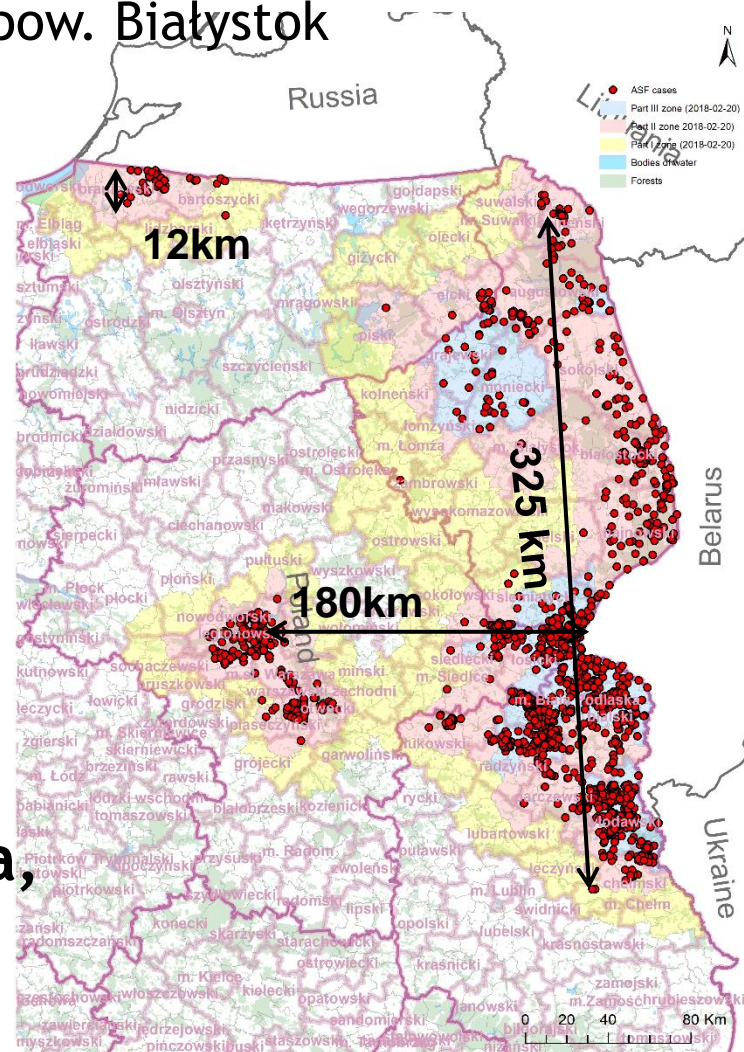
Pierwszy przypadek ASF stwierdzono 17.02.2014r.

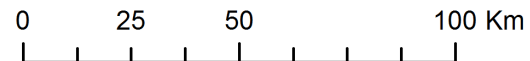
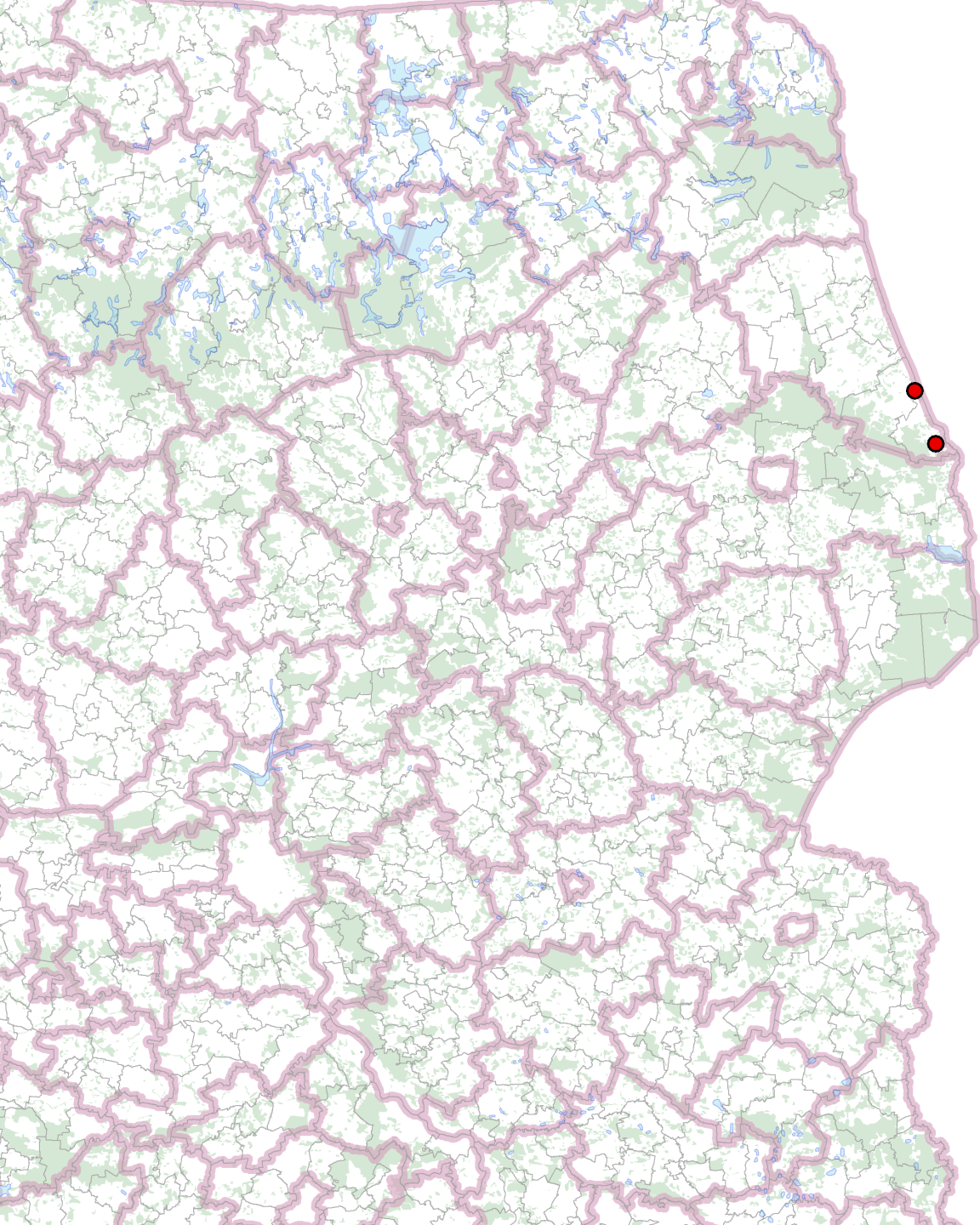
we wsi Grzybowszczyzna, gm. Szudziałowo, pow. Białystok
(800 m od granicy). Źródłem ASFV dziki.

ASF szerzy się w populacji dzików
wolno ale konsekwentnie.

W okresie 48 miesięcy choroba
przemieściła się na odległość 180*km
w kierunku zachodnim
i na odległość 325 km wzdłuż granicy
wschodniej. * udział człowieka

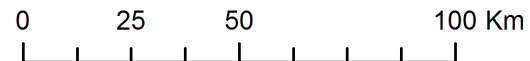
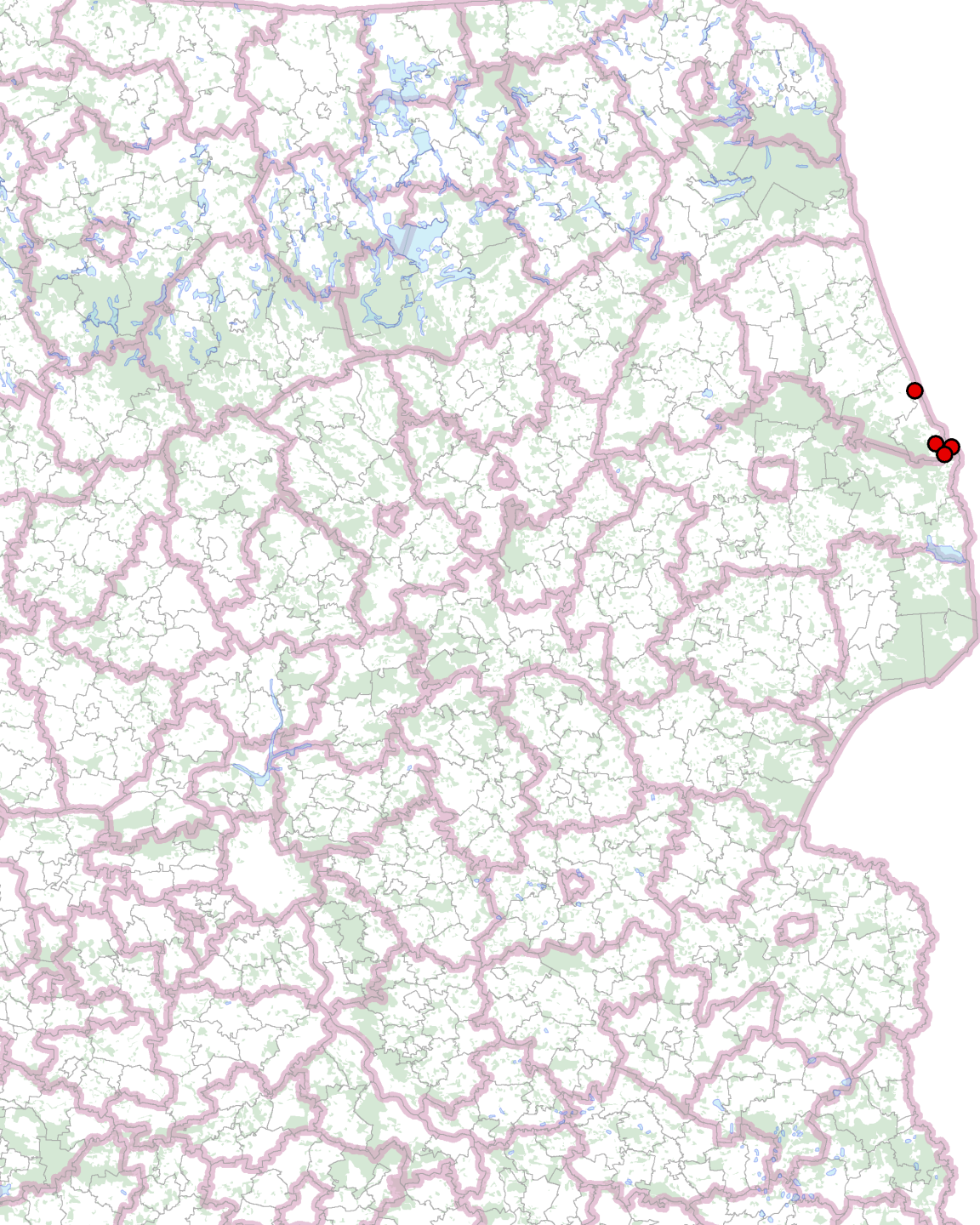
Obecnie (16.03.2018.) 4 województwa,
31 powiatów: 1526 **przypadków**





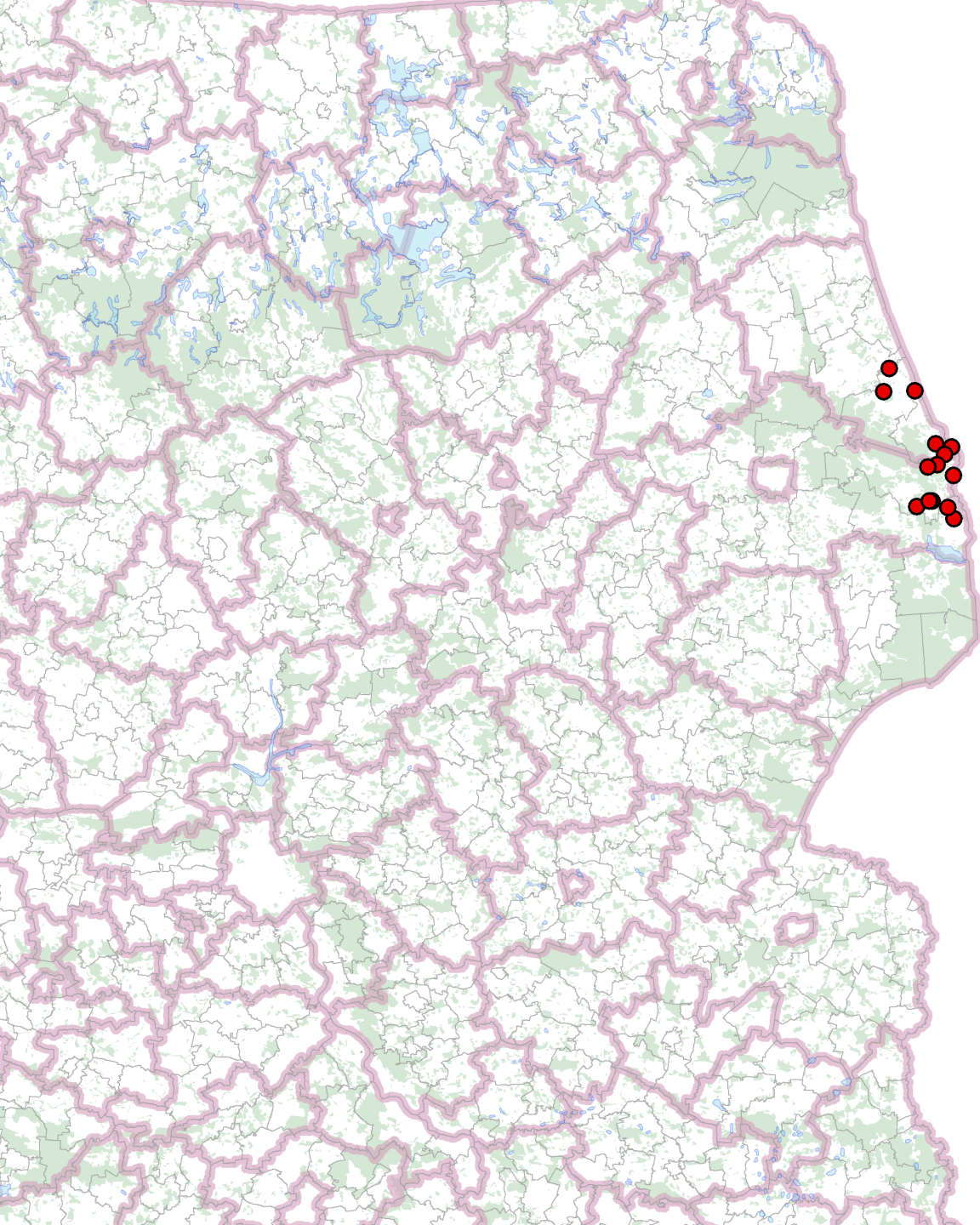
2014-
02





2014-
05

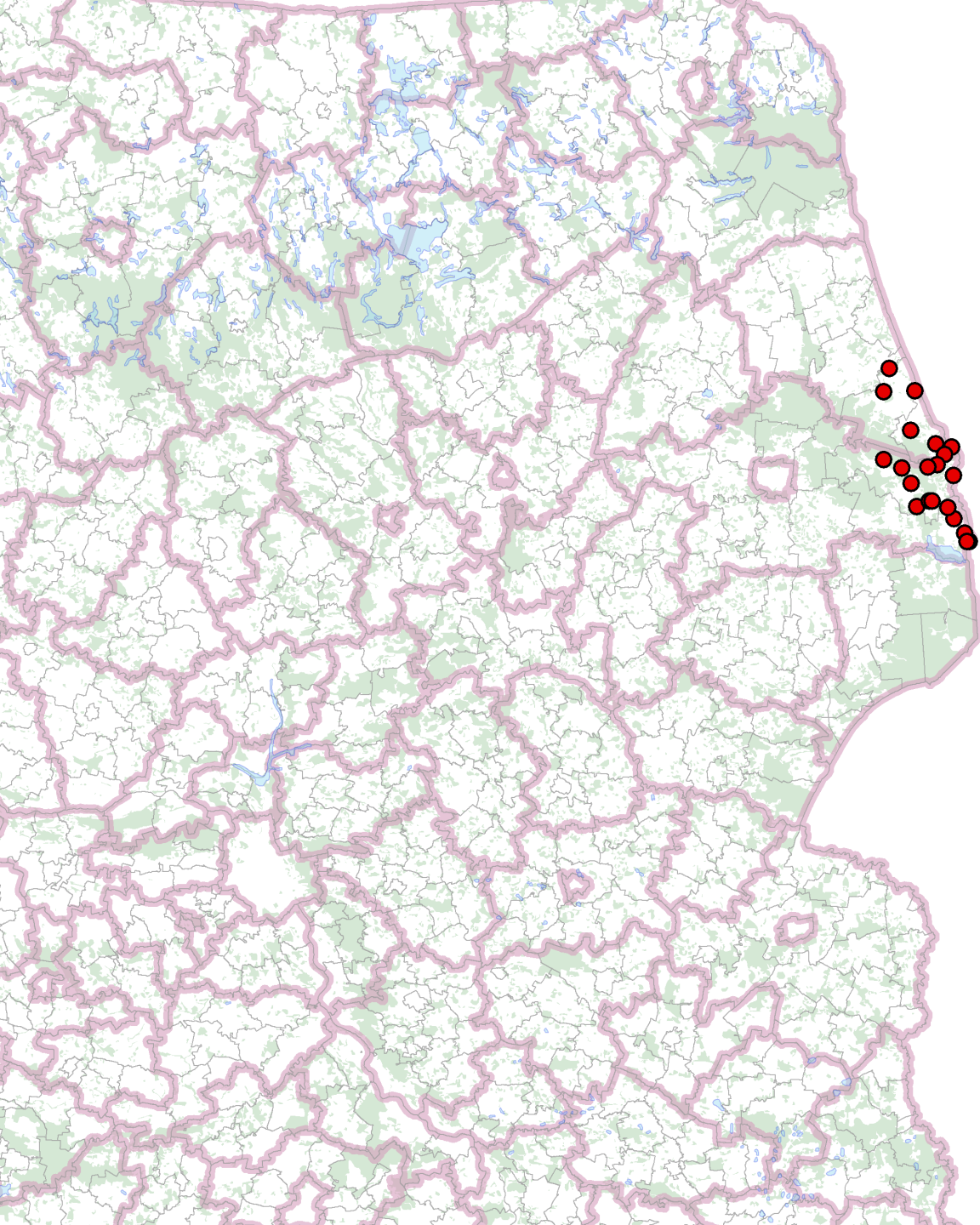




0 25 50 100 Km

2014-
08

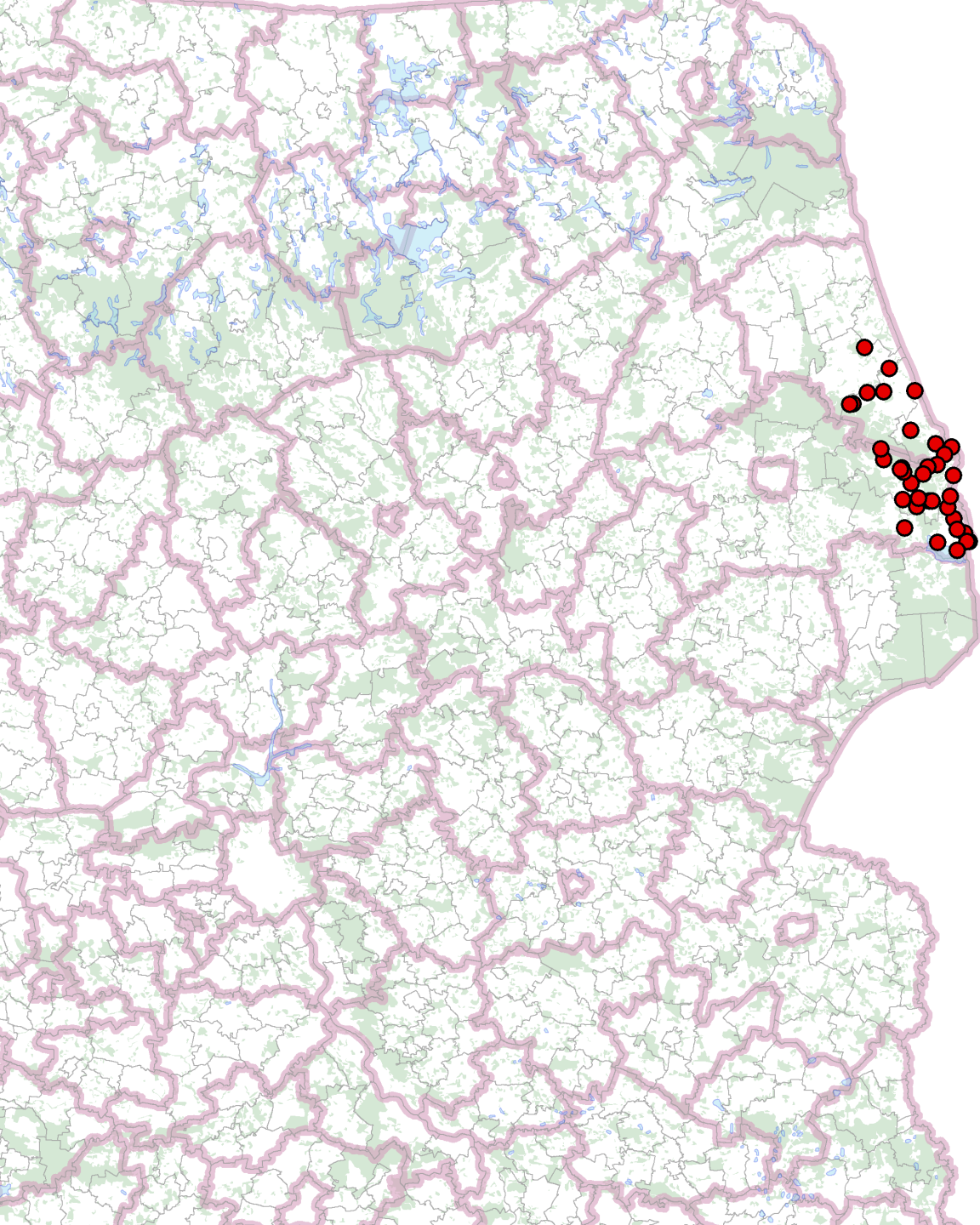




0 25 50 100 Km

2014-
11

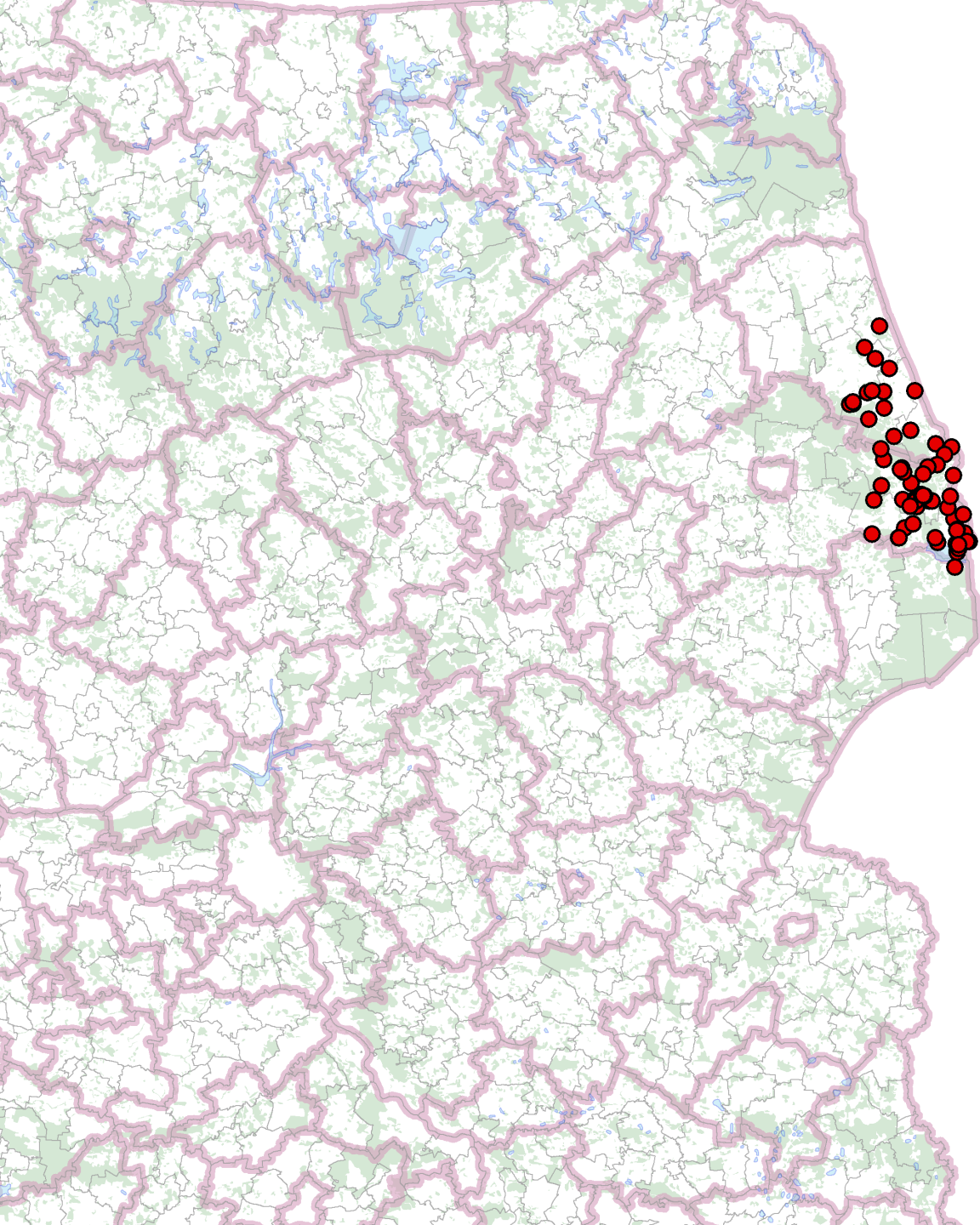




0 25 50 100 Km

2015-
02

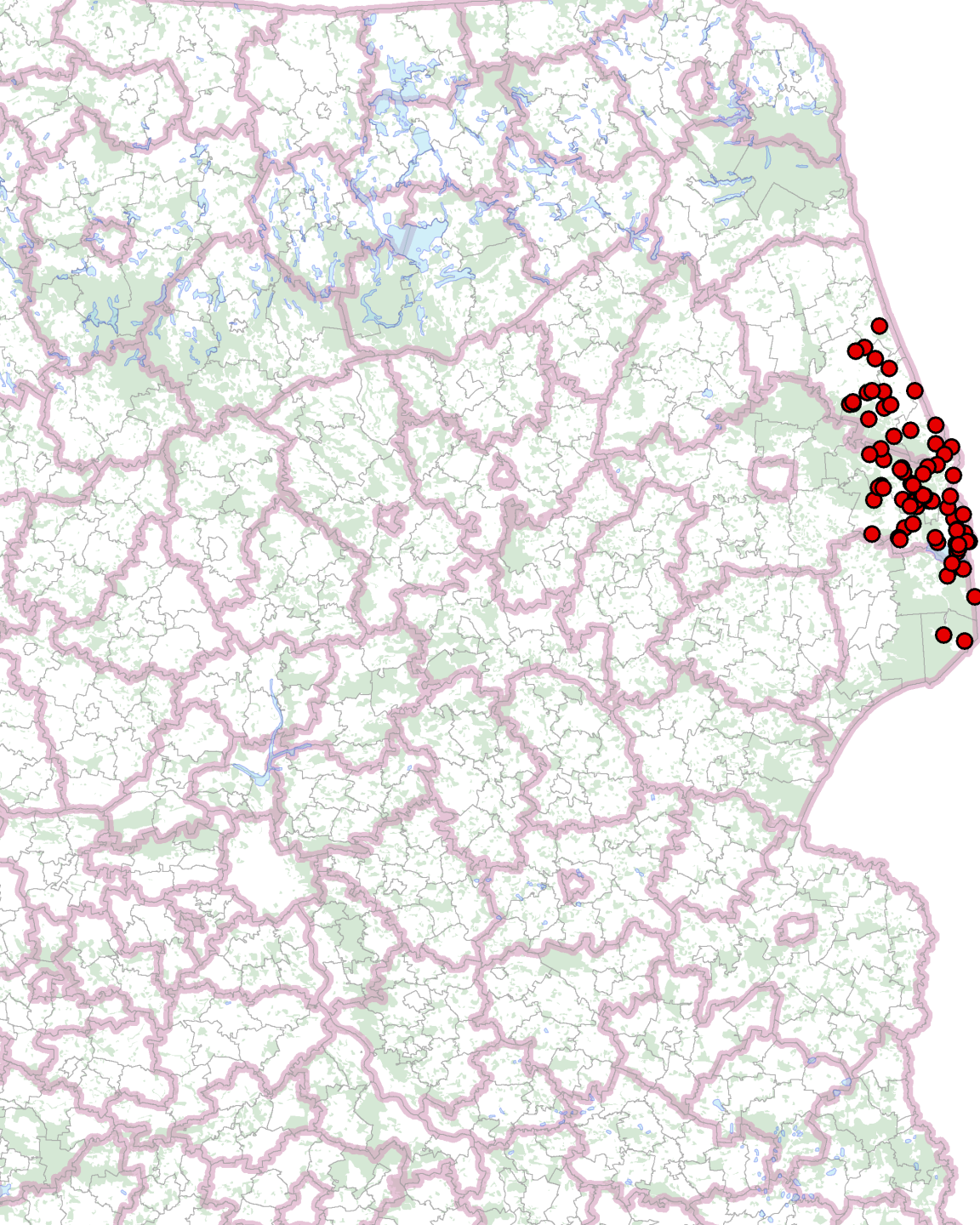




0 25 50 100 Km

2015-
05

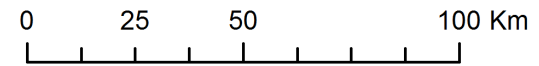
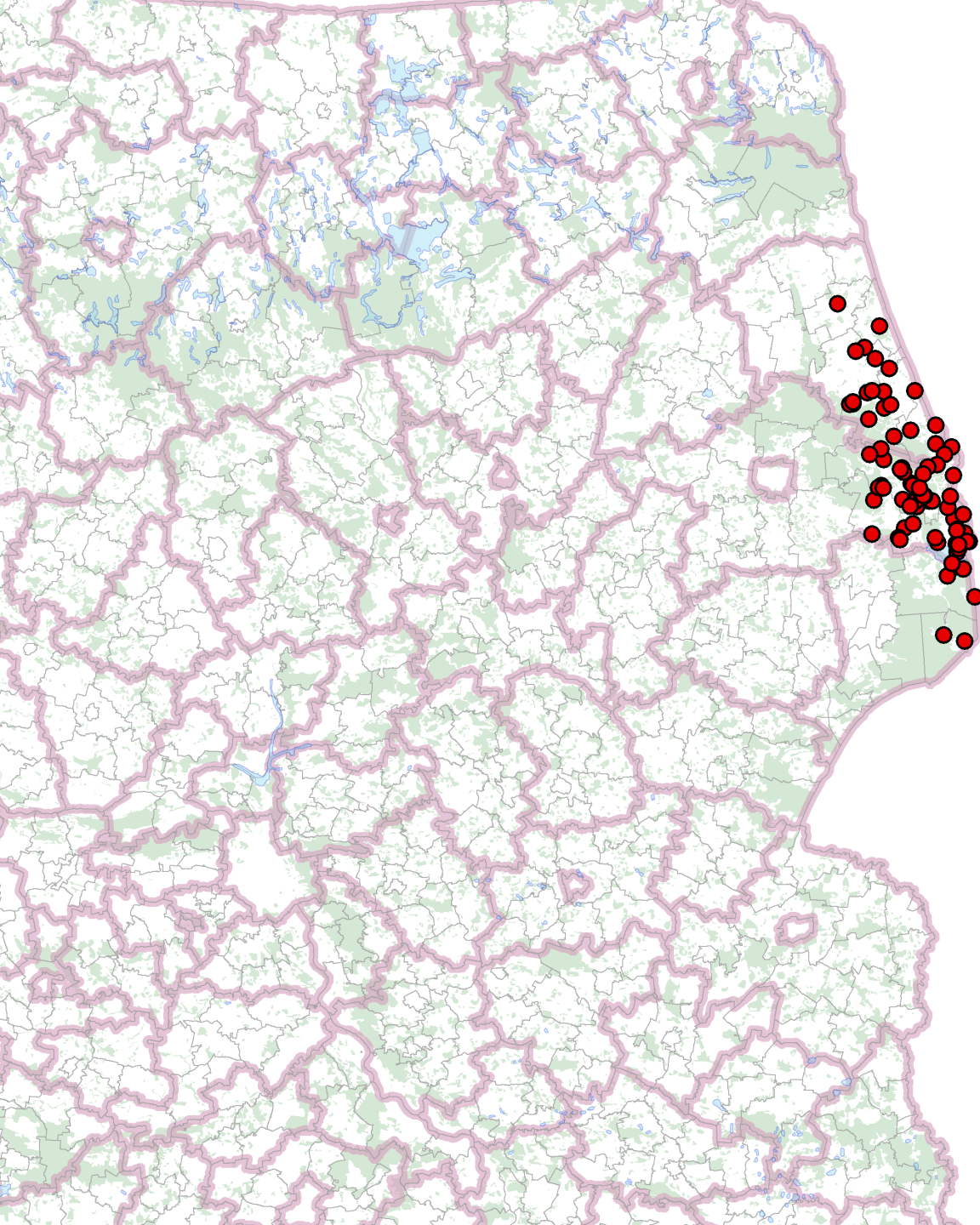




0 25 50 100 Km

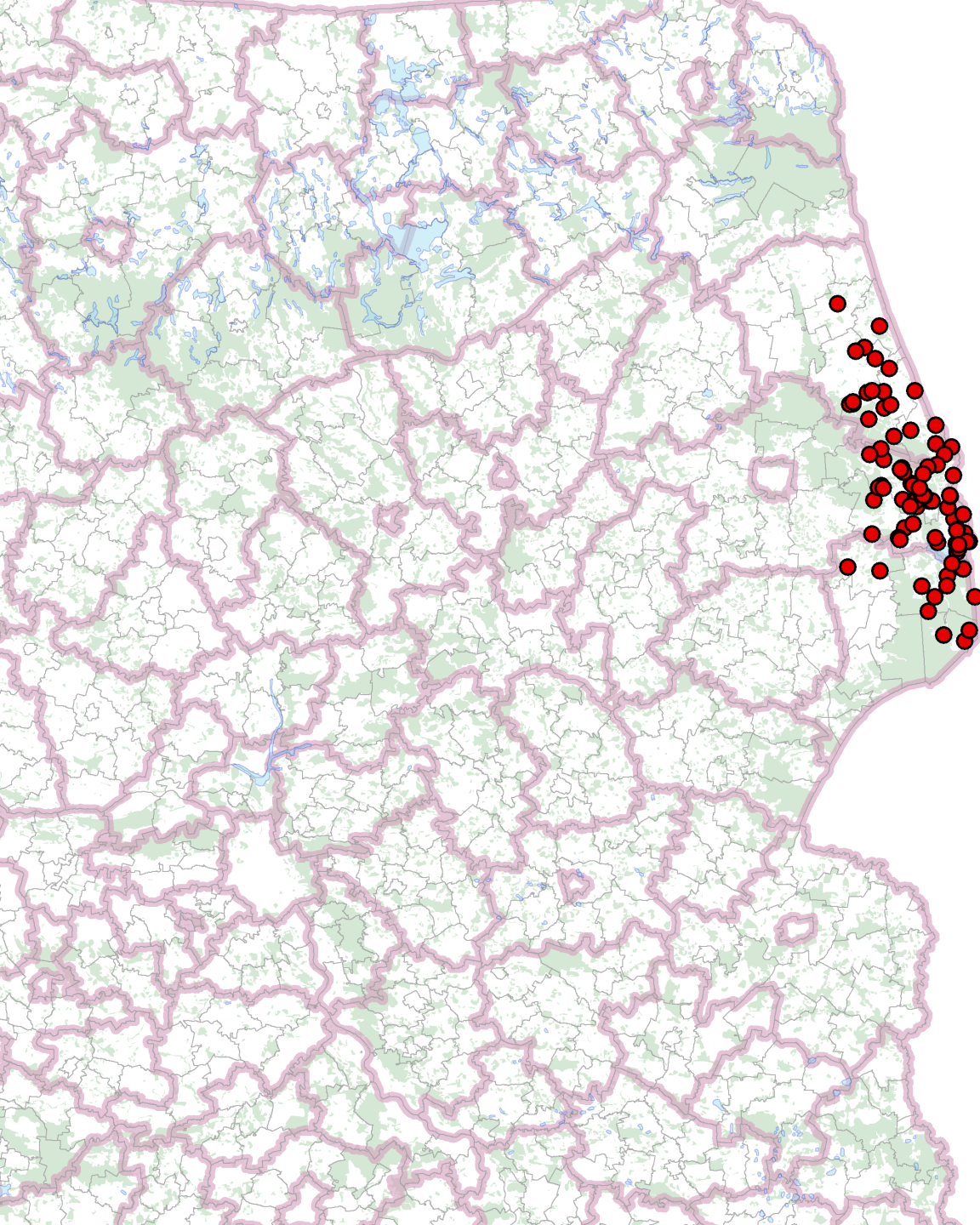
2015-
08





2015-1

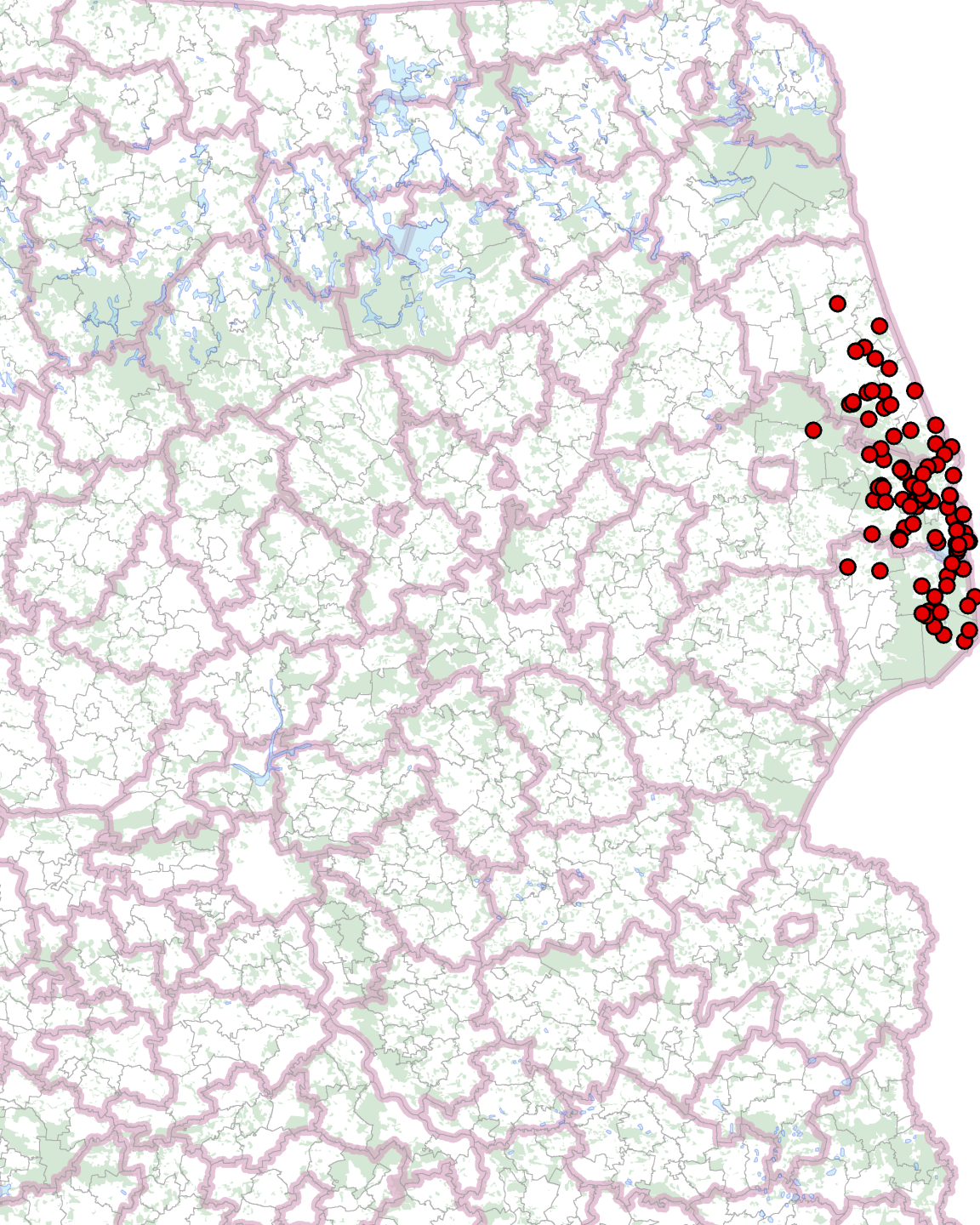




0 25 50 100 Km

2016-
02

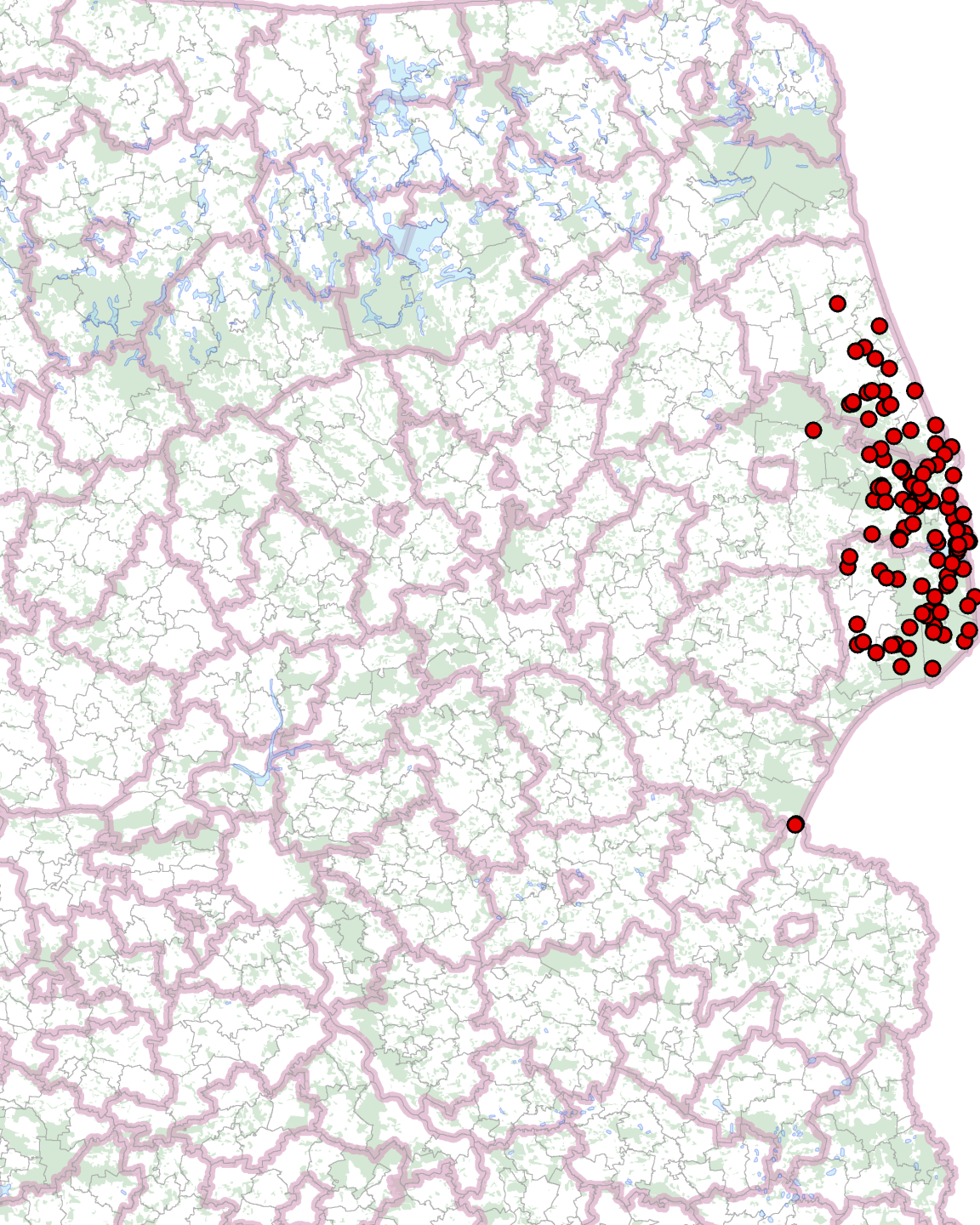




0 25 50 100 Km

2016-
05

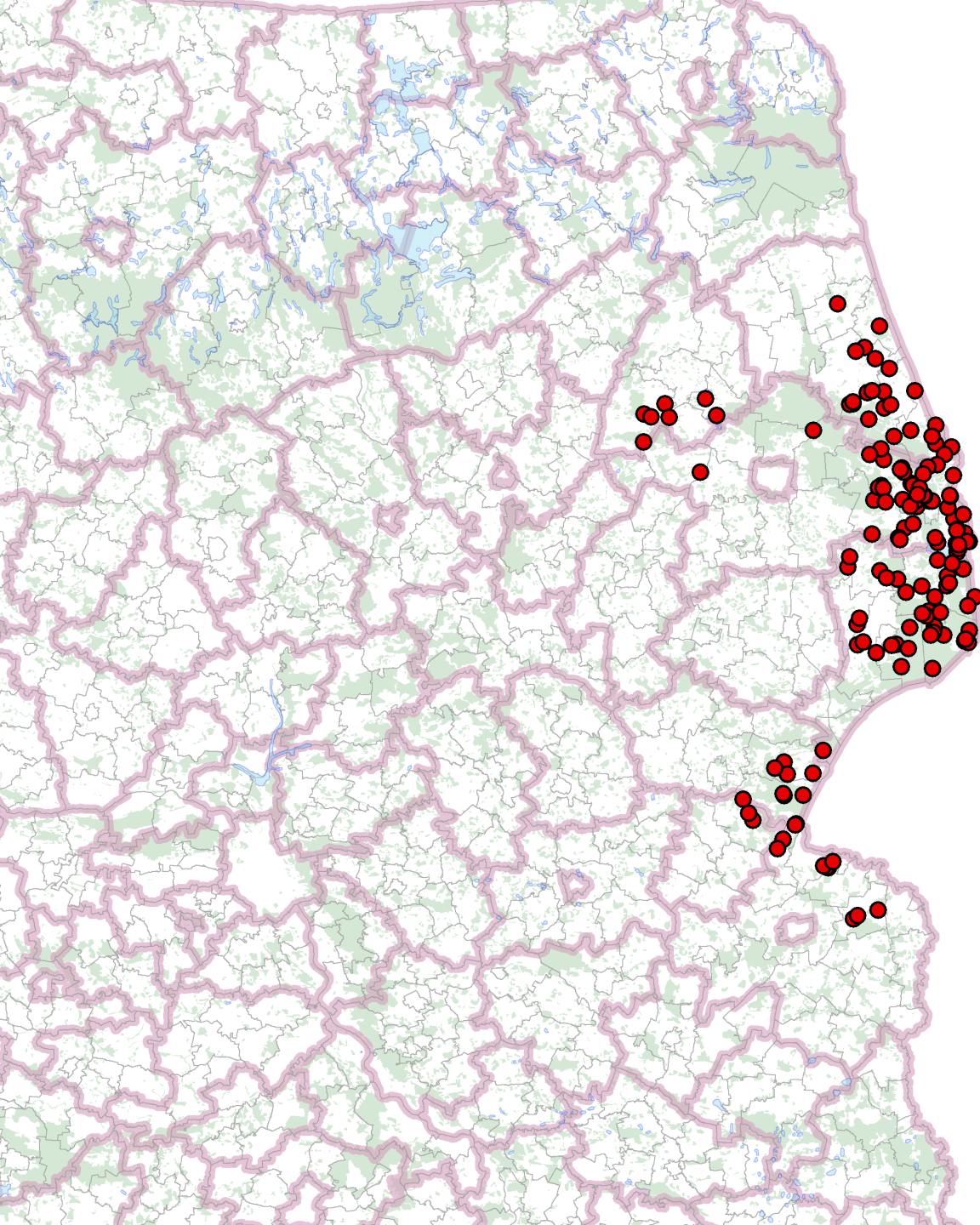




0 25 50 100 Km

2016-
08

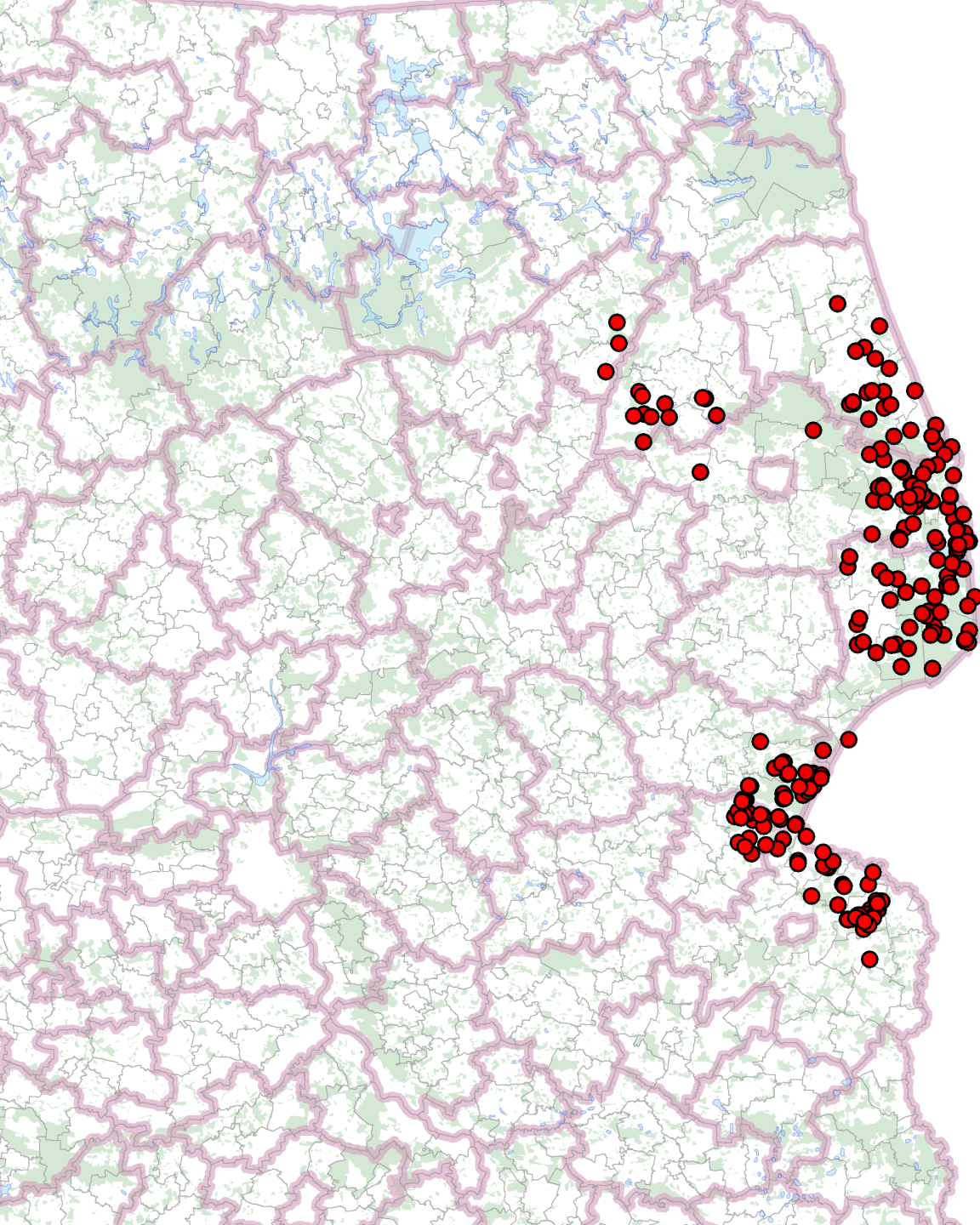




0 25 50 100 Km

2016-
11

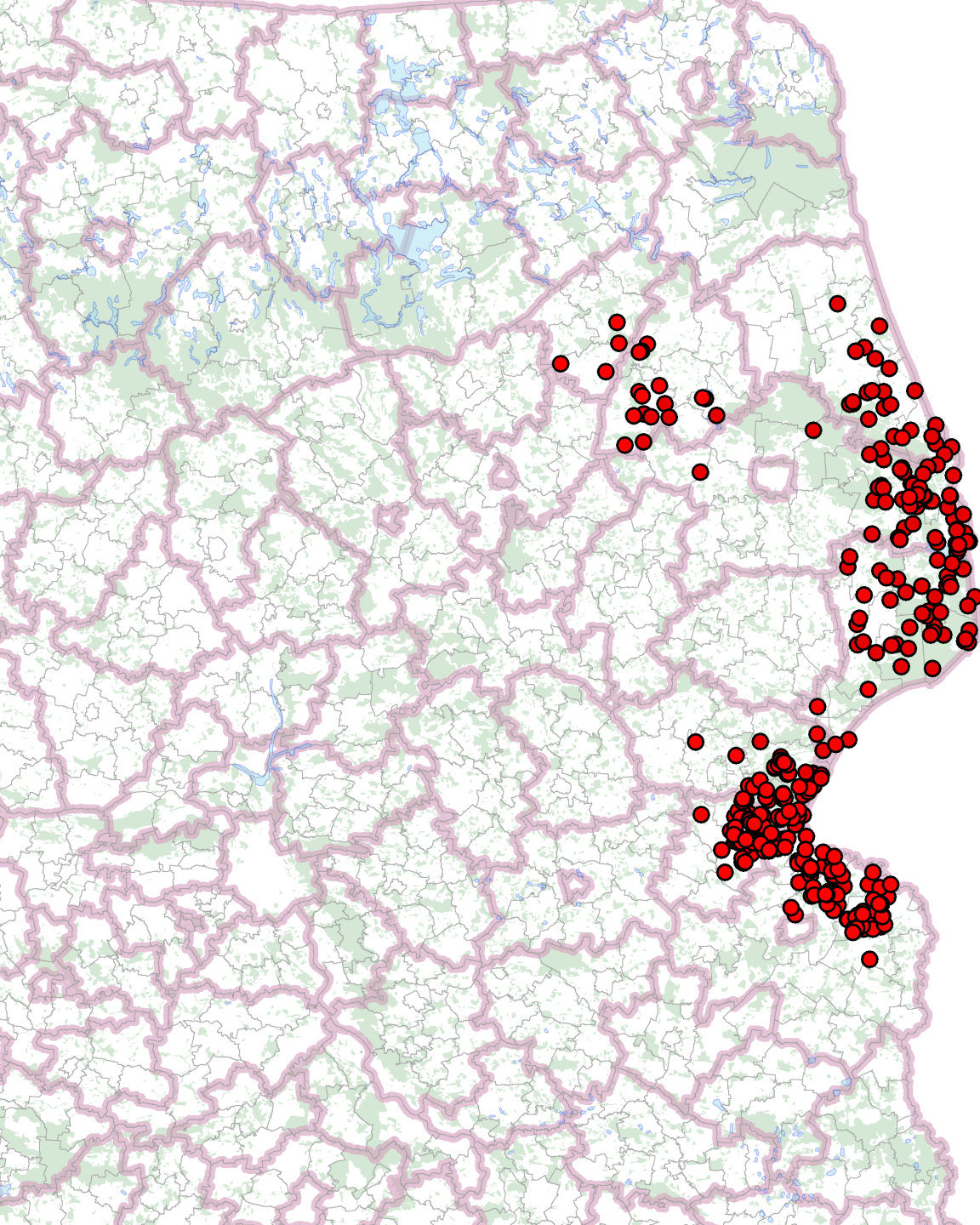




0 25 50 100 Km

2017-
02

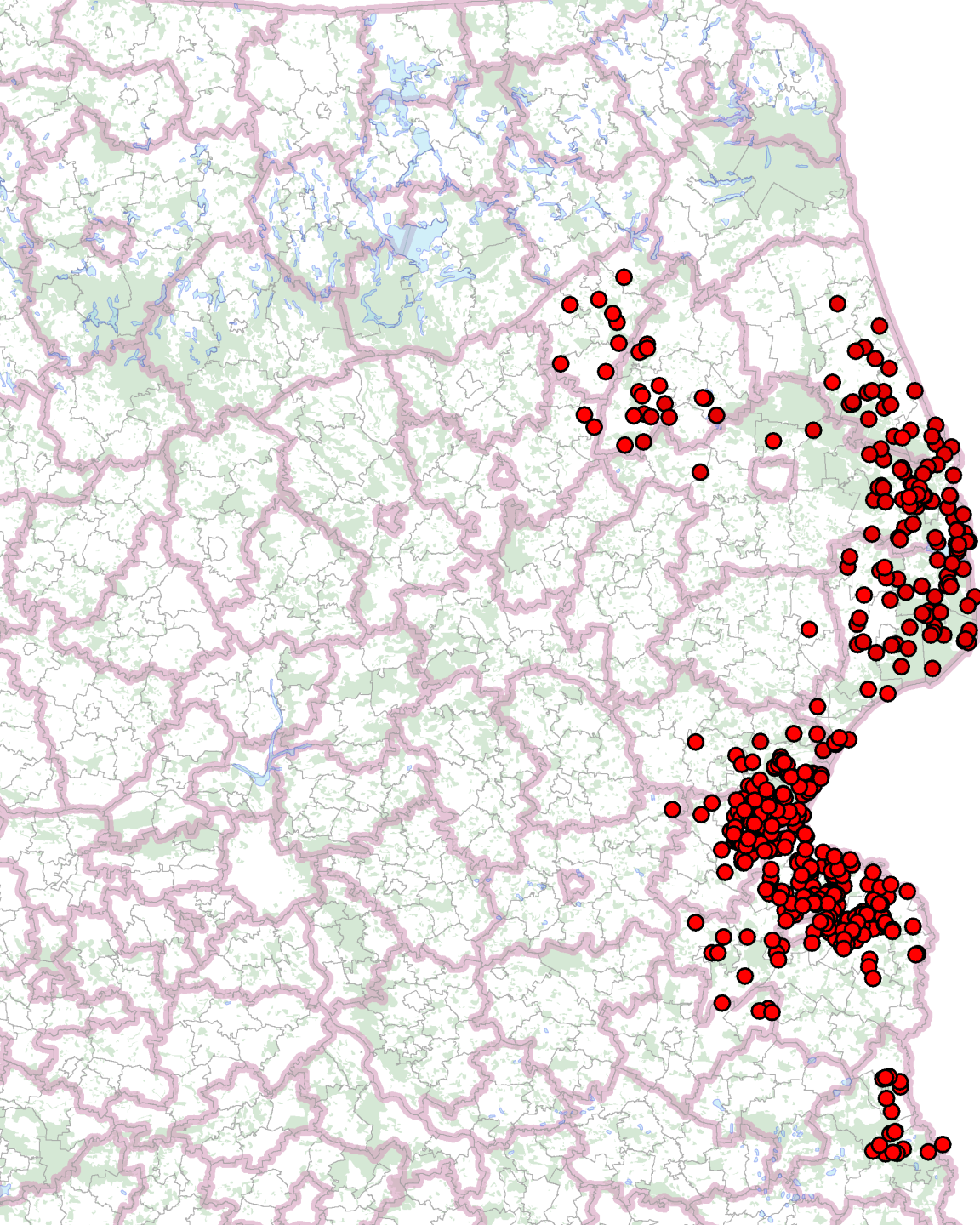




0 25 50 100 Km

2017-
05

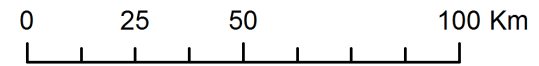
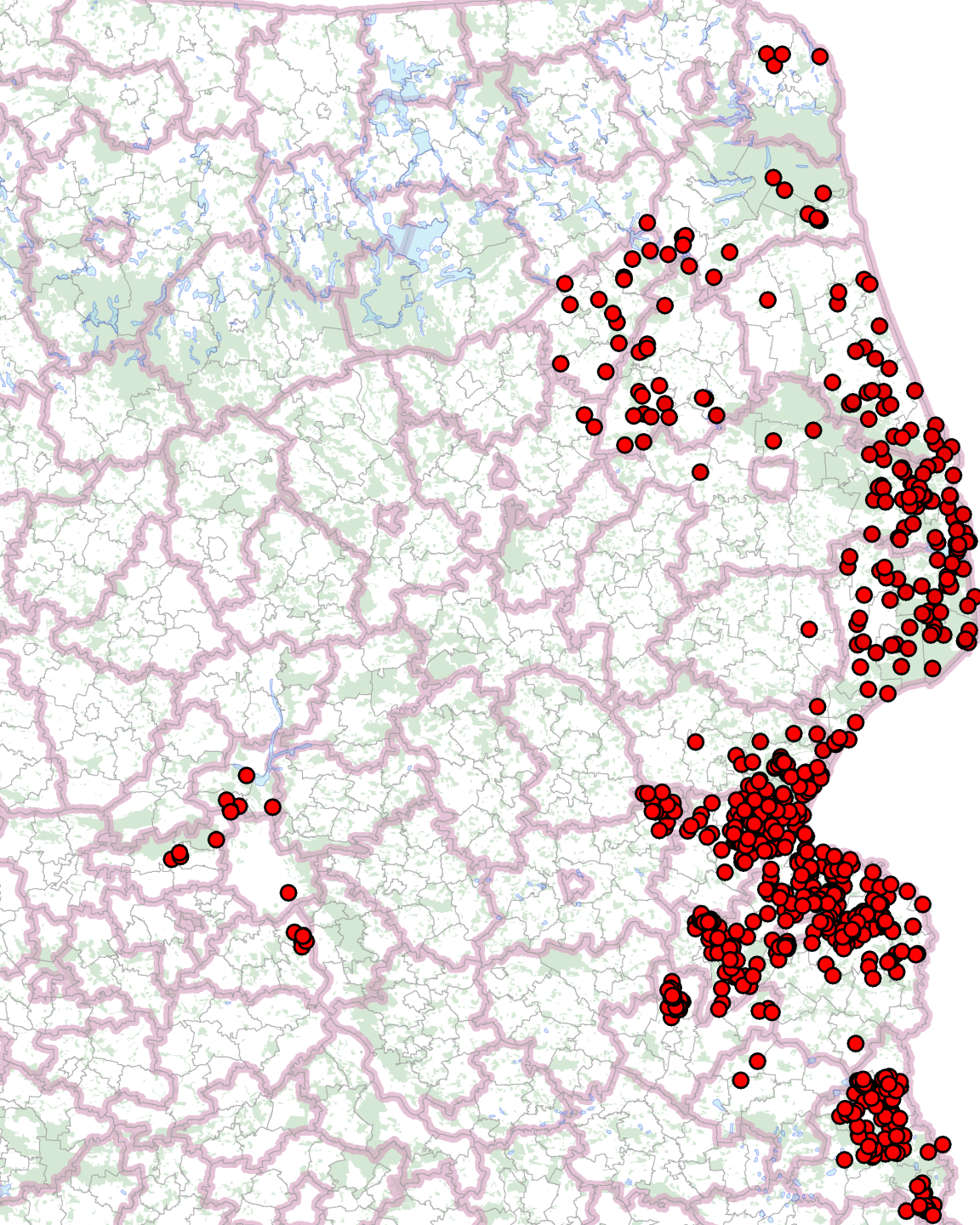




0 25 50 100 Km

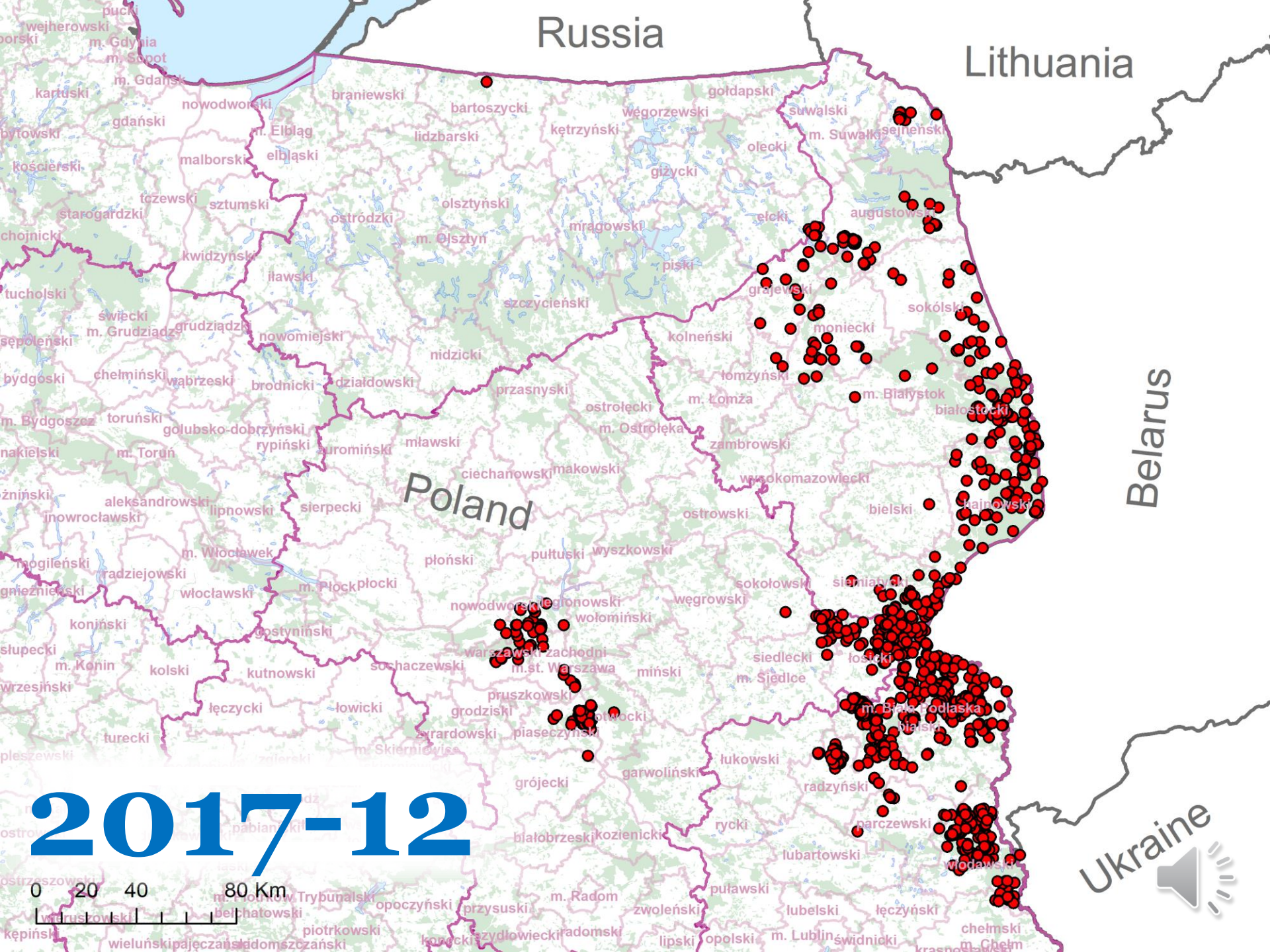
2017-
08





2017-
11





Russia

Lithuania

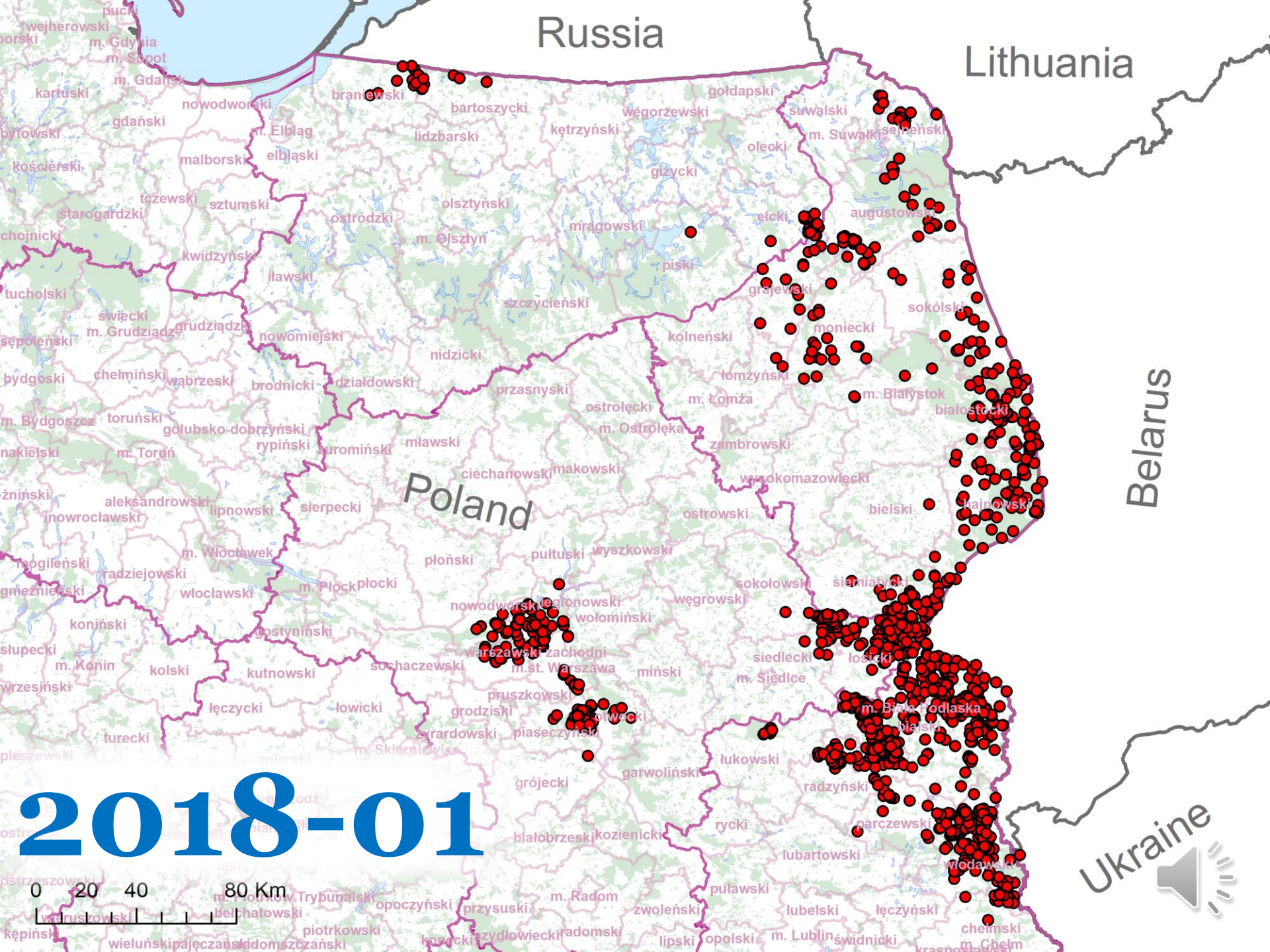
Belarus

Ukraine

Poland

2017-12

0 20 40 80 Km



Russia

Lithuania

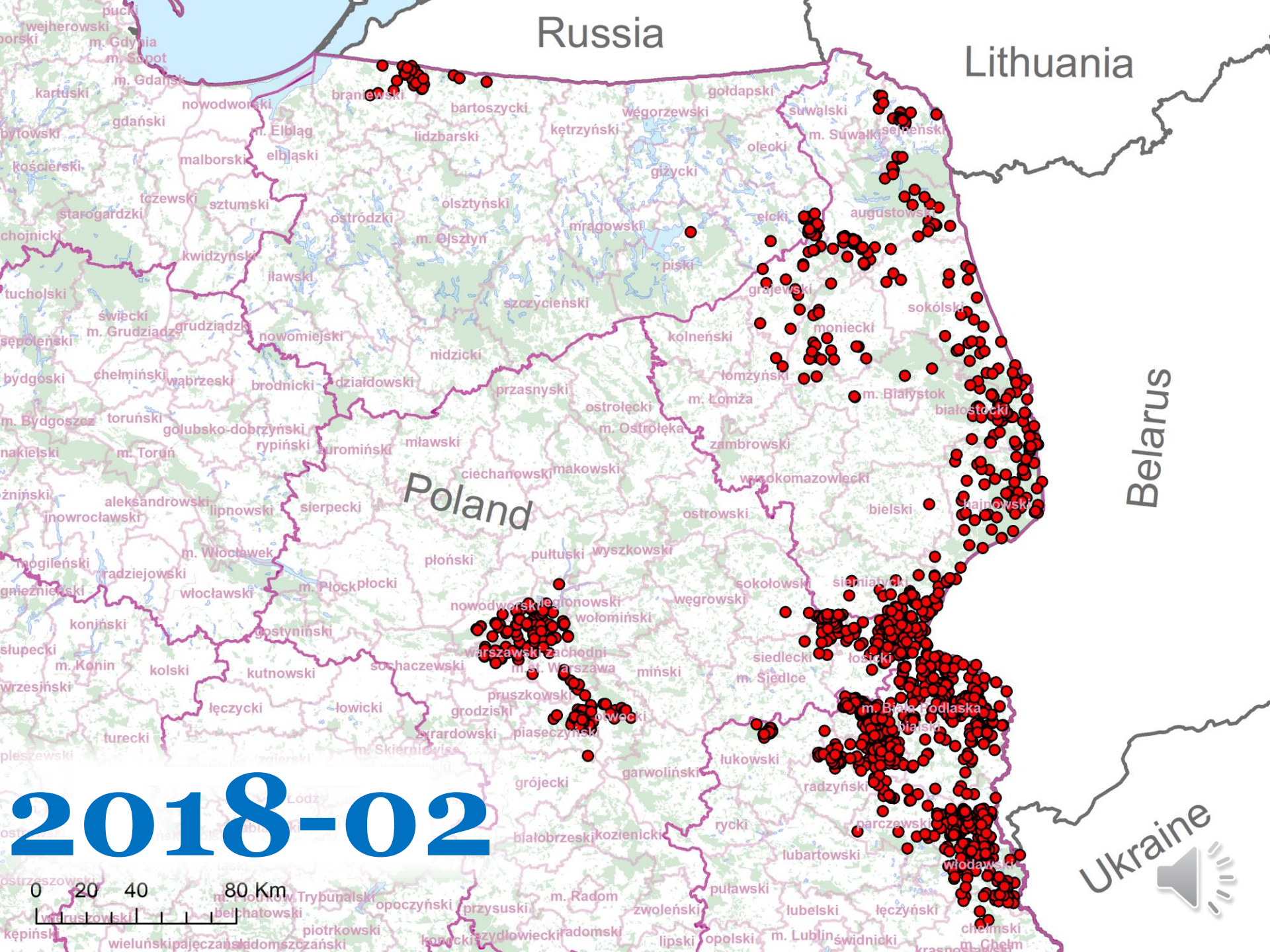
Belarus

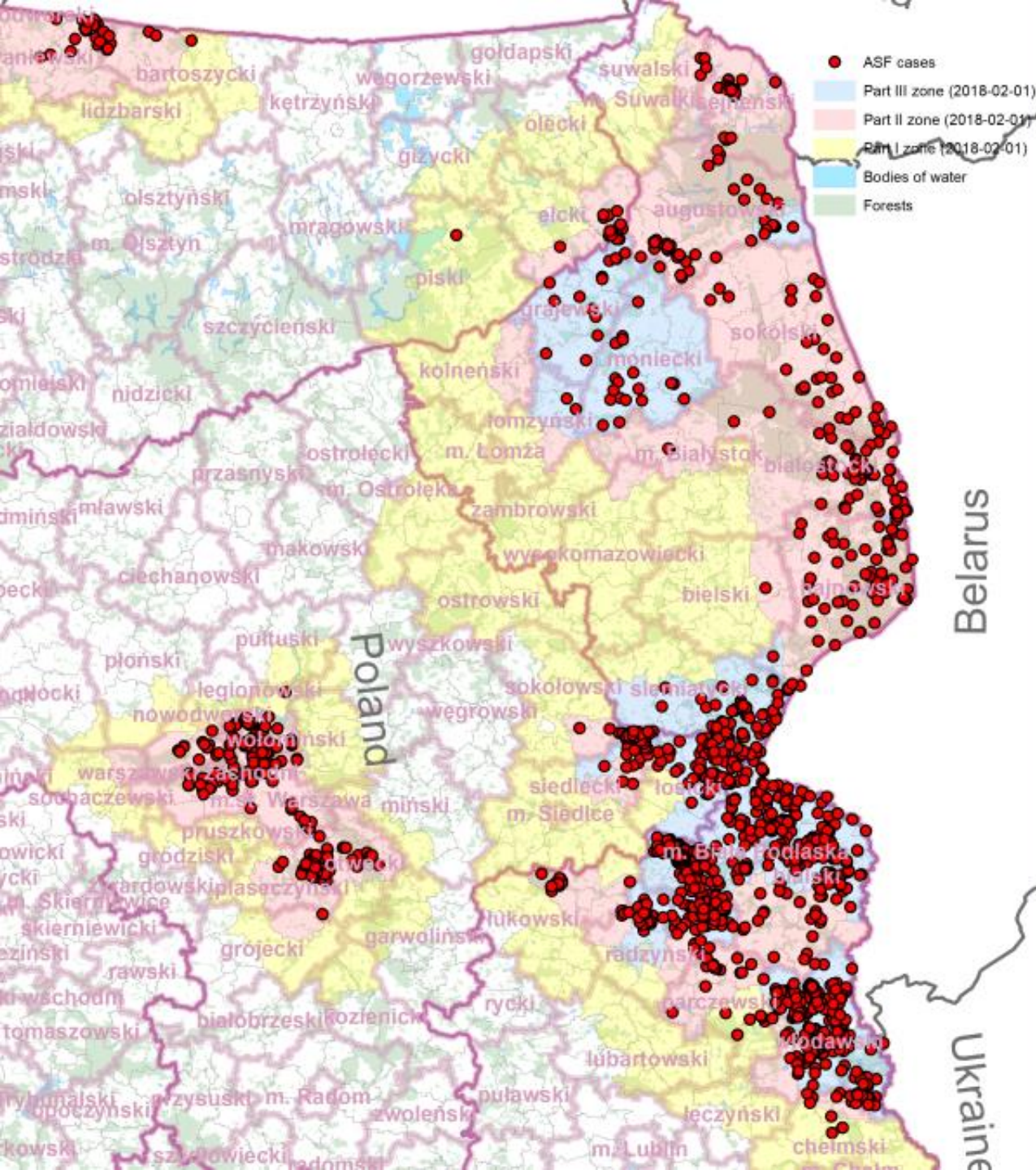
Ukraine

Poland

2018-01

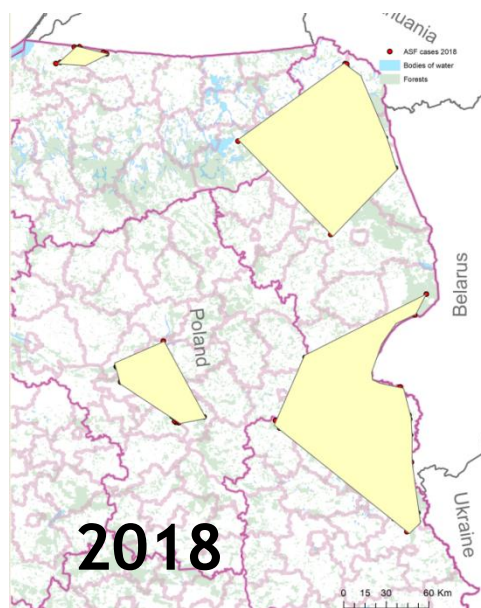
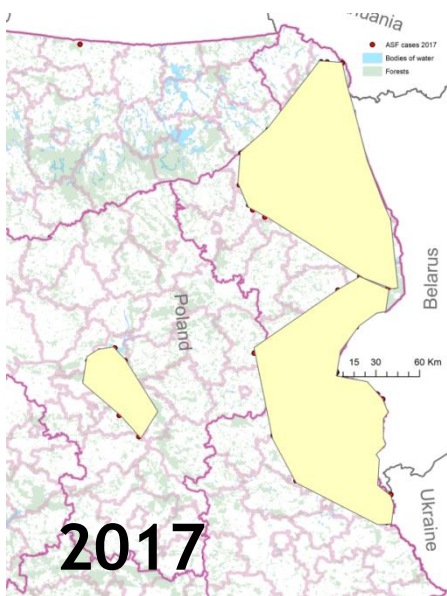
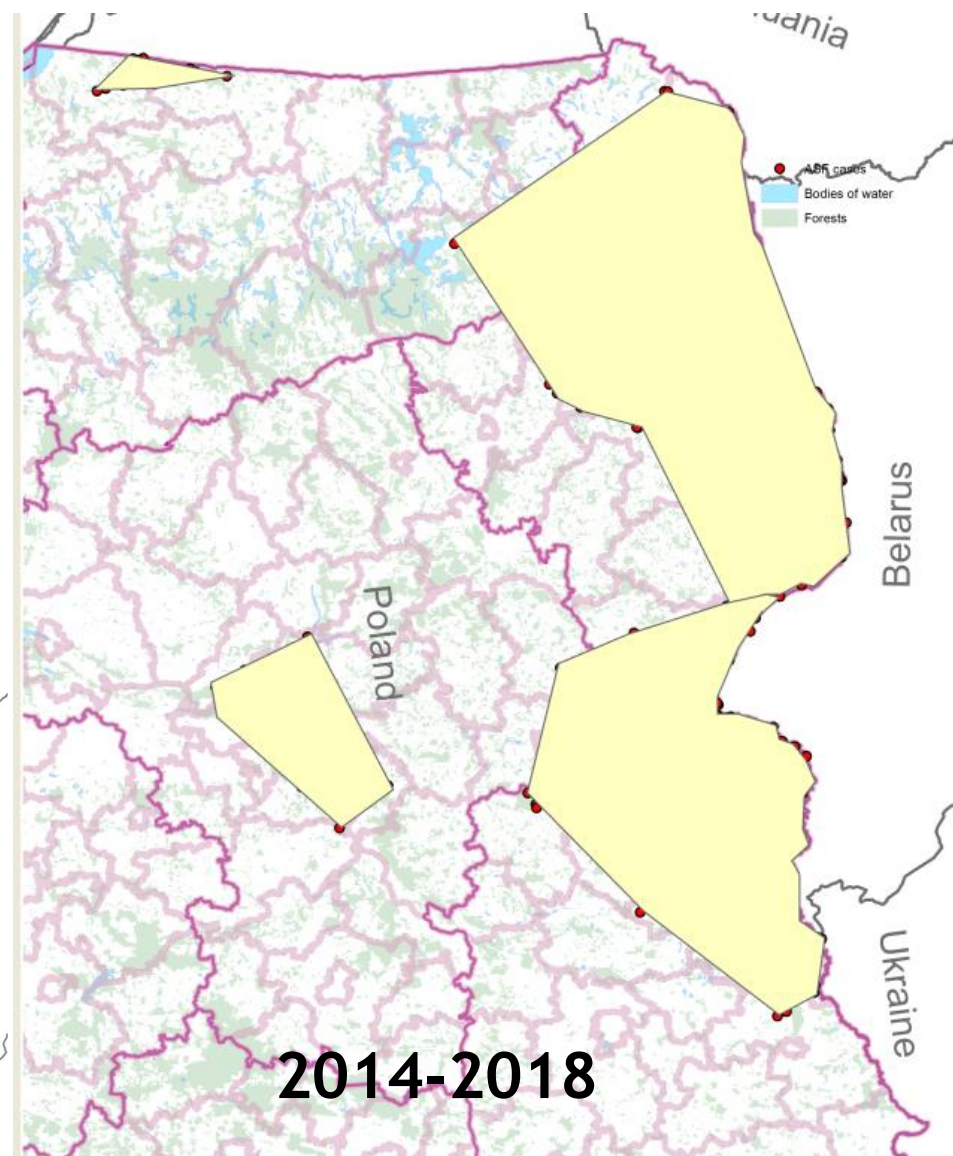
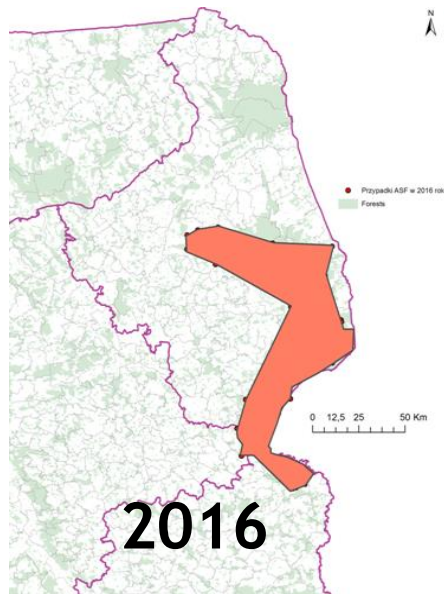
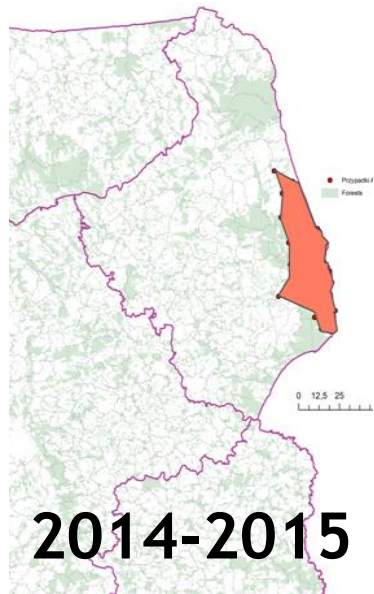
0 20 40 80 Km





2018-02

Obszar dotknięty przypadkami ASF

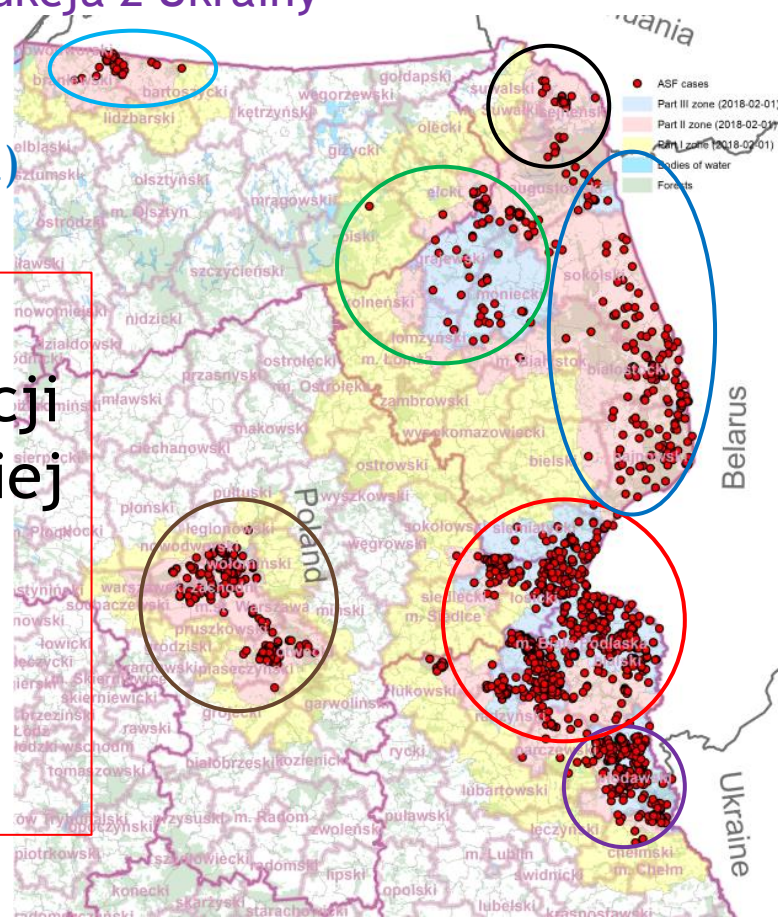


Sytuacja epizootyczna 2014-2018 - dziki

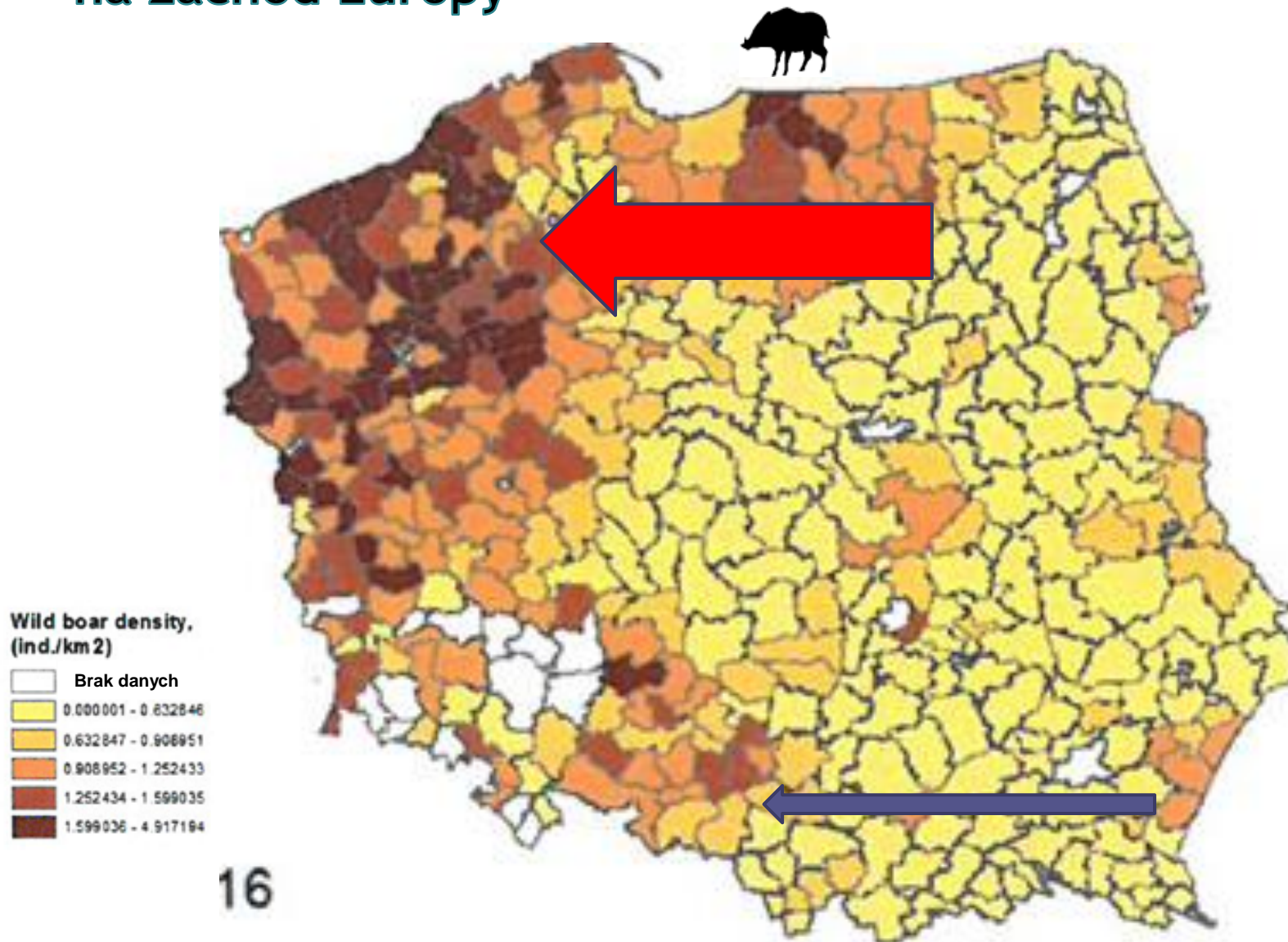
7 zgrupowań ASF.

- 1) przypadki ASF w pow. sejenskim - introdukcja z Litwy
- 2) w regionie powiatów: hajnowskiego, sokólskiego i białostockiego
- 3) w regionie powiatu łosickiego i bialskiego i siemiatyckiego
- 4) w powiecie włodawskim - prawdopodobna introdukcja z Ukrainy
- 5) w powiecie monieckim (ok. 70-92 km od granicy)
- 6) w okolicach Warszawy (140-180 km od granicy)
- 7) w ptn. części woj. warmińsko-mazurskiego (Rosja)

W większości zgrupowań za rozprzestrzenienie się ASFV w populacji dzików odpowiedzialne były najczęściej zakażone, padłe dziki, ale także zainfekowane świnie (moniecki) czy człowiek (kanapki, odpadki?) (okolice Wa-wy)



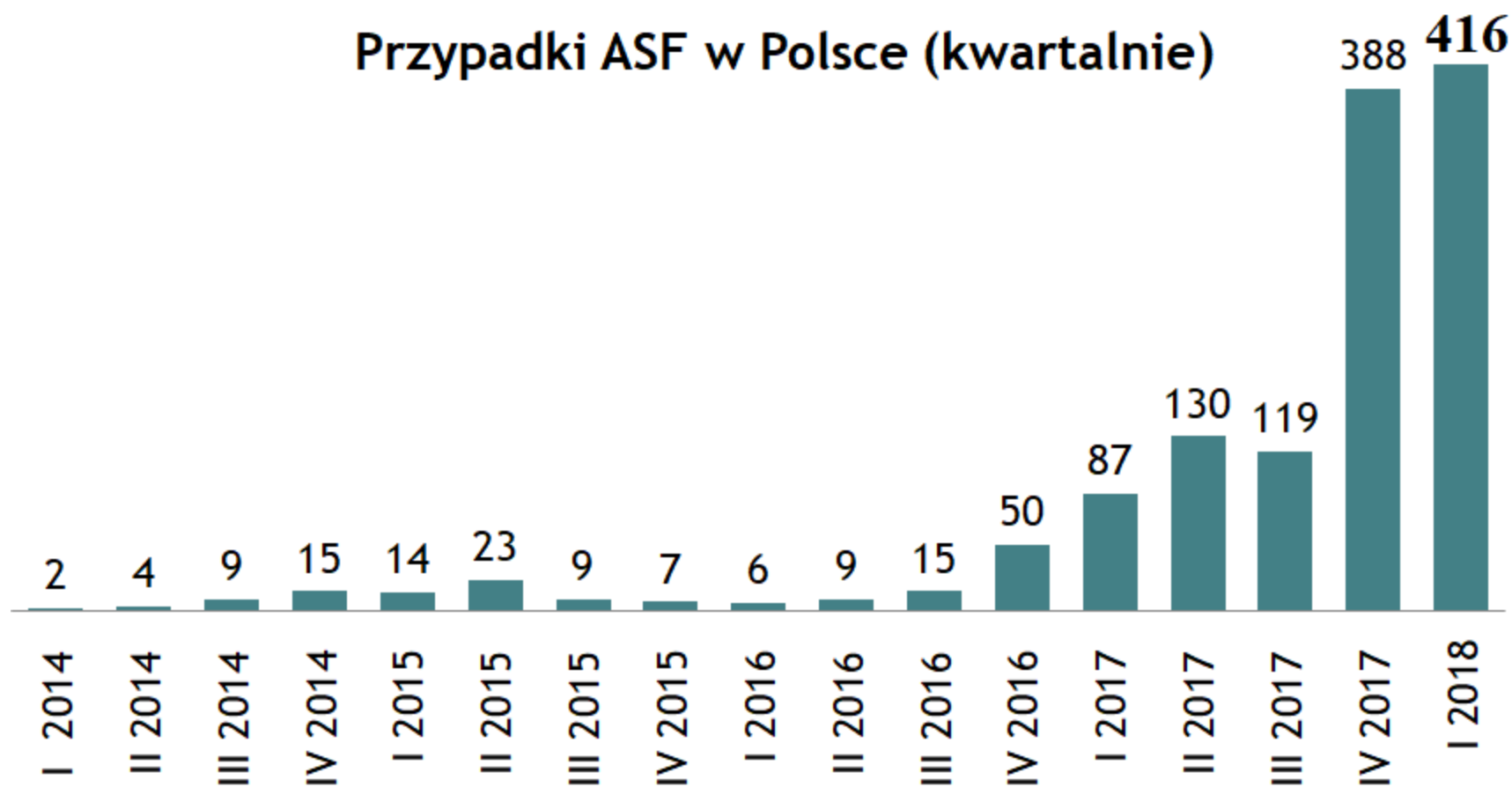
Prawdopodobne drogi ASF na zachód Europy



**Liczba
przypadków ASF
w kolejnych
kwartałach od
początku
epizootii ASF**

Kwartał	Liczba przypadków
I 2014	2
II 2014	4
III 2014	9
IV 2014	15
I 2015	14
II 2015	23
III 2015	9
IV 2015	7
I 2016	6
II 2016	9
III 2016	15
IV 2016	50
I 2017	87
II 2017	130
III 2017	119
IV 2017	388
I 2018	416
Razem	1526 Do 16.03.2018

Przypadki ASF w Polsce (kwartalnie)



* Stan na dzień 16.03.2018.

Liczba/odsetek dzików dodatnich w stosunku do dzików padłych znalezionych w strefach I, II i III (2017)

Miesiąc	Liczba dzików padłych	Wynik dodatni	% wyników dodatnich
Styczeń	35	26	74,29%
Luty	59	43	72,88%
Marzec	78	37	47,44%
Kwiecień	70	29	41,43%
Maj	88	56	63,64%
Czerwiec	62	41	66,13%
Lipiec	62	44	70,97%
Sierpień	111	33	29,73%
Wrzesień	117	57	48,72%
Październik	124	75	60,48%
Listopad	174	132	75,86%
Grudzień	496	380	76,61%

**Liczba badanych dzików padłych ze stref I-III
oraz liczba (%) dzików dodatnich
w roku 2017**

	2017
Liczba zbadanych dzików padłych (strefy I-III)	1476
Liczba wyników dodatnich	953
% wyników dodatnich	64,57%

Liczba badanych **dzików padłych z całej Polski**
oraz liczba (%) dzików dodatnich
w roku 2017

	2017
Liczba zbadanych dzików padłych (cała Polska)	3002
Liczba wyników dodatnich	988
% wyników dodatnich	32,91%

**Liczba wszystkich badanych dzików z całej Polski
oraz liczba (%) dzików dodatnich
w roku 2017**

	2017
Liczba zbadanych dzików	24599
Liczba przypadków/dzików dodatnich	772/1140
% wyników dodatnich	4,63%

**Odsetek dzików ASFV+, w kolejnych miesiącach 2107,
w grupie dzików: powypadkowych i odstrzelonych
w strefach I, II i III (2017)**

Miesiąc	Liczba dzików	Wynik dodatni	% wyników dodatnich
Styczeń	2387	13	0,55%
Luty	1297	5	0,39%
Marzec	439	3	0,68%
Kwiecień	776	6	0,77%
Maj	1274	12	0,94%
Czerwiec	877	15	1,71%
Lipiec	663	6	0,91%
Sierpień	976	11	1,13%
Wrzesień	1261	2	0,16%
Październik	1608	10	0,62%
Listopad	2330	22	0,94%
Grudzień	2821	33	1,17%

Monitoring bierny

badanie dzików padłych, zabitych w wypadkach lub wykazujących objawy kliniczne w momencie odstrzału

Rok	Obszar II + III (zakażony)					
	Padłe			Powypadkowe		
	badane	+	%	badane	+	%
2014	115	46	40%	68	0	0
2015	130	67	51%	53	0	0
2016	149	63	42%	95	3	3.15
2017	1241	879	70,8%	137	6	4.38

Monitoring czynny - odstrzelone

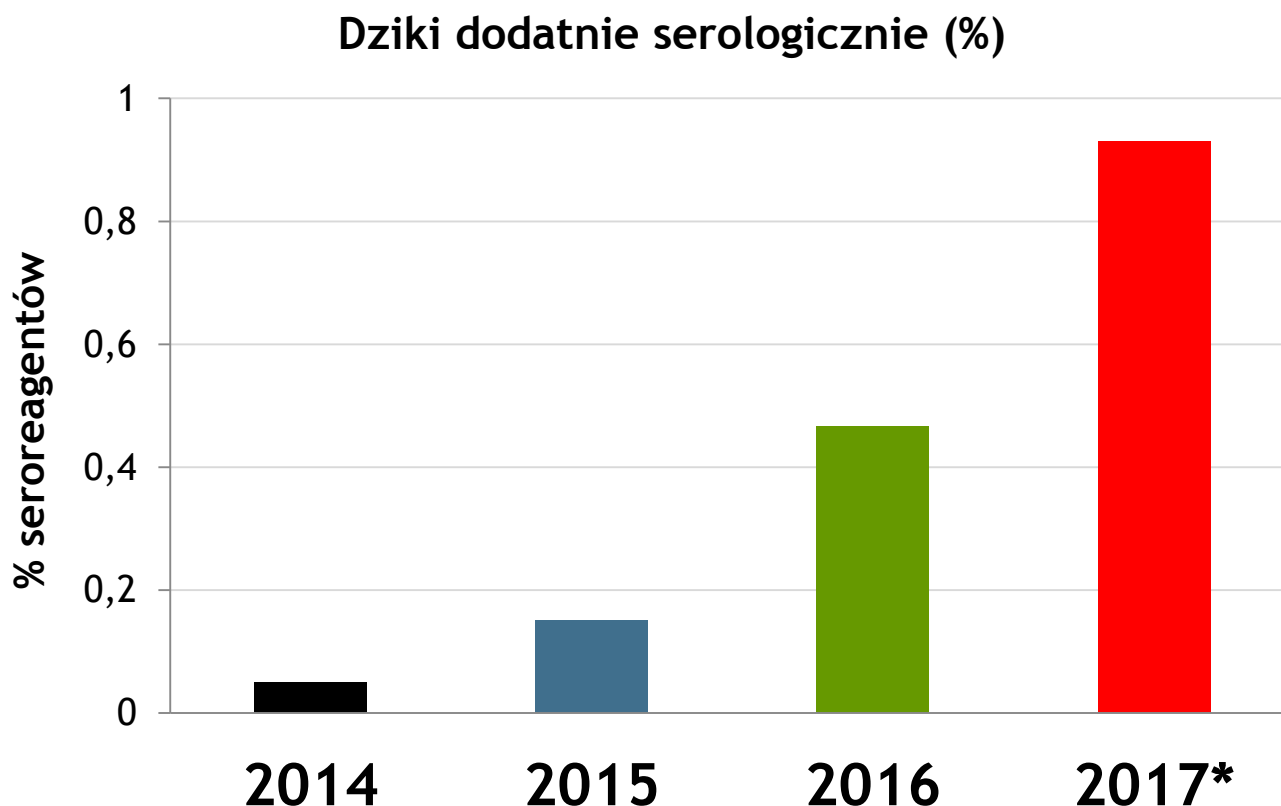
Rok	Obszar II + III (zakażony)		
	badane	+	prewalencja
2015	3387	14	0.41%
2016	4221	24	0.56%
2017	6015	117	1.95%

Sytuacja epizootyczna dziki

31.12.2017.

Rok	Województwo				
	Podlaskie	Lubelskie	Mazowieckie	Warmińsko-Mazurskie	Razem
2014	30	0	0	0	30
2015	53	0	0	0	53
2016	61	15	4	0	80
2017*	117	409	210	5	741
					904

Sytuacja epizootyczna



* Stan za 3 pierwsze kwartały w 2017.

Odstrzał dzików w latach (na jeden sezon):

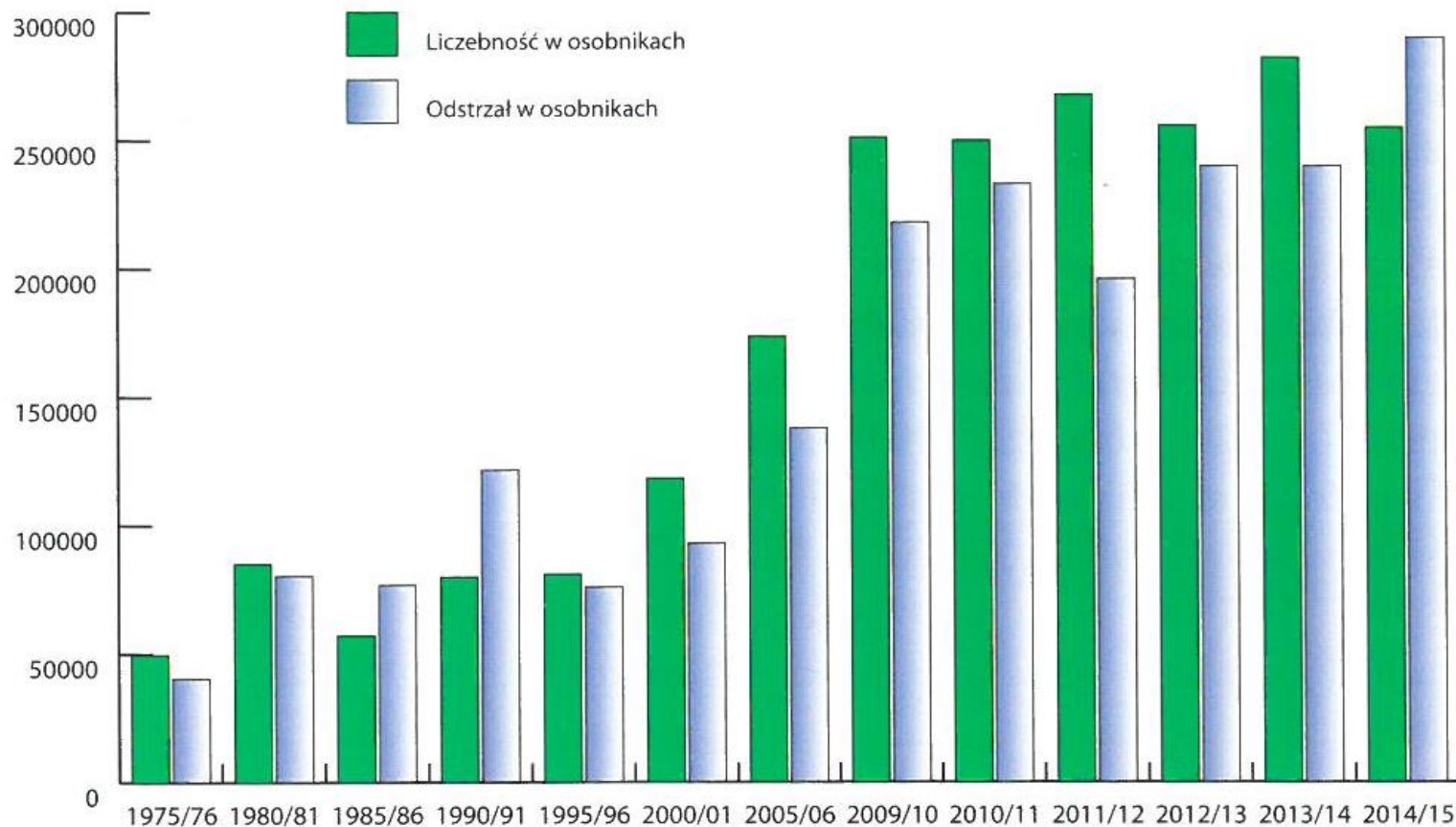
pięćdziesiątych	10.000 - 15.000
sześćdziesiątych	20.000
osiemdziesiątych	80.000
dziewięćdziesiątych	90.000
2000-2015	100.000-290.000

**W okresie 1975-2014
6-krotny wzrost
odstrzału
(pozyskania).**

Rok gospodarczy	Liczebność w osobnikach	Odstrzał w osobnikach	Odstrzał na 1000 ha powierzchni leśnej w osobnikach	Stosunek odstrzału do liczebności w procentach
1975/76	49 600	40 446	4,6	82
1980/81	85 100	80 376	9,2	94
1985/86	57 100	76 804	8,8	134
1990/91	79 900	121 607	13,9	152
1995/96	81 000	76 002	8,7	94
2000/01	118 300	93 000	12,1	78
2005/06	173 500	138 000	17,9	79
2009/10	251 000	218 000	28,2	87
2010/11	249 900	233 000	30,2	93
2011/12	267 800	196 000	25,4	73
2012/13	255 800	240 000	31,1	94
2013/14	282 200	240 000	31,1	85
2014/15	255 000	290 000	33,8	114

(Przybylski, 2015.).

Liczebność i odstrzał dzików w Polsce w latach 1975 - 2015



Mimo wyraźnego wzrostu pozyskania, odstrzał nie nadąża za przyrostem liczby dzików. Niekorzystną sytuację pogłębia fakt, relatywnie niskiego odstrzału warchlaków i loch.

Ile dzików powinniśmy pozyskiwać by w Polsce ich populacja się nie zwiększała (na przykładzie danych z 2014/2015)

Liczebność dzików w Polsce = 255 000

Przyrost 150% (wg Adamus, 2017) = 382 500

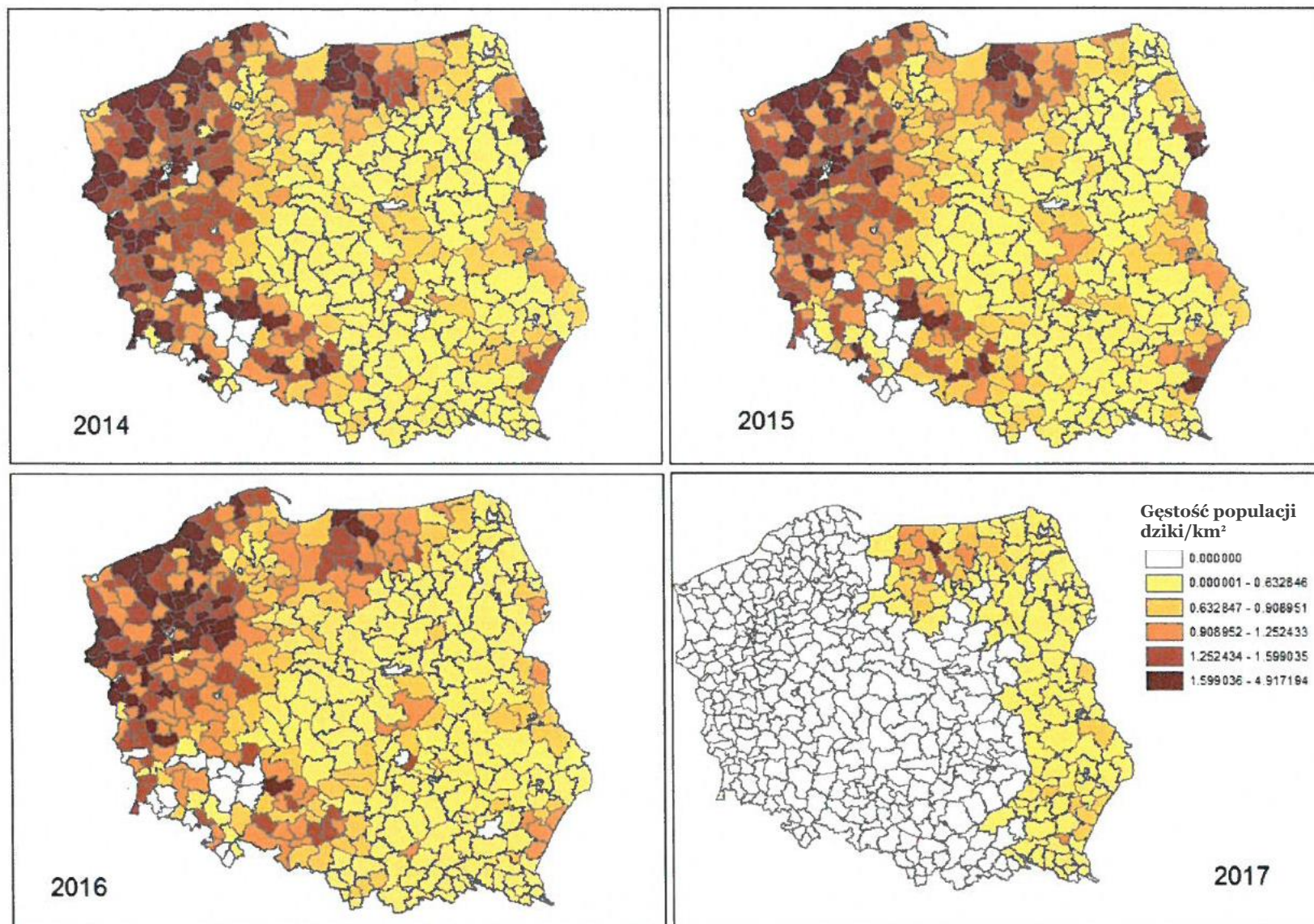
RAZEM = 255 000 + 382 500 = 637 500

Rocznie należy odstrzelić **co najmniej 382 000** dzików
by ich populacja nie rosła

Myśliwi często dopasowują liczbę dzików w łowisku do tego co zamierzają
lub dadzą radę odstrzelić.

Takie postępowanie stanowi nieodłączny element planów łowieckich.

Gęstość populacji dzików w latach 2014 – 2017 w różnych regionach kraju



Źródło: Łukasz Bocian

DZIKI - dlaczego konieczna jest modyfikacja podejścia dla skutecznego kontrolowania wielkości populacji

Gwałtowny przyrost liczebności populacji dzików w Europie, w tym w Polsce, którego przyczynami są:

1. Zmiany klimatyczne
2. Zmiany w gospodarce rolnej (dynamiczny wzrost areału upraw kukurydzy i innych zbóż)
3. Obradzanie dębu i buku (zmiany temperatury, opad azotu)
4. Sposób polowań - koncentracja odstrzału na osobnikach męskich, nie dostosowanie skali odstrzału do skali przyrostu populacji

DZIKI

brak jednoznacznych poglądów odnośnie do zwalczania ASF u dzików

EFSA (Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności)

opinia z 14.03.2014.

„Nie jest możliwe drastyczne ograniczenie populacji dzików w drodze polowań”.
zareagują większą rozrodczością, nastąpi napływ osobników z okolicy
w konsekwencji szybsze tempo rozprzestrzeniania się ASF”

opinia z 14.07.2015

- „1. propozycja intensywnego odstrzału i szybkiego usuwanie padłych dzików,
2. zakaz dokarmiania dzików a intensywność odstrzału powinny być zwiększana przez kilka kolejnych lat, szczególnie istotny jest odstrzał samic niezależnie od wieku
3. jak najszybsze usuwanie padłych dzików w promieniu 50 km od dotkniętego obszaru w połączeniu z intensyfikacją konwencjonalnego polowania”

opinia z 27.10.2017

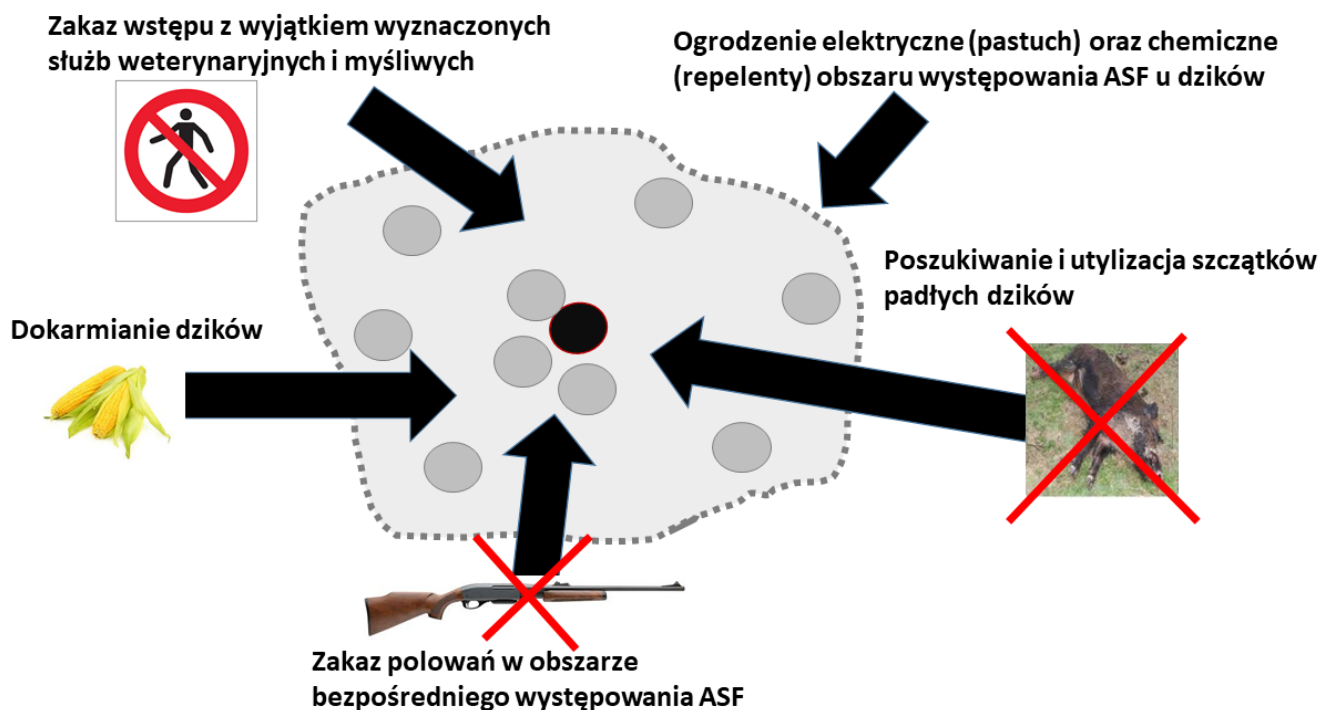
Stwierdzono, że środki podejmowane w celu ograniczenia szerzenia się ASFV (odstrzał) do są najbardziej skuteczne, gdy stosuje się je w regionach okalających obszary już zakażone.

Dodatkowo, niezmiernie istotne jest usuwanie najszybciej jak to możliwe padłych dzików z obszaru zakażonego, jak również z jego okolic. Szerokość otaczających stref należy wyznaczyć w oparciu o lokalną sytuację epidemiologiczną ASF, uwarunkowania geograficzne (sztuczne i naturalne bariery) i biologię dzika.

Zasady zwalczania ASF u dzików na terenie aktywnego epidemiologicznie obszaru.

Nie zaleca się polowań w epicentrum zakażeń ASF oraz zakazuje się wstępu na ten teren osobom mogącym zawlec ASFV na tereny dotychczas wolne od tej choroby.

Rekomendowane jest zastosowanie ogrodzenia elektrycznego (pastucha) lub/i chemicznego (repelenty), aktywne poszukiwanie i utylizacja szczątków dzików padłych oraz dokarmianie dzików w celu utrzymania ich w epicentrum zakażenia.

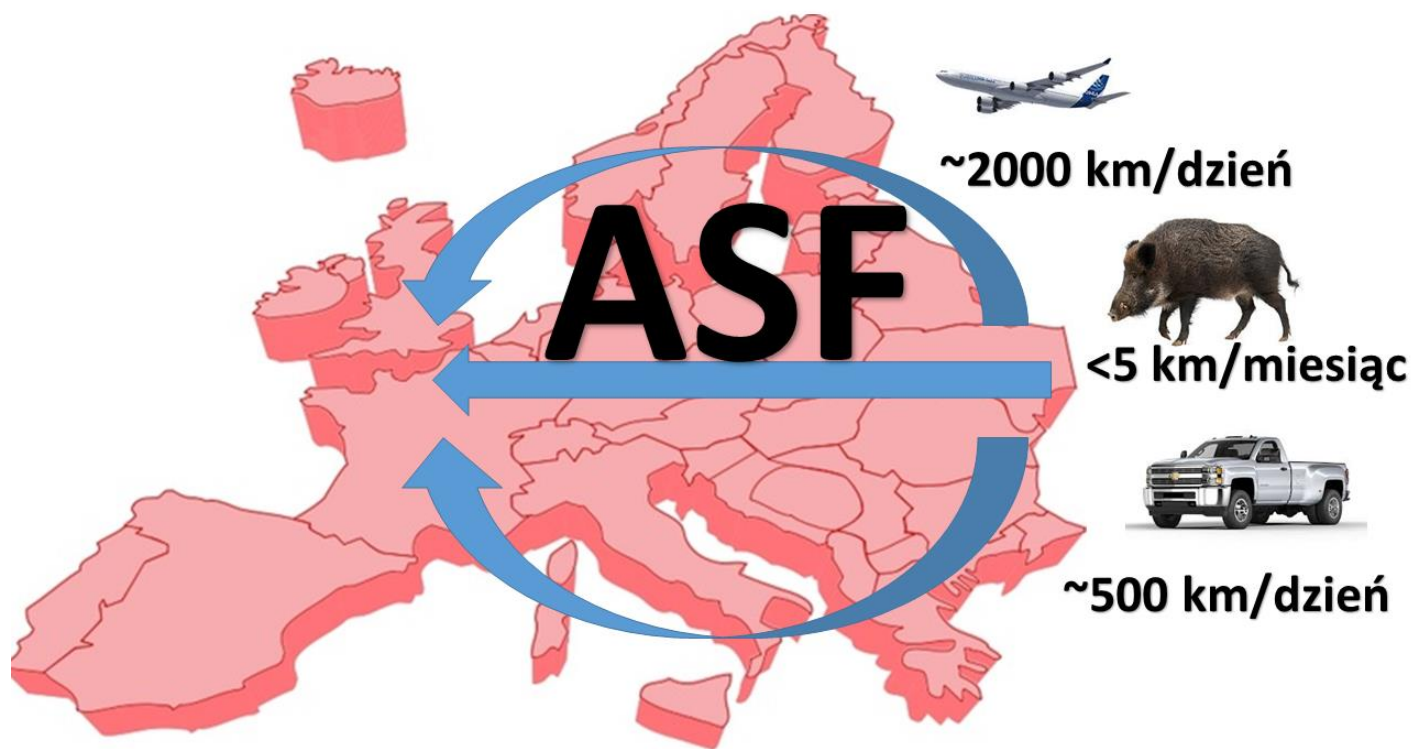


Według zgodnej oceny biologów łowieckich aktualny sposób polowania nie jest dostosowany do rosnących stanów liczbowych dzików.

Wydaje się, że sami myśliwi - z wielu względów - nie są w stanie skutecznie kontrolować populacji dzików.

Konieczne jest zaangażowanie innych służb (np. Lasy Państwowe, wojska obrony terytorialnej kraju) wspomagających myśliwych w nieprzerwanym kontrolowaniu populacji dzików i odpowiedzialnych za utrzymywanie jej na najniższym możliwym poziomie ($< 0,1$ dzika/km kwadratowy).

Możliwe scenariusze zwłeczenia ASF z obszaru występowania choroby do odległych, dotychczas wolnych regionów Europy.



Aktualna sytuacja epizootyczna ŚWINIE



Sytuacja epizootyczna ASF - świnie

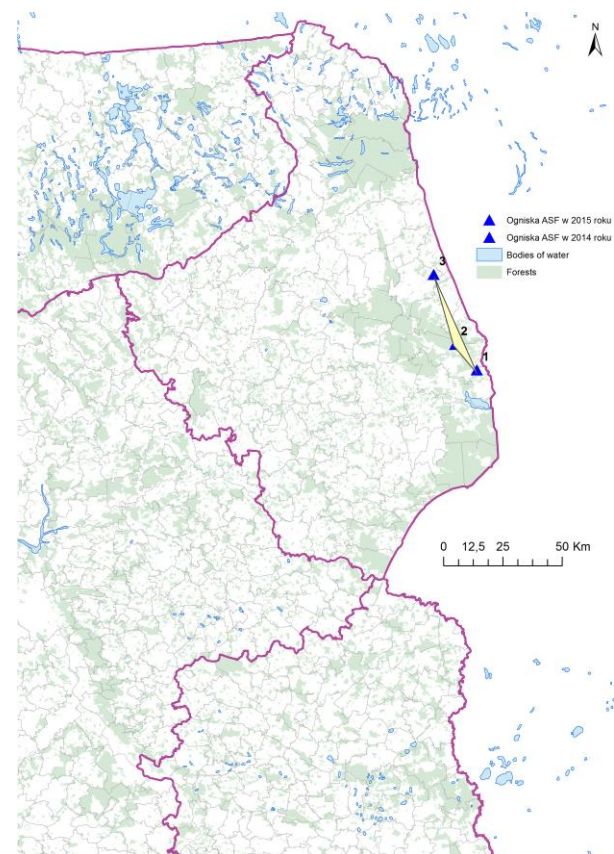
Faza I.

Pierwsze ognisko ASF 21.07.2014 r. gm. Gródek
pow. Białostocki - 8 świń.

W kolejnych 5 miesiącach, do 31.01.2015 r.,
stwierdzono 2 następne ogniska; najdalej
9 km od granicy z Białorusią.

W 2 ogniskach źródłem wirusa były dziki w III
(najprawdopodobniej) wędliny, przywiezione
z Białorusi do Polski.

Od 31.01.2015 do 27.06.2016,
czyli przez prawie 18 m-cy nie stwierdzano
w Polsce ognisk ASF.



Sytuacja epizootyczna ASF - świnie

Faza II

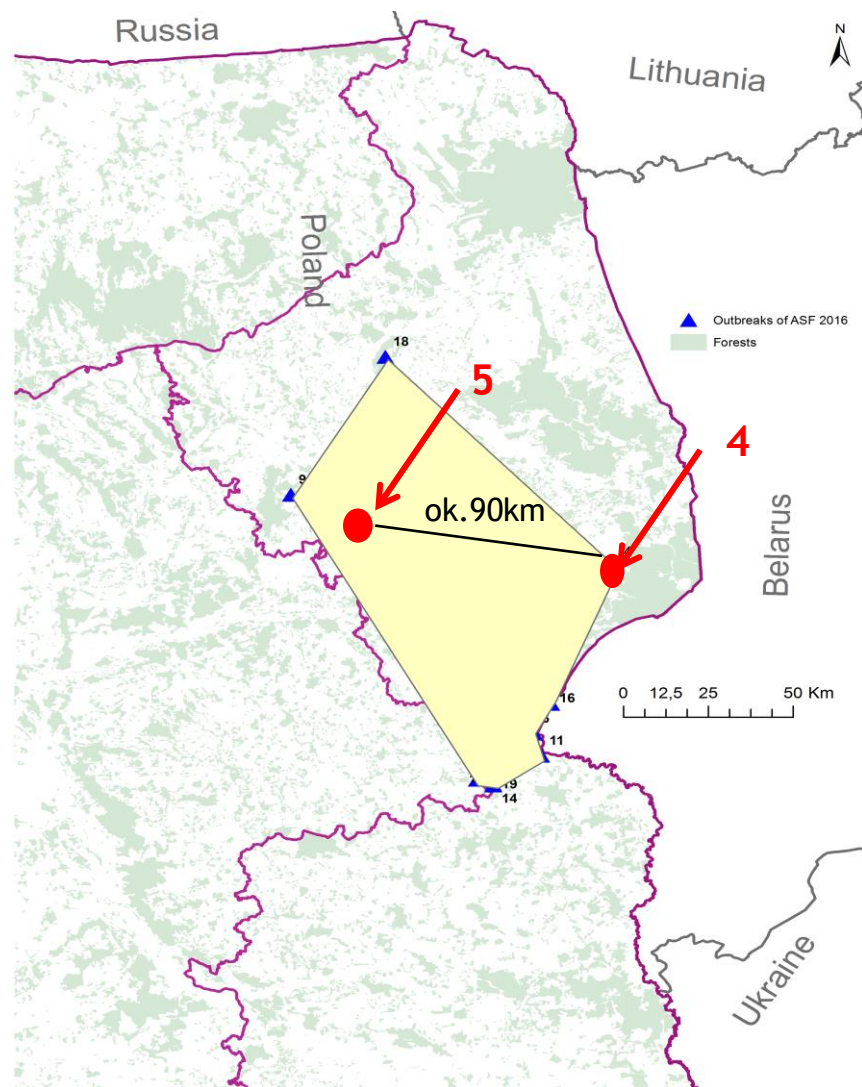
Rozpoczęła się w populacji świń
27.06.2016 i trwała do **30.09.2016**
(około 3 miesiące).

W tym czasie zarejestrowano
20 ognisk choroby.

Krytyczne i najprawdopodobniej dające
początek tej fazie, były ogniska:

IV (Bielszczyzna, pow. hajnowski)
i V (Rębieszewo-Studzianki, pow.
Wysokomazowiecki)

Odległość między ogniskami ok. 90 km



Sytuacja epizootyczna ASF - świnie

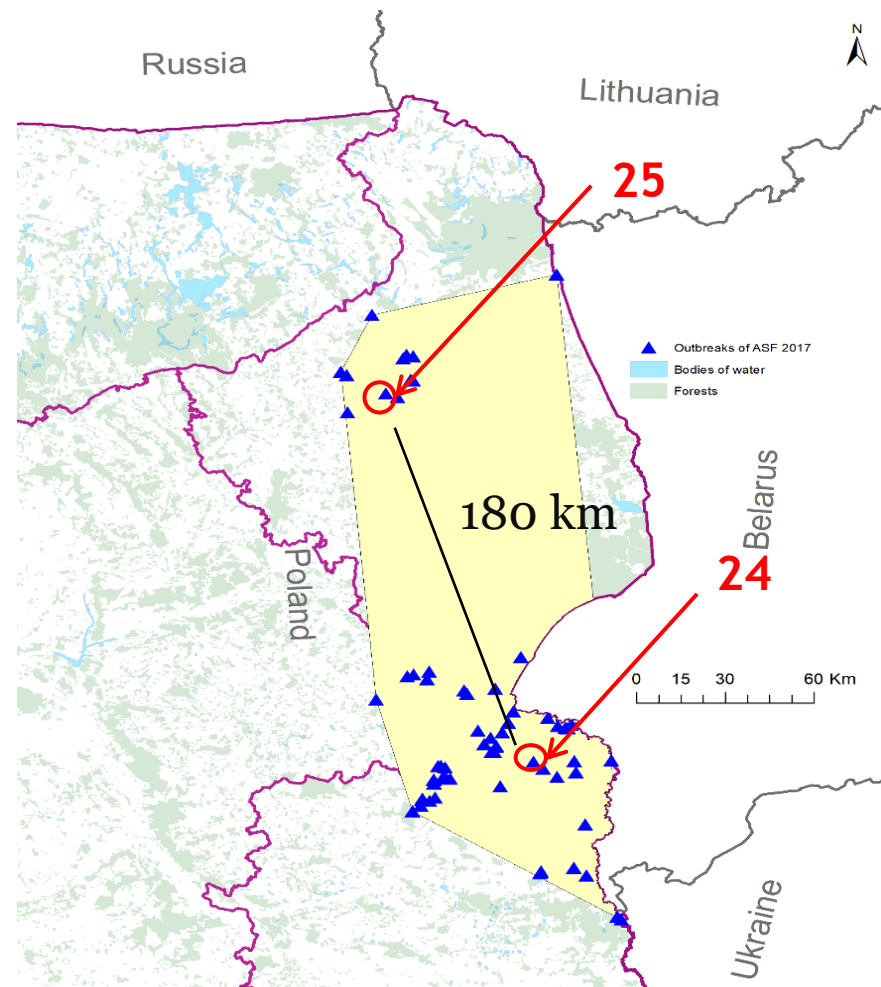
Faza III

Rozpoczęła się 7.06.2017.
i trwała do 9.10.2017.
(około 4 miesiące).

W tym czasie zarejestrowano
80 ognisk choroby.

Ognisko **24** (Woskrzenice Duże gm.
B. Podlaska, pow. bialski);
25 Chojnowo, gm Trzcianne, (pow.
moniecki).

Odległość między ogniskami 180km



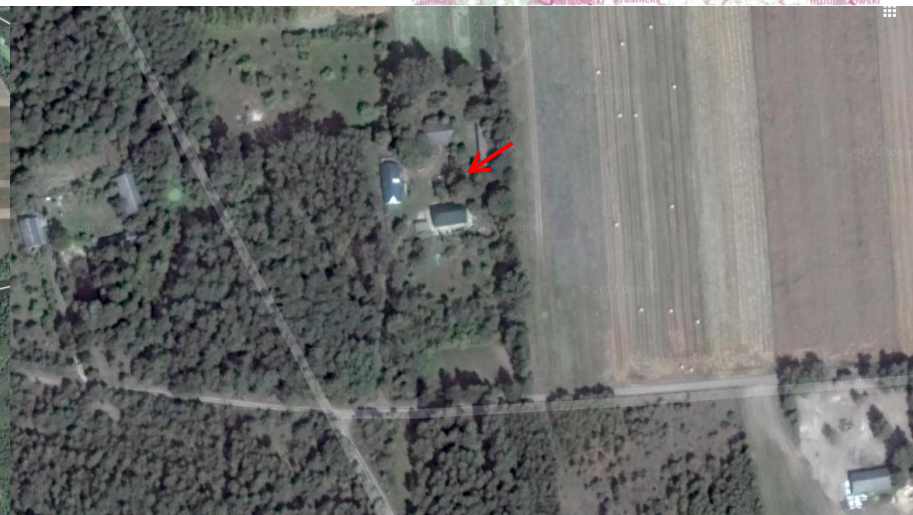
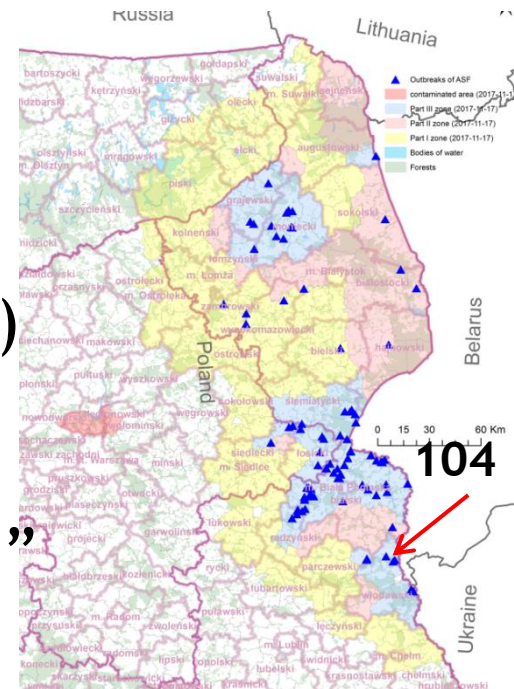
**Od 10.10.2017. do 25.11.2017.
nie stwierdzano w Polsce ognisk ASF.**

Sytuacja epizootyczna ASF - świnie

Nowe ognisko jesienią 2017

26.11.2017. potwierdzono nowe **104** ognisko we wsi Stawki (pow. włodawski, woj. lubelskie)

Gospodarstwo przydomowe, ok. 2,5km od granicy, 9 świń - poza „obszarem bioasekuracji”



Sytuacja epizootyczna ASF - świnie

Nowe ogniska - Faza IV?

Rozpoczęła się 2.01.2018. potwierdzeniem nowego **105 ogniska** we wsi Łozy(gm. Paprotnia, pow. siedlecki, woj. mazowieckie). Gospodarstwo o pełnym cyklu, ok. 80 świń w różnym wieku, ok. 50 km od granicy wschodniej, obszar zagrożony (niebieski)

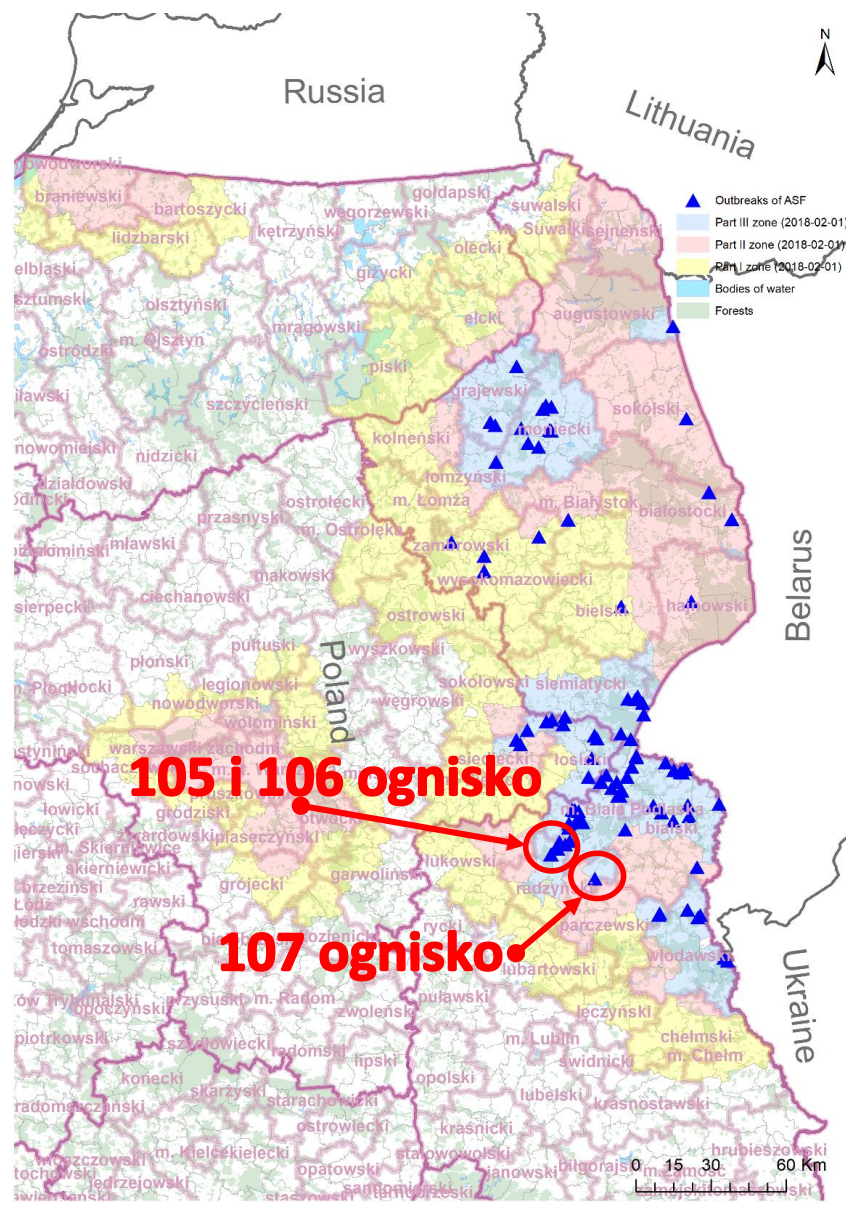


3.01.2018. potwierdzono **106 ognisko** we wsi Stary Bartków (gm. Paprotnia, pow. siedlecki, woj. mazowieckie)



Sytuacja epizootyczna ASF - świnie

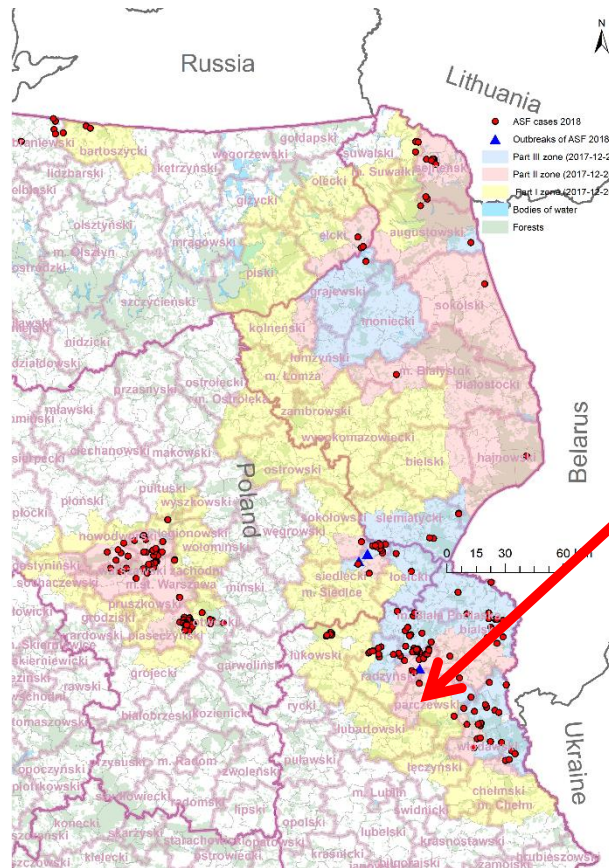
10.01.2018 potwierdzono **107 ognisko** we miejscowości Derewiczna, gm. Komarówka Podlaska, pow. Radzyński - gospodarstwo utrzymujące 25 świń leżące w ówczesnym obszarze II (czerwony).



108 ognisko ASF

23.02.2018 (Gęsi, gm. Jabłoń, pow. Parczewski)

- Gospodarstwo utrzymujące 630 świń



**108
ognisko**

108 ognisko ASF

23.02.2018 (Gęsi, gm. Jabłoń, pow. Parczewski)



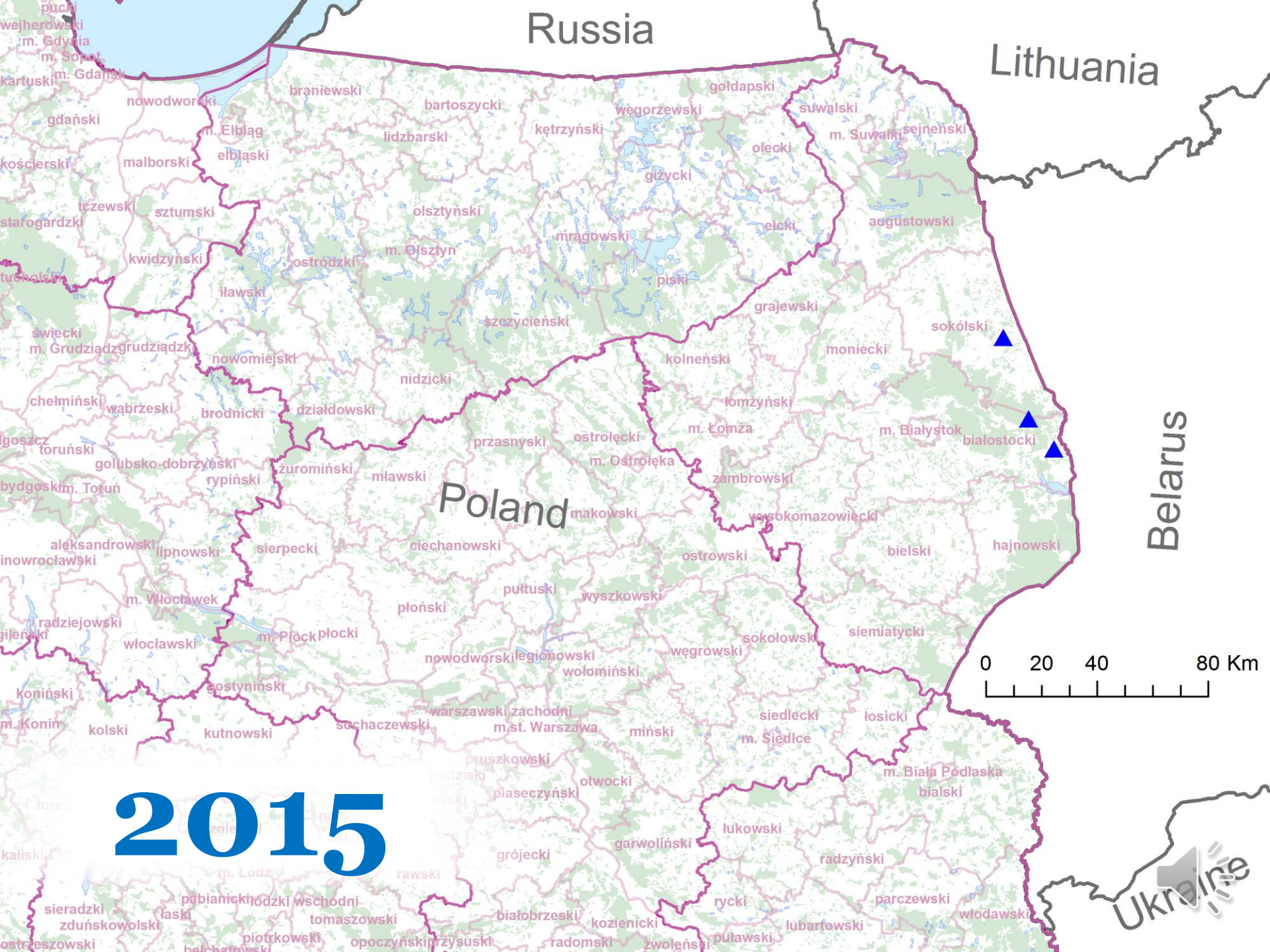
Świnie - 108 ognisk ASF

Ogniska wystąpiły w obszarach objętych ograniczeniami, obszarach zagrożenia oraz w strefie ochronnej (**niebieska III, czerwona II i żółta I**).

Do chwili obecnej nie ustalono dostatecznie precyzyjnie źródeł oraz wektorów wprowadzających ASFV we wszystkich ogniskach.

Najczęściej podaje się, że źródłem wirusa były: dziki, a wektorem słoma, zielonka, inne gatunki zwierząt (bydło), ludzie przebywający w lesie (grzybiarze) ale także nielegalny handel zakażonymi zwierzętami.





Russia

Lithuania

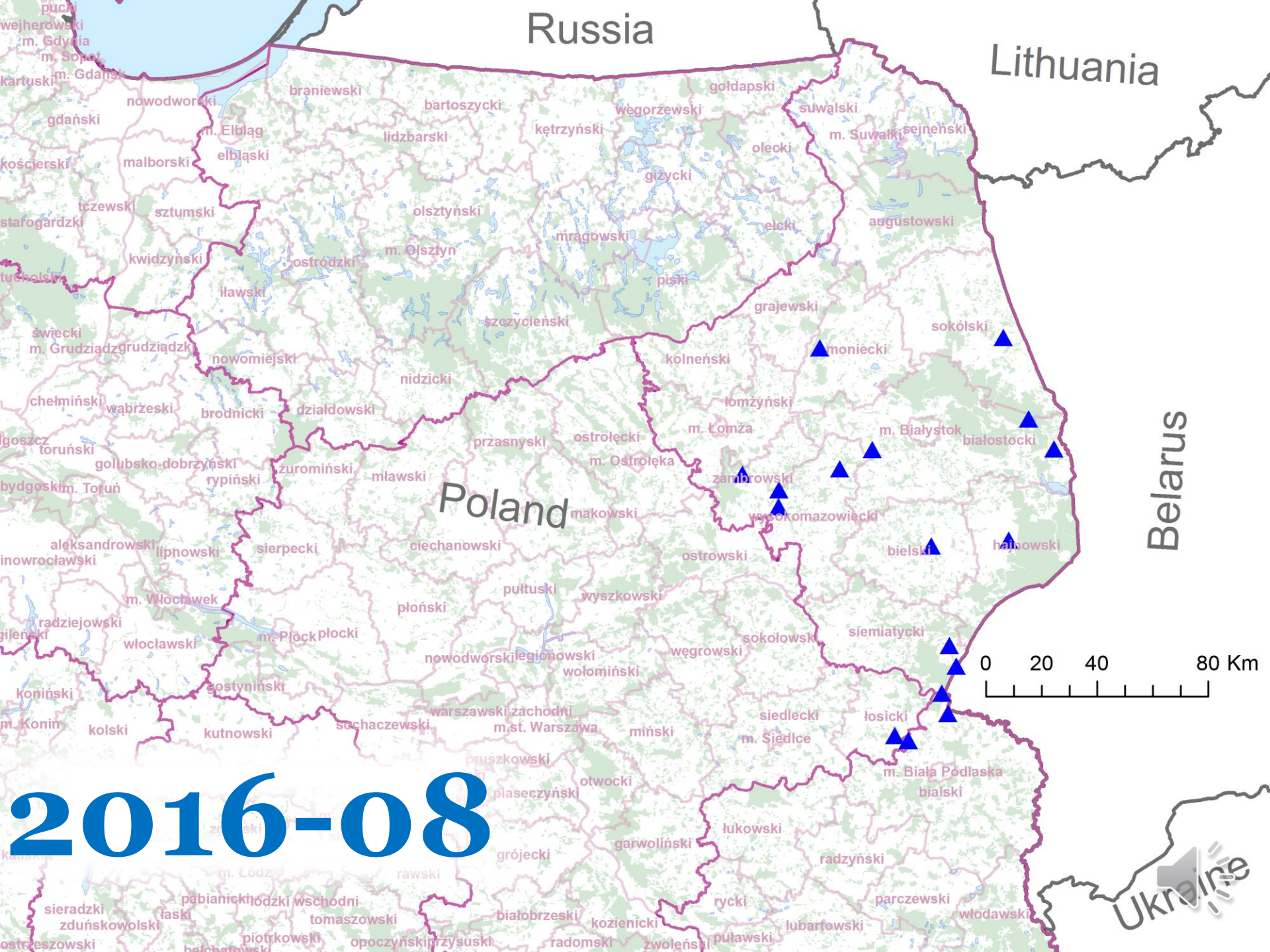
Belarus

Ukraine

Poland

2015

0 20 40 80 Km



Russia

Lithuania

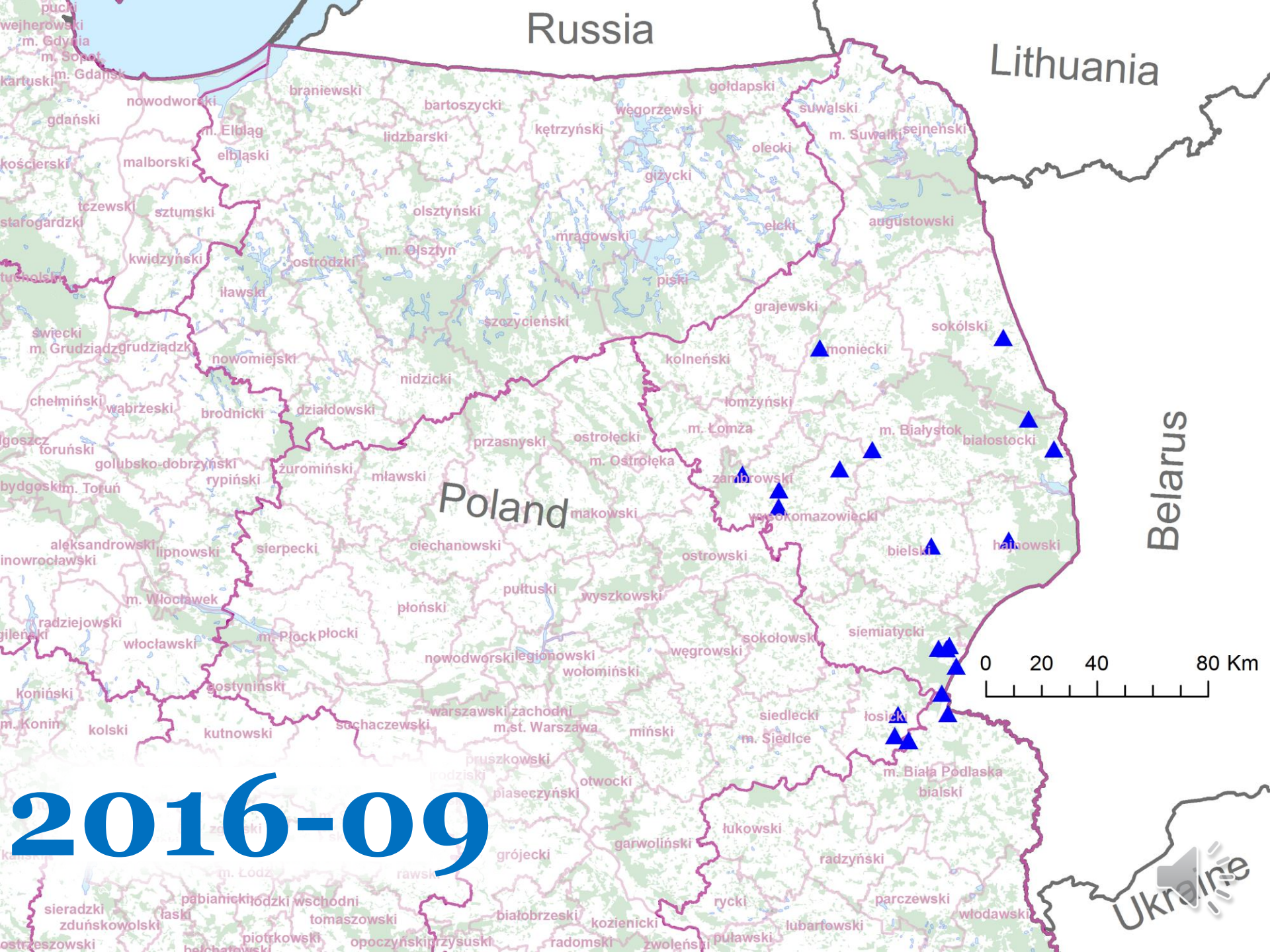
Poland

Belarus

Ukraine

2016-08

0 20 40 80 Km



Russia

Lithuania

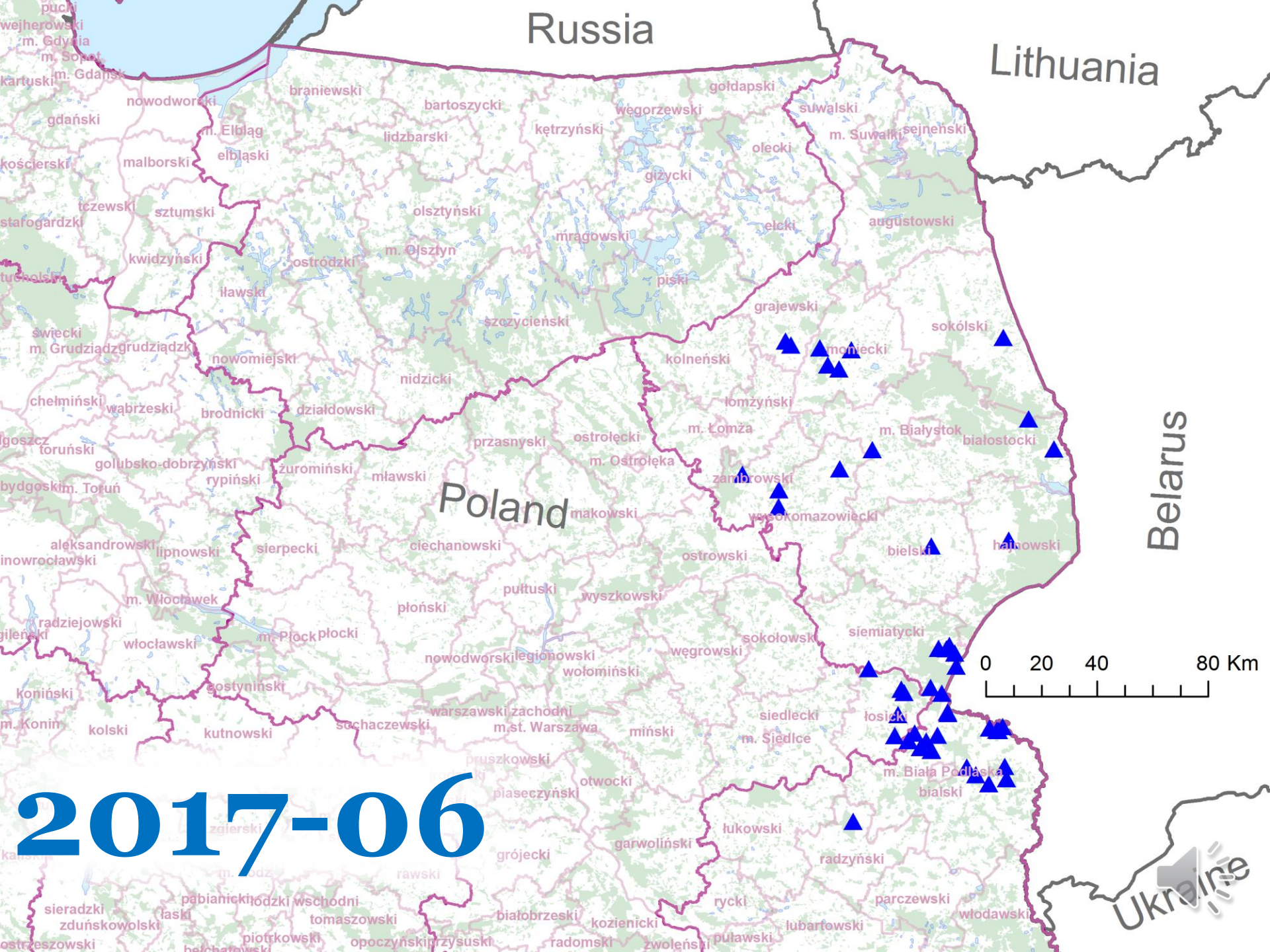
Poland

Belarus

Ukraine

2016-09

0 20 40 80 Km



Russia

Lithuania

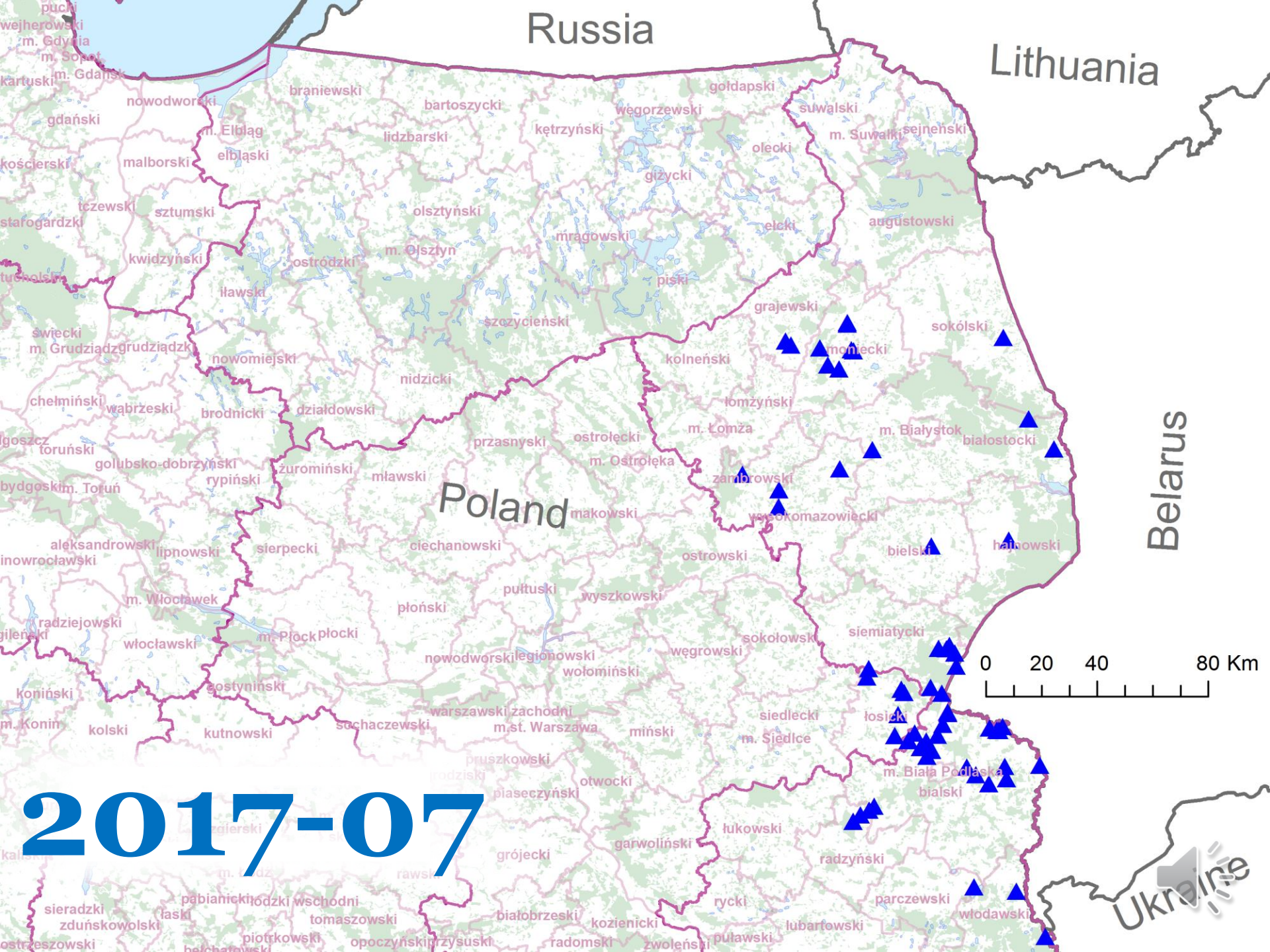
Poland

Belarus

Ukraine

2017-06

0 20 40 80 Km



2017-07

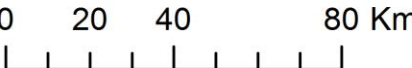
Russia

Lithuania

Belarus

Poland

2017-08



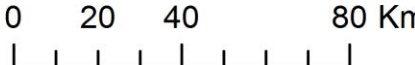
Russia

Lithuania

Belarus

Poland

2017-09



The map displays the entire territory of Poland, with its voivodeships labeled. Neighboring countries are also labeled: Russia to the north, Lithuania to the northeast, Belarus to the east, and Ukraine to the south. A large number of blue triangles, representing sampling points, are distributed across the country, with a higher concentration in the eastern part. A scale bar at the bottom left indicates distances of 0, 20, 40, and 80 km. The date '2017-09' is prominently displayed in the bottom left corner.

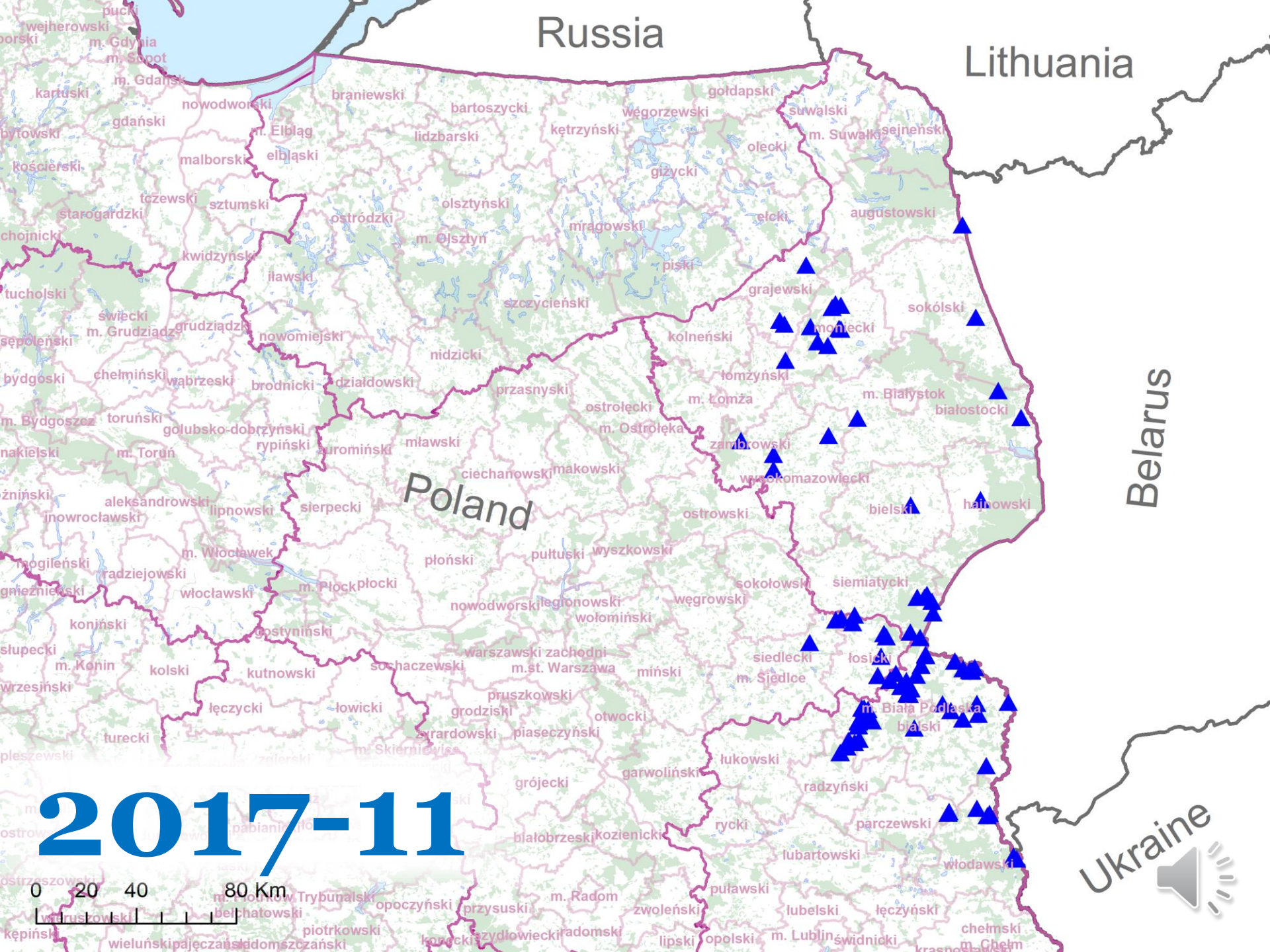
The map displays the entire territory of Poland, with its administrative boundaries and major cities labeled. Neighboring countries are also shown: Russia to the north, Lithuania to the northeast, Belarus to the east, and Ukraine to the south. A scale bar in the bottom left corner indicates distances of 0, 20, 40, and 80 km. The date '2017-09' is prominently displayed in the bottom left corner. The sampling points, represented by blue triangles, are distributed across the country, with a higher density in the eastern and southern regions, particularly in the areas of Białystok, Lublin, and the Carpathian Basin.

The map displays the entire territory of Poland, with its administrative boundaries and major cities labeled. Neighboring countries are also shown: Russia to the north, Lithuania to the northeast, Belarus to the east, and Ukraine to the south. A scale bar in the bottom left corner indicates distances of 0, 20, 40, and 80 km. The date '2017-09' is prominently displayed in the bottom left corner. The sampling points, represented by blue triangles, are distributed across the country, with a higher density in the eastern and southern regions, particularly in the areas of Białystok, Lublin, and the Carpathian Basin.

The map displays the entire territory of Poland, with its administrative boundaries and major cities labeled. Neighboring countries are also shown: Russia to the north, Lithuania to the northeast, Belarus to the east, and Ukraine to the south. A scale bar in the bottom left corner indicates distances of 0, 20, 40, and 80 km. The date '2017-09' is prominently displayed in the bottom left corner. The sampling points, represented by blue triangles, are distributed across the country, with a higher density in the eastern and southern regions, particularly in the areas of Białystok, Lublin, and the Carpathian Basin.

The map displays the entire territory of Poland, with its voivodeships labeled. Neighboring countries are also labeled: Russia to the north, Lithuania to the northeast, Belarus to the east, and Ukraine to the south. A scale bar at the bottom left indicates distances of 0, 20, 40, and 80 km. The date '2017-09' is prominently displayed in the bottom left corner. Blue triangles representing sampling points are distributed across the country, with a higher concentration in the eastern part of Poland, particularly in the Lublin, Lubelski, and Białystok voivodeships.

The map displays the entire territory of Poland, with its voivodeships labeled. Neighboring countries are also labeled: Russia to the north, Lithuania to the northeast, Belarus to the east, and Ukraine to the south. A scale bar at the bottom left indicates distances of 0, 20, 40, and 80 km. The date '2017-09' is prominently displayed in the bottom left corner. Blue triangles representing sampling points are distributed across the country, with a higher concentration in the eastern part of Poland, particularly in the Lublin, Lubelski, and Białystok voivodeships.



Russia

Lithuania

Belarus

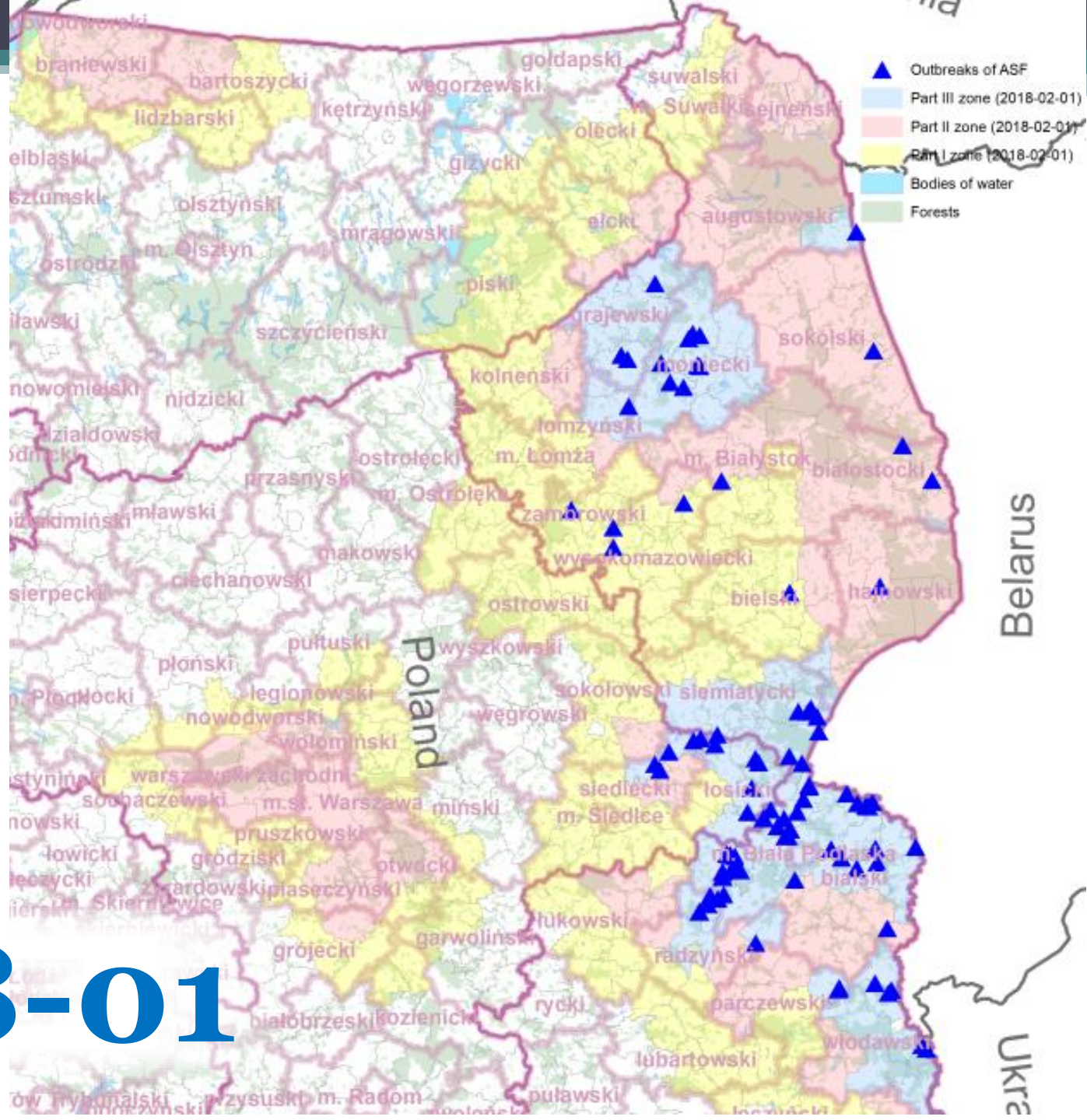
Ukraine

Poland

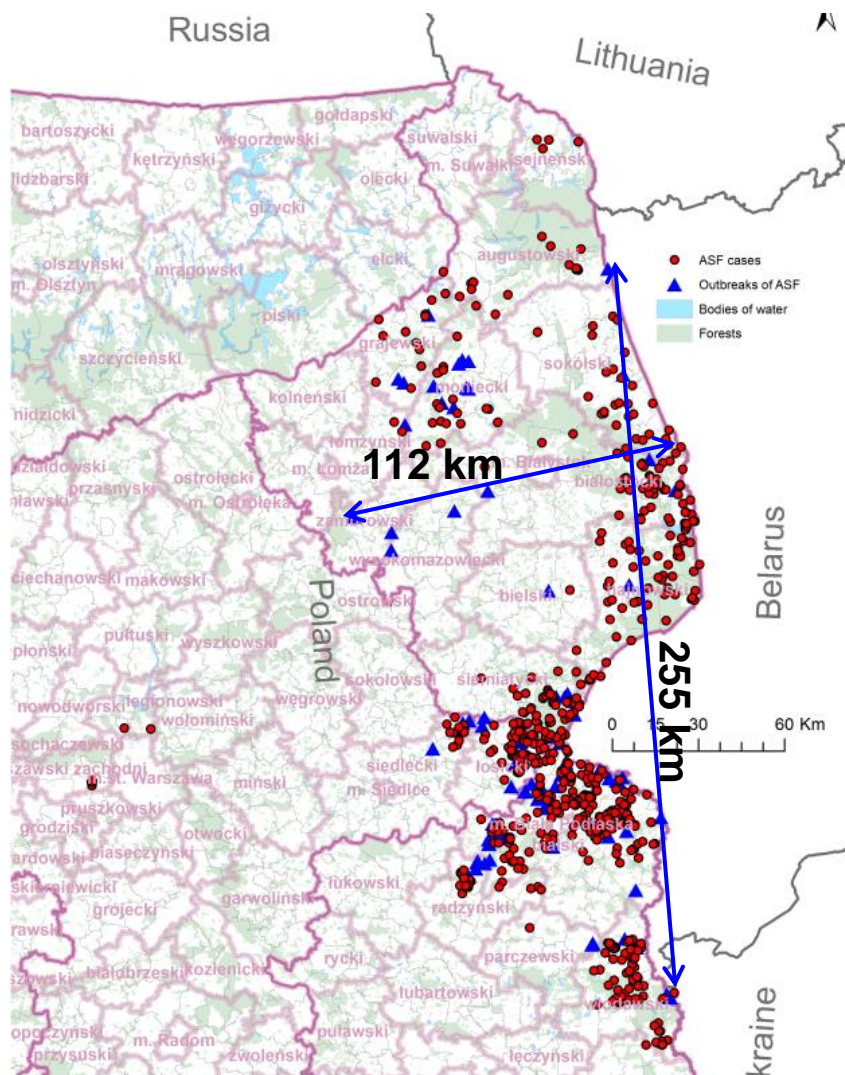
2017-11

0 20 40 80 Km

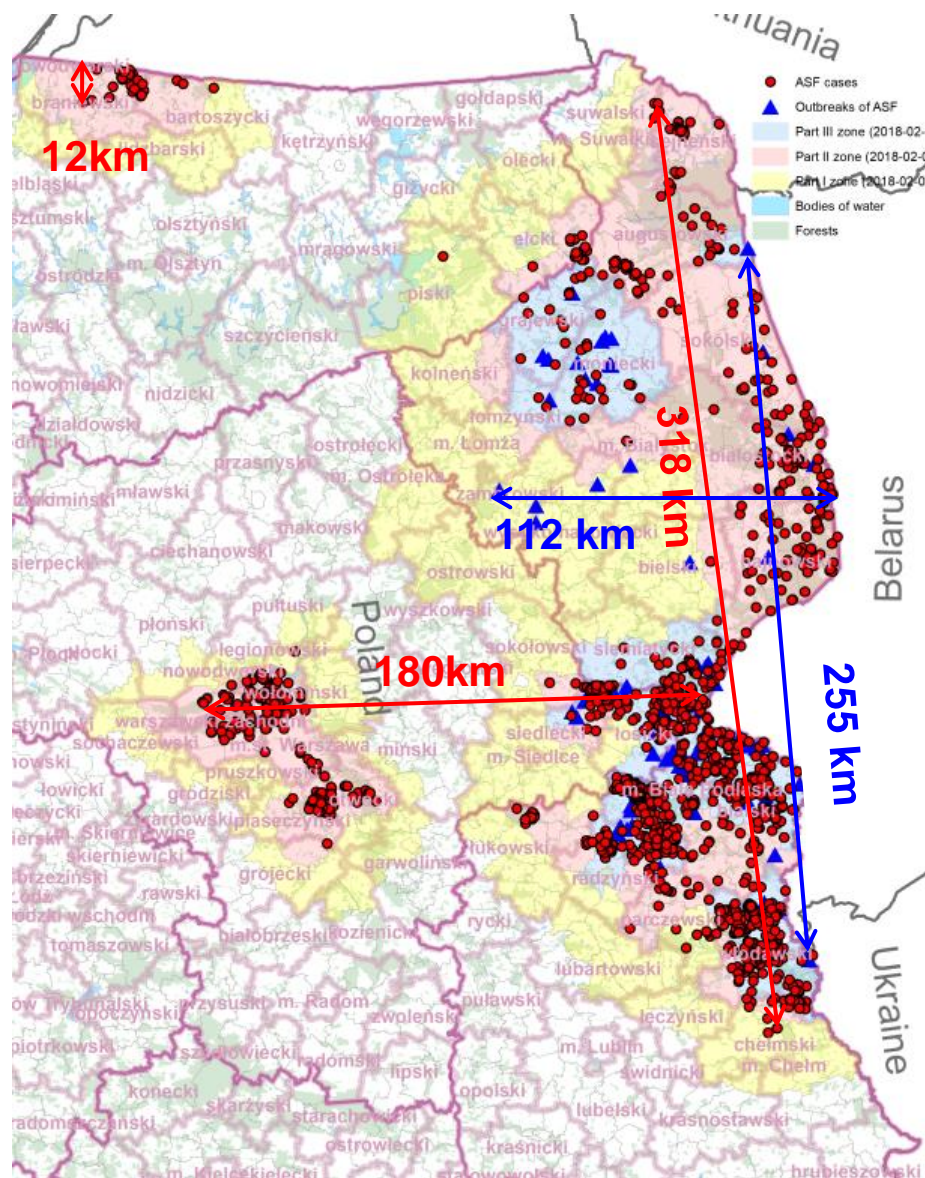
2018-01



Najdalej wysunięte ogniska ASF



Najdalej wysunięte przypadki i ogniska ASF

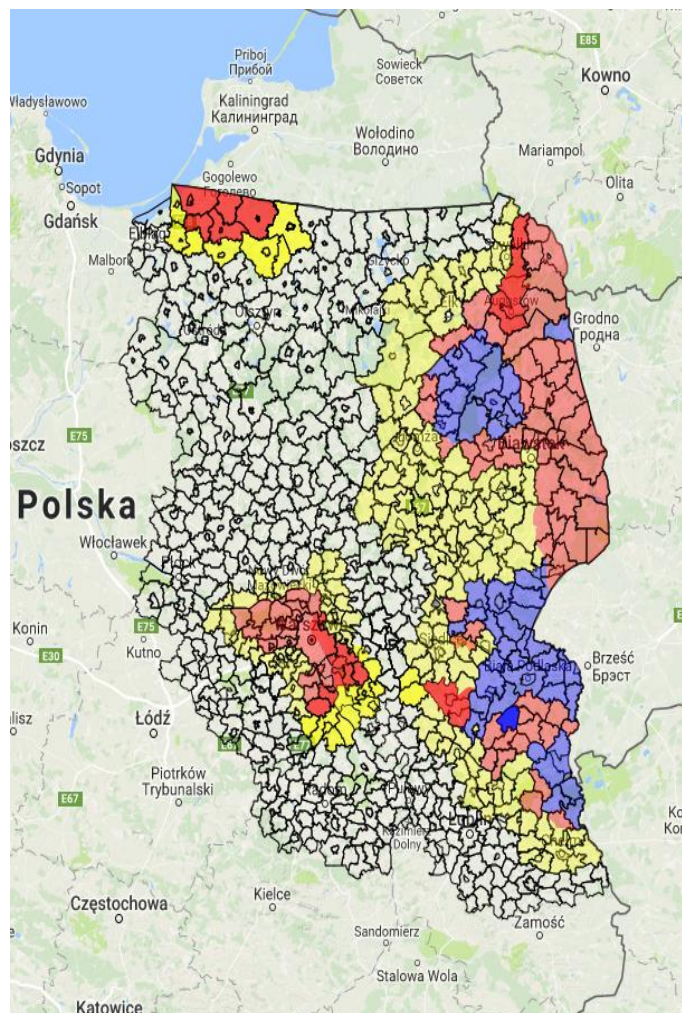


Przebieg choroby u świń i dzików od 2014 r. WOJ. PODLASKIE, MAZOWIECKIE, LUBELSKIE I WARMIŃSKO - MAZURSKIE

2018, marzec

Liczba ognisk u
świń:

- RADZYŃSKI 1
- SIEDLECKI 2



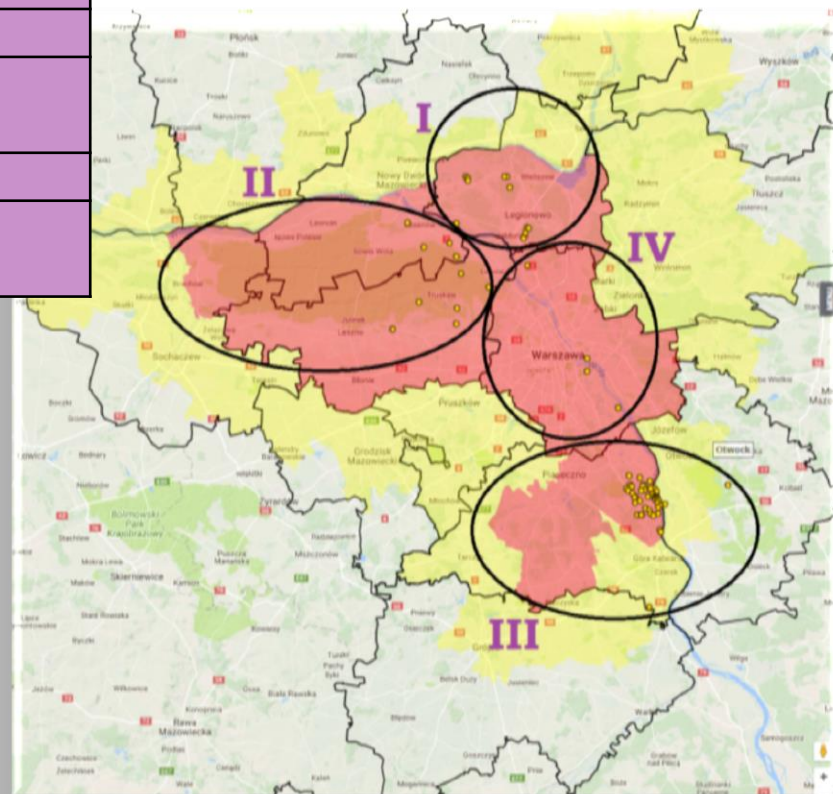
Liczba przypadków u dzików:

- BIAŁSKI 68
- CHELMSKI 1
- ŁUKOWSKI 9
- PARCZEWSKI 16
- RADZYŃSKI 31
- WŁODAWSKI 40
- LEGIONOWSKI 32
- ŁOSICKI 3
- NOWODWORSKI 8
- OTWOCKI 10
- PIASECZYŃSKI 38
- SIEDLECKI 13
- SOKOŁOWSKI 1
- WARSZAWSKI 18
- WARSZAWSKI ZACHODNI 11
- WOŁOMIŃSKI 2
- AUGUSTOWSKI 7
- BIAŁOSTOCKI 1
- GRAJEWSKI 1
- HAJNOWSKI 2
- SEJNENSKI 11
- SIEMIATYCKI 5
- SOKOLSKI 1
- SUWAŃSKI 3
- BARTOSZYCKI 5
- BRANIEWSKI 11
- ELCKI 11
- PISKI 1

Przebieg choroby u dzików 2017 r. i 2018 r. w woj. mazowieckim (m. st. Warszawa i powiaty sąsiadujące)

Liczba przypadków	Data stwierdzenia pierwszego przypadku	Liczba przypadków w 2017 r.	Liczba przypadków w 2018 r.
nowodworski i legionowski	17.11.2017.	25	39
otwocki	19.12.2017.	5	12
piaseczyński	27.11.2017.	65	38
m. st. Warszawa	30.11.2017.	9	20
wołomiński (podlega pod PLW w Warszawie)	08.01.2018.	-	2
warszawski zachodni	22.11.2017.	16	8
łącznie w 2017 i 2018 r.		120	119

Ogólna liczba stwierdzonych dzików dodatnich	2017 r.	2018 r.
łącznie 2017 i 2018 (02)	171	227



Najważniejsze przyczyny wystąpienia ognisk ASF w Polsce (ogniska od 1 do 53)

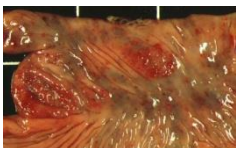
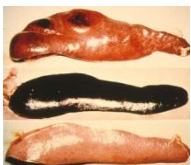
Przyczyna	Liczba ognisk
Zielonka, siano, słoma	15
Inne (nieprzestrzeganie zasad bioasekuracji przy obsłudze zwierząt - człowiek, psy jako wektor)	12
Nielegalny handel świniami	11
Nieznane	6
Zlewki	6
Samochody (firma utylizacyjna, przewóz drewna do tartaku)	4
Dziki (kontakt pośredni lub bezpośredni)	3

BRAK SZCZEPIONKI!

ZWALCZANIE ASF OPARTE JEST GŁÓWNIEM NA WCZESNYM WYKRYCIU PRZYPADKU / OGNISKA I BŁYSKAWICZNEJ ELIMINACJI

ROZPOZNANIE choroby w terenie

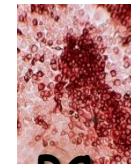
Objawy nie swoiste z gorączką;
wybroczynowość, podobna jak w
przebiegu różycy, PDNS, salmonellozy,
dusznosc, objawy nerwowe, ronienia



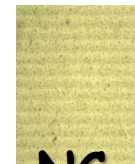
ANALIZA /DOCHODZENIE EPIDEMIOLOGICZNE



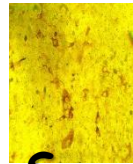
DIAGNOSTYKA LABORATORYJNA



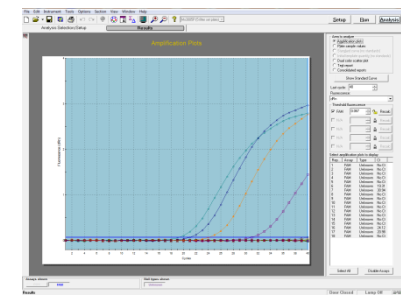
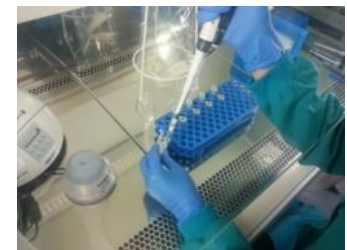
PC



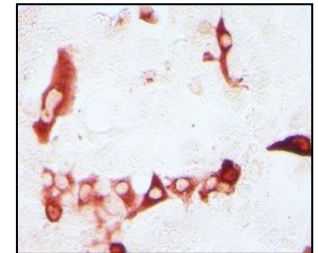
NC



S



**BARDZO DOBRE TECHNIKI DIAGNOSTYCZNE
W KRAJOWYM LAB. REFRENCYJNYM w PUŁAWACH**



BADANIA LABORATORYJNE ISTOTNIE WSPIERAJĄ DECYZJĘ O ROZPOZNANIU CHOROBY

Prognozowany rozwój epizootii ASF

W 2018 obserwować będziemy, powolne szerzenie się ASF w populacji dzików.

W związku ze wzrostem świadomości u rolników, można się spodziewać, że liczba ognisk ulegnie wyraźnemu ograniczeniu. Stwarza to szansę na wygaszenie ASF w populacji świń; jeżeli człowiek nie popełni błędu

Zagrożeniem jest pogarszająca się sytuacja na Ukrainie.

„Przypadek czeski” wskazuje, że ASF w każdej chwili może pojawić się w każdym miejscu; z tego powodu zasady bioasekuracji i ostrożność powinny być zachowane wszędzie.

Zwalczanie ASF u świń

Działania podejmowane w przypadku stwierdzenia ASF
w gospodarstwie (ognisko ASF)



Zwalczanie ASF u świń.

Działania w związku z ogniskiem ASF u świń

- **Niezwłoczne zabicie wszystkich świń w gospodarstwie pod urzędowym nadzorem (z przyznaniem odszkodowania ze środków budżetu państwa, jeżeli nie ostaną stwierdzone nieprawidłowości, np. w identyfikacji i rejestracji świń oraz spełnianiu wymagań w zakresie bioasekruacji)**
- **Zniszczenie lub unieszkodliwienie, pod urzędowym nadzorem, zwłok świń, paszy, ściółki itp.**
- **Dezynsekcja pomieszczeń, w których przebywały świnię, środków transportu używanych do transportu świń lub ich tusz oraz sprzętu itp.**

Zwalczanie ASF u świń.

Działania w związku z ogniskiem ASF u świń

- Wyznaczenie wokół ogniska: obszaru zapowietrzonego (3 km) i zagrożonego (10 km) – restrykcje w przemieszczaniu, perlustracje gospodarstw
- Oparta na analizie ryzyka możliwość: zabicia świń w gospodarstwach kontaktowych, tj. takich, co do których istnieje podejrzenie przeniesienia choroby z ogniska
- Właściwe procedury stosowane po wygaszeniu ogniska przed ponownym zasiedleniem świń w gospodarstwie (np. możliwość użycia świń wskaźnikowych)
- **Obowiązek notyfikacji każdego ogniska ASF do Komisji Europejskiej oraz Światowej Organizacji Zdrowia Zwierząt (OIE)**

Obszar zapowietrzony i zagrożony - restrykcje

**Obszar zapowietrzony i zagrożony
(odpowiednio - co najmniej 3 i 10 km
wokół ogniska choroby):**

- ✓ zakaz wywożenia świń z gospodarstw
- ✓ nakaz niezwłocznego powiadamiania PLW przez wszystkich posiadaczy świń o wszystkich przypadkach padłych/chorych świń w gospodarstwie
- ✓ perlustracje (kontrole) wszystkich gospodarstw w obszarach zapowietrzonym i zagrożonym.



Obszar zapowietrzony i zagrożony - restrykcje

- W obszarze zapowietrzonym i zagrożonym

zakazuje się:

- ✓ wywożenia świń oraz materiału biologicznego z gospodarstw przez okres 40(30) / 30(21) dni od dnia wstępnego czyszczenia i dezynfekcji przeprowadzonych w ognisku choroby;
- ✓ transportu świń po drogach publicznych lub wewnętrznych, z wyłączeniem dróg wewnętrznych w gospodarstwie; zakaz nie dotyczy drogowego lub kolejowego tranzytu świń bez rozładunku lub postojów oraz transportu świń spoza obszaru zagrożonego, przewożonych do rzeźni na tym obszarze w celu natychmiastowego uboju;



Obszar zapowietrzony i zagrożony - restrykcje

- Jeżeli w obszarach zapowietrzonym i zagrożonym nie stwierdza się nowych ognisk ASF → po upływie 40 (30) / 30 (21) dni od dnia zakończenia wstępnego oczyszczania i dezynfekcji w ognisku choroby, możliwy jest wywóz świń z gospodarstw:

po uzyskaniu zgody powiatowego lekarza weterynarii (PLW)
w zaplombowanych przez PLW środkach transportu do:

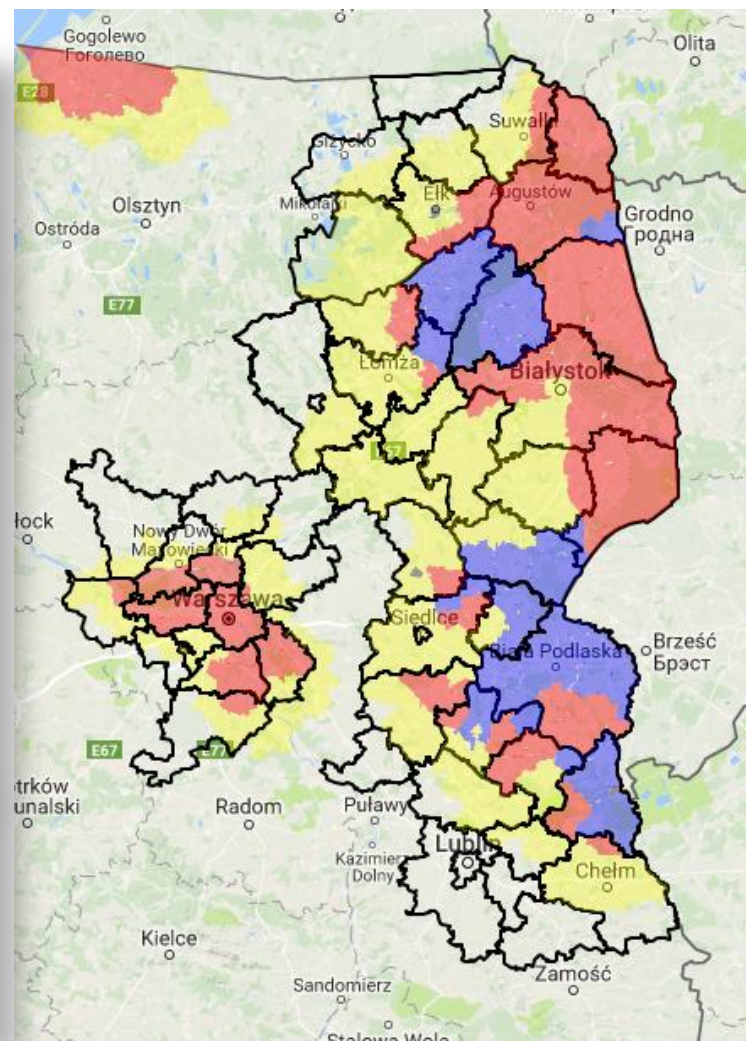
- ✓ wyznaczonej przez niego rzeźni w celu niezwłocznego dokonania uboju, przy czym jeżeli jest to możliwe rzeźnia powinna znajdować się na obszarze zapowietrzonym lub zagrożonym;
- ✓ zakładu zajmującego się przetwarzaniem UPPZ lub produktów pochodnych, w którym świny zostaną zabite, a ich zwłoki przetworzone lub zniszczone jako materiał kategorii I;
- ✓ w wyjątkowych przypadkach (np. ze względu na dobrostan) do innych gospodarstw znajdujących się odpowiednio wyłącznie w obszarze zapowietrzonym lub zagrożonym –w stosunku do gospodarstwa, z którego mają być przemieszczone świny.

Wymagania w zakresie bioasekuracji

W związku z wystąpieniem ASF, zgodnie z obowiązującym prawem, tj. rozporządzeniem z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń (Dz. U. z 2018 r. poz. 290 z późn. zm.)

na obszarze zagrożenia (cz. III)
objętym ograniczeniami (cz. II)
i ochronnym (cz. I)

ustanowiono następujące wymagania w zakresie bioasekuracji dla gospodarstw, w których utrzymywane są świnie



Wymagania na obszarze ochronnym, objętym ograniczeniami oraz zagrożenia (wymienione w cz. I, II oraz III załącznika do decyzji Komisji 2014/709:

1. Utrzymywanie świń w gospodarstwie:

- a) w sposób wykluczający kontakt z wolno żyjącymi dzikami oraz ze zwierzętami domowymi,**
- b) w odrębnych, zamkniętych pomieszczeniach, w których są utrzymywane tylko świny, mających oddzielne wejścia oraz niemających bezpośredniego przejścia do innych pomieszczeń, w których są utrzymywane inne zwierzęta kopytne;**

2. Zakaz karmienia świń zielonką lub ziarnem pochodzącymi obszaru objętego ograniczeniami (cz. II) lub z obszaru zagrożenia (cz. III), chyba że tę zielonkę lub to ziarno poddano obróbce w celu unieszkodliwienia wirusa afrykańskiego pomoru świń lub składowano w miejscu niedostępnym dla dzików co najmniej przez 30 dni przed ich podaniem świnom;

3. Zakaz wykorzystywania w pomieszczeniach, w których są utrzymywane świny, słomy na ściółkę dla zwierząt pochodzącej z obszaru objętego ograniczeniami (cz. II) lub z obszaru zagrożenia (cz. III), chyba że tę słomę poddano obróbce w celu unieszkodliwienia wirusa afrykańskiego pomoru świń lub składowano w miejscu niedostępnym dla dzików co najmniej przez 90 dni przed jej wykorzystaniem;

Wymagania na obszarze ochronnym, objętym ograniczeniami oraz zagrożenia (wymienione w cz. I, II oraz III załącznika do decyzji Komisji 2014/709:

- 4. Zakaz prowadzenia uboju świń w celu produkcji mięsa na użytek własny innych niż utrzymywane w tym gospodarstwie;**
- 5. Wykonywanie czynności związanych z obsługą świń wyłącznie przez osoby, które wykonują te czynności tylko w danym gospodarstwie;**
- 6. Używanie przez osoby wykonujące czynności związane z obsługą świń odzieży ochronnej oraz obuwia ochronnego przeznaczonego wyłącznie do wykonywania tych czynności;**
- 7. Prowadzenie rejestru środków transportu do przewozu świń wjeżdżających na teren gospodarstwa oraz rejestru wejść osób do pomieszczeń, w których są utrzymywane świnie;**
- 8. W przypadku utrzymywania świń w gospodarstwie w systemie otwartym, zabezpieczenie wybiegu dla świń się podwójnym ogrodzeniem o wysokości wynoszącej co najmniej 1,5 m, związanym na stałe z podłożem;**
- 9. Stosowanie przez osoby wykonujące czynności związane z obsługą świń, przed rozpoczęciem tych czynności, środków higieny niezbędnych do ograniczenia ryzyka szerzenia się afrykańskiego pomoru świń, w tym mycie i odkażanie rąk oraz oczyszczanie i odkażanie obuwia;**

Wymagania na obszarze ochronnym, objętym ograniczeniami oraz zagrożenia (wymienione w cz. I, II oraz III załącznika do decyzji Komisji 2014/709:

10. Bieżące oczyszczanie i odkazanie narzędzi oraz sprzętu wykorzystywanych do obsługi świń;

11. Sporządzenie przez posiadaczy świń spisu posiadanych świń, z podziałem na prosięta, warchlaki, tuczniki, lochy, loszki, knury i knurki, oraz bieżące aktualizowanie tego spisu;

12. Karmienie świń paszą zabezpieczoną przed dostępem zwierząt wolno żyjących;

13. Wyłożenie mat dezynfekcyjnych lub wykonanie niecek dezynfekcyjnych przed:

a) wejściami do gospodarstwa, w którym są utrzymywane świnię, i wyjściami z tego gospodarstwa oraz przed wejściami do budynków lub pomieszczeń, w których są utrzymywane świnię i wyjściami z tych budynków lub pomieszczeń, przy czym szerokość wyłożonych mat powinna być nie mniejsza niż szerokość danego wejścia lub wyjścia, a długość – nie mniejsza niż 1 m;

b) wjazdami do gospodarstwa, w którym są utrzymywane świnię, i wyjazdami z tego gospodarstwa, przy czym szerokość wyłożonych mat powinna być nie mniejsza niż szerokość wjazdów i wyjazdów, a długość – nie mniejsza niż obwód największego koła środka transportu wjeżdżającego lub wyjeżdżającego z tego gospodarstw;

c) stałe utrzymywanie tych mat w stanie zapewniającym utrzymanie skuteczności działania środka dezynfekcyjnego;

Dodatkowo, w gminach stanowiących **obszar zagrożenia (cz. III)
i **obszar objęty ograniczeniami (cz. II)**:**

14. zakaz wnoszenia lub wwożenia na teren gospodarstwa, w którym utrzymywane są świnie tusz, zwłok dzików i innych produktów w tym produktów pochodzenia zwierzęcego pochodzącego od dzików;

15. zakaz wykonywania czynności związanych z obsługą świń przez osoby, które w ciągu ostatnich 72 godzin uczestniczyły w polowaniu na zwierzęta łowne lub odłowie takich zwierząt.

Ponadto, na podstawie rozporządzenia MRiRW z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń **NA OBSZARZE CAŁEGO KRAJU:**

OBOWIĄZUJĄ ZAKAZY:

- karmienia świń zielonką lub ziarnem pochodzącymi z obszaru objętego ograniczeniami (cz. II) lub obszaru zagrożenia (cz. III), chyba że zielonkę lub ziarno poddano obróbce w celu unieszkodliwienia wirusa ASF lub składowano w miejscu niedostępnym dla dzików co najmniej przez 30 dni przed ich podaniem świniom
- wykorzystywania w pomieszczeniach, w których utrzymywane są świnię słomy pozyskanej z obszaru objętego ograniczeniami (cz. II) lub obszaru zagrożenia (cz. III), chyba że słomę poddano obróbce w celu unieszkodliwienia wirusa ASF lub składowano w miejscu niedostępnym dla dzików co najmniej przez 90 dni przed jej wykorzystaniem

**Wymagania w zakresie bioasekruacji obowiązujące od 27.02.2018 r.
na terytorium Polski poza obszarem ochronnym, objętym ograniczeniami
oraz zagrożenia:**

- 1. Utrzymywanie świń w gospodarstwie w odrębnych, zamkniętych pomieszczeniach, w których są utrzymywane tylko świny, mających oddzielne wejścia oraz niemających bezpośredniego przejścia do innych pomieszczeń, w których są utrzymywane inne zwierzęta kopytne.**
- 2. Zabezpieczenie budynku, w którym są utrzymywane świny, przed dostępem zwierząt wolno żyjących oraz domowych.**
- 3. Karmienie świń paszą zabezpieczoną przed dostępem zwierząt wolno żyjących.**
- 4. Prowadzenie rejestru środków transportu do przewozu świń wjeżdżających na teren gospodarstwa oraz rejestru wejść osób do pomieszczeń, w których są utrzymywane świny.**
- 5. Wykonywanie czynności związanych z obsługą świń wyłącznie przez osoby, które wykonują te czynności tylko w danym gospodarstwie.**
- 6. Stosowanie przez osoby wykonujące czynności związane z obsługą świń, przed rozpoczęciem tych czynności środków higieny niezbędnych do ograniczenia ryzyka szerzenia się afrykańskiego pomoru świń, w tym mycie i odkażanie rąk oraz oczyszczanie i odkażanie obuwia.**
- 7. Bieżące oczyszczanie i odkażanie narzędzi oraz sprzętu wykorzystywanych do obsługi świń.**

**Wymagania w zakresie bioasekruacji obowiązujące od 27.02.2018 r.
na terytorium Polski poza obszarem ochronnym, objętym ograniczeniami
oraz zagrożenia:**

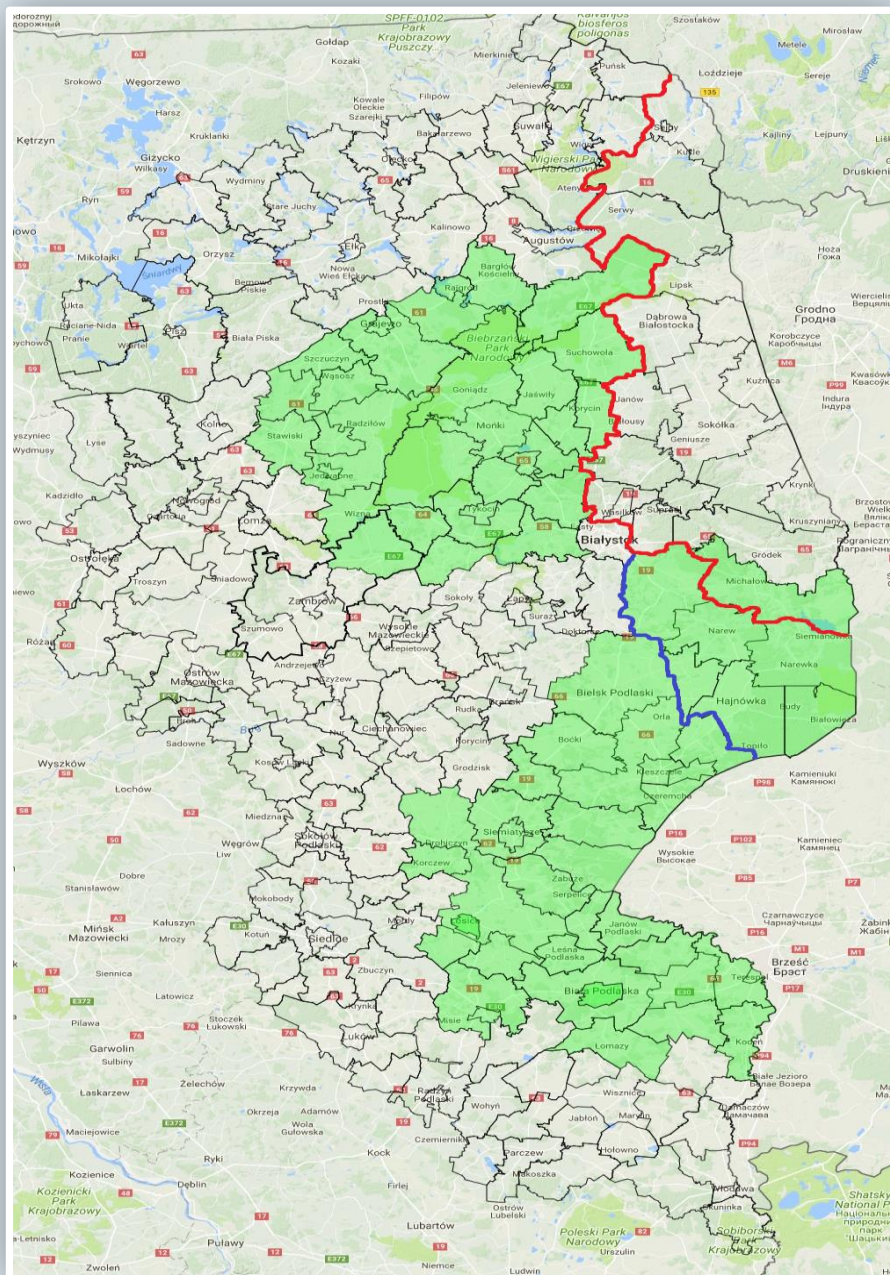
- 8. Używanie przez osoby wykonujące czynności związane z obsługą świń odzieży ochronnej oraz obuwia ochronnego przeznaczonego wyłącznie do wykonywania tych czynności.**
- 9. Wyłożenie mat dezynfekcyjnych przed wejściami do pomieszczeń, w których są utrzymywane świny, i wyjściami z tych pomieszczeń, przy czym szerokość wyłożonych mat powinna być nie mniejsza niż szerokość danego wejścia lub wyjścia, a długość – nie mniejsza niż 1 m, a także stałe utrzymywanie tych mat w stanie zapewniającym utrzymanie skuteczności działania środka dezynfekcyjnego.**
- 10. Sporządzenie przez posiadaczy świń spisu posiadanych świń, z podziałem na prosięta, warchlaki, tuczniki, lochy, loszki, knury i knurki, oraz bieżące aktualizowanie tego spisu.**
- 11. Zabezpieczenie wybiegu dla świń podwójnym ogrodzeniem o wysokości wynoszącej co najmniej 1,5 m związanym na stałe z podłożem – w przypadku utrzymywania świń w gospodarstwie w systemie otwartym.**
- 12. Zakaz wnoszenia i wwożenia na teren gospodarstwa, w którym są utrzymywane świny, zwłok dzików, tusz dzików, części tusz dzików i produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, pochodzących z dzików oraz materiałów i przedmiotów, które mogły zostać skażone wirusem afrykańskiego pomoru świń.**
- 13. Zakaz wykonywania czynności związanych z obsługą świń przez osoby, które w ciągu ostatnich 72 godzin uczestniczyły w polowaniu na zwierzęta łowne lub odłowię takich zwierząt.**

III edycja Programu bioasekuracji gospodarstw

rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 lipca 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wprowadzenia „Programu bioasekuracji mającego na celu zapobieganie szerzeniu się afrykańskiego pomoru świń” na lata 2015–2018 (Dz.U. z 2017 r. poz. 1378)

Program bioasekuracji realizowany jest od dnia 29 kwietnia 2015 r. na obszarach o największym zagrożeniu wystąpienia ASF u świń w gospodarstwach.

rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 3 kwietnia 2015 r. w sprawie wprowadzenia „Programu bioasekuracji mającego na celu zapobieganie szerzeniu się afrykańskiego pomoru świń” na lata 2015–2018 (Dz.U. z 2015 r. poz. 517 z późn. zm.)



**I edycja
Programu
bioasekuracji**

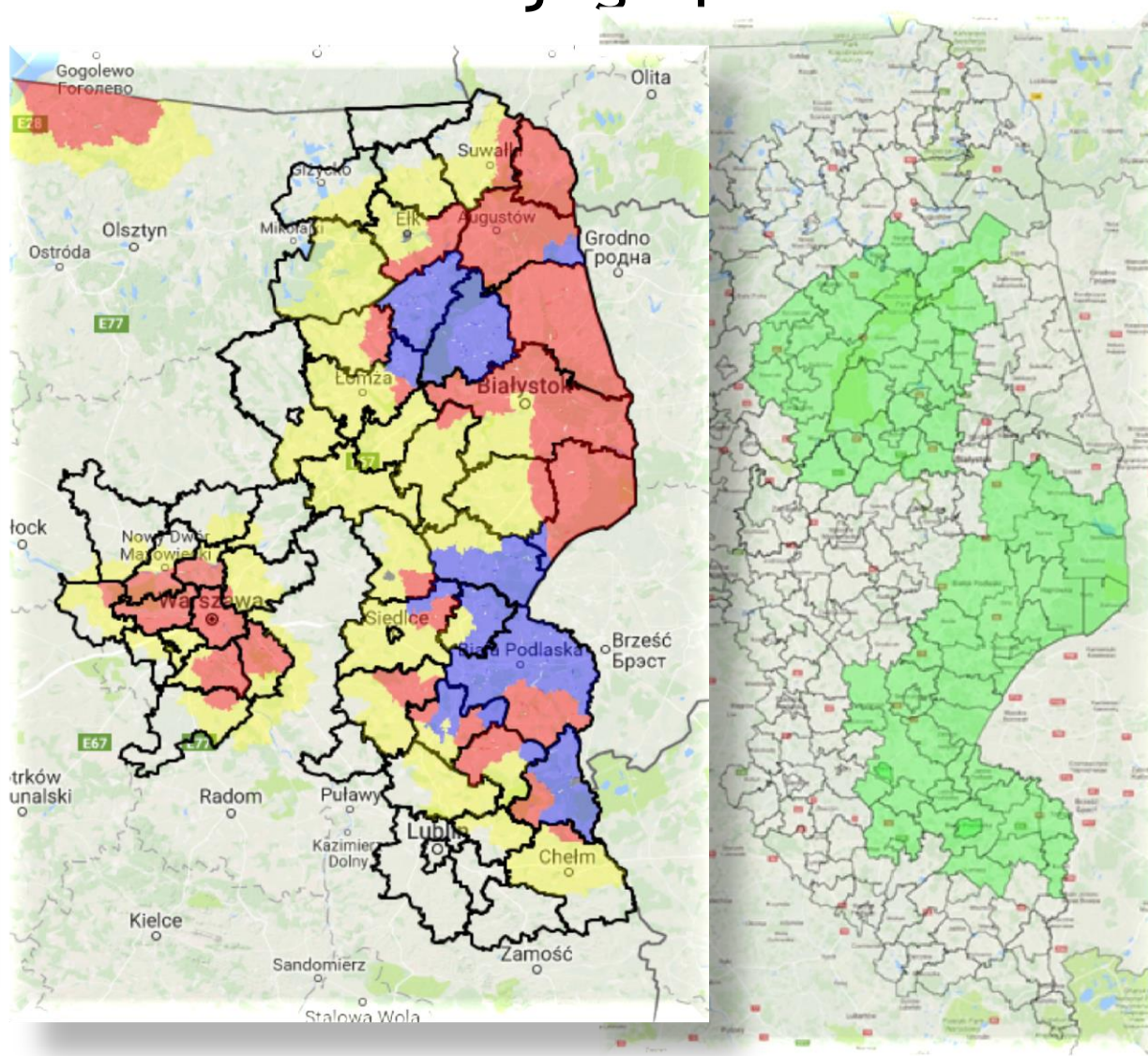
**II edycja
Programu
Bioasekuracji**

**III edycja
Programu
bioasekuracji**

III edycja Programu bioasekuracji gospodarstw

III edycja Programu bioasekuracji ma na celu objęcie tym Programem wszystkich gmin stanowiących obszar zagrożenia (część III załącznika do decyzji KE 2014/709/UE oraz gmin z nimi sąsiadujących na terenie województw:

- 1) lubelskiego,
- 2) mazowieckiego,
- 3) podlaskiego.



WYMAGANIA PROGRAMU BIOASEKURACJI

- **zabezpieczenie gospodarstwa, w którym są utrzymywane świny w systemie otwartym, wymagane jest podwójne ogrodzenie (min. wysokość 1,5 m, podmurówka lub wykopany krawężnik);**
- **wdrożenie programu monitorowania i zwalczania gryzoni;**
- **przeprowadzanie okresowych zabiegów dezynsekcji (od kwietnia do listopada każdego roku);**
- **prorowadzenie rejestru środków transportu do przewozu świń, które wjeżdżają na teren gospodarstwa oraz rejestru wejść osób do pomieszczeń, w których są utrzymywane świny;**
- **zabezpieczenie budynku, w którym są utrzymywane świny, przed dostępem zwierząt domowych;**
- **utrzymywanie świń w gospodarstwach w zamkniętych pomieszczeniach, z wyjątkiem świń utrzymywanych w systemie otwartym;**

WYMAGANIA PROGRAMU BIOASEKURACJI

zapewnienie aby:

- osoby mające kontakt ze świniami w gospodarstwie nie utrzymywały własnych świń poza tym gospodarstwem oraz nie zajmowały się dodatkowo obsługą świń w innych gospodarstwach,
- do budynków, w których są utrzymywane świny, nie wchodziły osoby postronne,
- osoby przebywające w budynkach inwentarskich używały odzieży ochronnej oraz obuwia ochronnego;
- posiadanie w gospodarstwie, w którym są utrzymywane świny, pisemnego planu bioasekuracji obejmującego: dokumentację przestrzegania wymagań określonych w pkt 2–4, rejestr produktów biobójczych używanych w gospodarstwie, program czyszczenia i dezynfekcji pomieszczeń i sprzętu mającego kontakt ze świniami, zasady używania oraz czyszczenia i dezynfekcji odzieży ochronnej i obuwia;
- zabezpieczenie budynków inwentarskich oraz budynków i miejsc wykorzystywanych do przechowywania pasz i ściółki pojedynczym ogrodzeniem o wysokości wynoszącej co najmniej 1,5 m na całej długości, związanym na stałe z podłożem, wykluczającym dostęp wolnożyjących dzików na teren gospodarstwa. Wymagania są spełnione także wtedy gdy całe siedlisko jest ogrodzone w wyżej określony sposób;
- utrzymywanie świń w gospodarstwie w budynkach, w których nie są jednocześnie utrzymywane inne zwierzęta gospodarskie kopytne



Dziękuję za uwagę